

ชัชวาลย์โตมิโน

๒๕๕

มรรยาทประเพณีทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย

ชัชวาลย์โตมิโน ลททแพ (ต่อ) ...

๑. บทนำ ... ๑

๒. ไทยกับนโยบายอิสระ ... ๒๓

๓. ไทยกับนโยบายอิสระ (ต่อ) ... ๓๓

มรรยาทประเพณีทางการเมือง

ในระบอบประชาธิปไตย

๑๐. จรรยาธิปไตยในประชาธิปไตย ... ๔๑

๑๑. เสถียรภาพทางการเมืองและสามัคคีธรรม ... ๕๑

๑๒. การเมืองระบบพรรคกับการพัฒนาประชาธิปไตย ๑๐๐

ด้วยฉันทนันทนาการ

จาก ร.๐ นกขี ๒๕๕๐๗ ๒๕๕๗๗๗

สารบัญ

จันทบุรี

ทฤษฎีโดมิโน ลัทธิแพ้

หน้า

๑. อะไรเกิดขึ้นที่นาน ๑
๒. มิใช่สมัยพม่าล้อมกรุง ๑๑
๓. นโยบายต่อสถานการณ์ในเวียดนามและลาว ... ๑๘
๔. ทฤษฎีโดมิโน ลัทธิแพ้ ๒๖
๕. สหรัฐหยุดทิ้งระเบิด ๓๕
๖. ทฤษฎีโดมิโน ลัทธิแพ้ (ต่อ) ๔๓
๗. สืบแต่ถ้อยแถลงจากเกาะมิดเวย์ ๕๓
๘. ไทยกับนโยบายอิสระ ๖๓
๙. ไทยกับนโยบายอิสระ (ต่อ) ๗๓

มรรยาทประเพณีทางการเมือง

ในระบอบประชาธิปไตย

๑๐. ธรรมเนียมปฏิบัติในประชาธิปไตย ๘๑
๑๑. เสถียรภาพทางการเมืองและสามัคคีธรรม ๘๑
๑๒. การเมืองระบบพรรคกับการพัฒนาประชาธิปไตย ๑๐๐

๑๓. มรรยาทประเพณีทางการเมือง
 ในระบอบประชาธิปไตย ๑๑๐
๑๔. มรรยาทประเพณีทางการเมืองในระบอบ
 ประชาธิปไตย (ต่อ) ๑๑๘
๑๕. มรรยาทประเพณีทางการเมืองในระบอบ
 ประชาธิปไตย (ต่อ) ๑๒๕
๑๖. มรรยาทประเพณีทางการเมืองในระบอบ
 ประชาธิปไตย (ต่อ) ๑๓๔
๑๗. มรรยาทประเพณีทางการเมืองในระบอบ
 ประชาธิปไตย (ต่อ) ๑๔๔
๑๘. การเมือง พรรคการเมือง และระบบพรรค ... ๑๕๓
๑๙. การแก้ไขรัฐธรรมนูญ ๑๖๑
๒๐. แขนงสองข้างของประชาธิปไตย ๑๗๐
๒๑. บรรยากาศทางการเมือง
 (ในสายตาหนังสือพิมพ์) ๑๘๔
๒๒. เสถียรภาพทางการเมือง ๑๙๕

คำนำ

เมื่อปีพ.ศ. ๒๕๐๘ สำนักพิมพ์โชคชัยเทเวศร์ ได้จัดพิมพ์
บทความของสถานวิทยุ "สองศูนย์" ชุด "ประชาธิปไตย
แบบไทยและข้อคิดเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ" อีก ๓ ปีต่อมา คือ
เมื่อเดือนตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๑ ภายหลังที่ประเทศไทยประกาศ
ใช้รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันแล้ว ทางสถานีฯ ก็ได้รวบรวม
บทความอีกชุดหนึ่งจัดพิมพ์ขึ้น ให้ชื่อว่า "สนับสนุนรัฐ-
ธรรมนูญ" บัดนี้ เวลาได้ล่วงไปอีก ๑ ปีหลังจากหนังสือ
เล่มนั้นได้ออกสู่ประชาชน สำนักพิมพ์สหบรรณบริการจึงได้
ขอลิขสิทธิ์ในการจัดพิมพ์บทความของสถานีฯ ชุดชื่อว่า
"ทฤษฎีโคมินโน ลัทธิแพ้" กับชุดชื่อว่า "มรยาตและประ-
เพณีทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย" เข้าเป็นหนึ่ง-
เล่มเดียวกัน เพื่อเผยแพร่ต่อประชาชน ดังที่ปรากฏเป็น
รูปเล่มอยู่นี้

หนังสือเล่มนี้มีความต่อเนื่องกับหนังสือสองเล่มแรกที่ว่า
ว่า "ประชาธิปไตยแบบไทย" และ "สนับสนุนรัฐธรรมนูญ"
กล่าวคือ ให้ทราบในพัฒนาการของระบอบประชาธิปไตย

ธิปไตยของไทยจากรากฐานตามเจตนารมณ์ของ รัฐธรรมนูญ
ฉบับปัจจุบันเช่นเดียวกัน แต่เล่มนี้เป็นตอนที่หยิบยกเอาปัญหา
การต่อสู้ คอมนิวส์ต ขงเกี่ยวพัน กับทฤษฎีทางการเมืองที่สม-
อ้างกันว่าเป็นทฤษฎี (ที่แท้มีไข) คือ ทฤษฎีโตมิโน ขึ้น
มาพิจารณา รวมทั้งเป็นตอนที่พิจารณาถึงมรยาทหรือประ-
เพณีทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยว่า ที่อ้าง ๆ กัน
ว่าอย่างนั้นอย่างนั้นเป็นมรยาทหรือประเพณีทางการเมืองใน
ระบอบประชาธิปไตยนั้น มีความจริง และความ ถูกต้องอยู่
เพียงใด

ในฐานะผู้จัดทำ หวังเป็นอย่างยิ่งว่า หนังสือเล่ม-
นี้จะ เป็นประโยชน์ต่อท่านผู้อ่านที่สนใจต่อ เรื่องการเมือง และ
พัฒนาการในระบอบประชาธิปไตยของประเทศไทยของเรา

สำนักพิมพ์สหบรรณบริการ

ผู้จัดทำ

229/1 ซอยอุทิศ สามแยกท่าพระ

ถนนเพชรเกษม ถนนรี

ธันวาคม 2512

สถานีวิทยุสองศูนย์ สถานีข่าวและเพลง

กระจายเสียงด้วยความถี่ ๑๕๒๐ กิโลไซเคิล ตั้งแต่ ๐๖.๐๐ น.
—๒๔.๐๐ น. และ เอฟ.เอ็ม. (ทดลอง) ๙๙.๕ เมกะไซเคิล
ตั้งแต่ ๑๙.๐๐ น.—๒๓.๐ น.

บทความประจำวัน ๑๙.๓๐ น. และ ๐๗.๓๐ น. ข้อคิดจากข่าว
ในรอบสัปดาห์ทุกเสาร์ 19.30 น. และอาทิตย์ 07.30 .

ชัยกิตจากข่าวในรอบสัปดาห์

ออกอากาศ 13 ม.ค. 11, 19.30 น.

อะไรเกิดขึ้นที่นั่น

แม้ว่าในรอบสัปดาห์นี้ ประเทศไทยจะมีแขกเมืองจาก
ไต้หวันมาเยี่ยมเยียนก็ตาม เรื่องที่เป็นข่าวใหญ่อยู่ในหน้า
หนังสือพิมพ์ ก็ยัง ได้แก่ข่าว การปราบปราม ผู้ก่อการร้าย ทาง
ด้านจังหวัดน่านอยู่นั่นเอง ตั้งแต่ปลายสัปดาห์ที่แล้วหนังสือ
พิมพ์เสนอข่าวชนิดที่ต้องขอเรียกว่า “ประโคมข่าว” กันที่
เดียว มีทั้งการเสนอข่าวงานของผู้ก่อการร้าย มีทั้งรายงาน
ข่าวกวาดล้างตอบโต้ของฝ่ายเรา มีทั้งบทความเสนอความคิด
เห็นอื่น ๆ เกือบเนื่องด้วยเหตุการณ์ครั้งนี้ นอกจากหนังสือ
พิมพ์แล้ว ก็ยังมีโทรทัศน์ที่ช่วยกระจายข่าวนี้ให้แพร่ออกไป
ผลที่ปรากฏก็คือ ประชาชนคนไทยได้รับความตระหนกตกใจ
พอดู มากไปด้วยความวิตกกังวลและความมืดมน แต่
น้อยนักหนาที่จะเข้าใจสถานการณ์อย่างแท้จริง นี่เป็นผลที่
ปรากฏแก่ฝ่ายเรานะครับ ผลที่ปรากฏแก่ฝ่ายข้าศึก คือ ฝ่าย
คอมมิวนิสต์ก็คงจะมีมากพอดู พวกข้าศึกคงจะล่าพองใจกัน

ใหญ่แน่นอน นักเป็นเรื่องธรรมดาๆ ที่พอจะคาดการณกัน
ได้ ไม่ยาก ความตระหนักตกใจของประชาชนดูจะเพลาลาเบา
บางลงบ้างในตอนปลายสัปดาห์ ในเมื่อ ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี
ซึ่งกลับจากการเดินทางไปจังหวัด ภาคเหนือได้ชี้แจง ให้เข้าใจ
ใจว่าเหตุการณ์มิได้ร้ายแรงถึงขนาดที่พูด ๆ กันจนวิตกหวัง
ใยกันมากมายอย่างนั้น และต่อมา ฯพณฯ รองนายกรัฐมนตรี
มหาดไทย ก็ได้ให้ความมั่นใจในงานปราบปรามของฝ่าย
บ้านเมืองอีกครั้งหนึ่ง ความวิตกกังวลก็คงจะเบาบางลงไป ได้
กระมัง

ทีนี้ ถึงหากเราจะได้ประหวัดพริ้งกันไปบ้าง ก็
ขอให้เราทำอย่างคนที่ตงสติได้ หวลไปประมวลดูเหตุการณ์
กันอีกทีว่า มันเกิดอะไรขึ้นกันแน่ที่นั่น? ลองพิจารณา
กันดูนะครับ

เมื่อพิจารณาโดยรวมๆ แล้ว ข่าวที่ปรากฏทางสื่อมวลชน
คือ จากรายงานข่าวของผู้สื่อข่าวโทรทัศน์ และจาก
รายงาน ข่าวของ หนังสือพิมพ์ รายวันหลายฉบับ ได้ก่อให้เกิด
ความระส่ำระสายขึ้นภายในประเทศทีเดียว ทั้งๆ ที่เหตุการณ์
นั้นเป็นเหตุการณ์ของ จุดหนึ่ง ตำบลหนึ่ง ในป่าที่บขายแดน

ไทยจันทน์นาน ก่อให้เกิดความระส่ำระสายทางความคิด
และทาง ความเข้าใจ ในสถานการณ์ ของผู้อ่าน และผู้ฟังส่วน
ใหญ่ที่ห่างไกลจากจุดกำเนิดของ เหตุการณ์นั้น ระส่ำระสาย
เพราะปลายปากกาเพราะตากล้อง เพราะการประโคมข่าว
โดยสื่อมวลชนส่วนรวมมากกว่าอื่น ที่กล่าวนั้นมีใช้การกล่าว
เกินความจริง มีหลายคนในกรุงเทพฯ ที่คิดว่าแผ่นดินลุก
เป็นไฟ ที่นั่นถึงกับคนอื่นที่อยู่นอกประเทศบ้างซึ่ครับ ถ้า
เขาได้อ่านหนังสือพิมพ์ของไทย ได้ฟังโทรทัศน์ของไทย เขา
จะต้องคิดว่าเมืองไทยนี้กำลังแย่มากทีเดียว เรื่องนี้ก็ไม่ใช้กล่าว
เกินความจริง คนไทยหลายคนได้รับจดหมายจากเพื่อน ๆ ใน
ต่างประเทศแสดงความวิตกกังวลไปตาม ๆ กัน

ที่นั่นขอให้ลองย้อนไปตรวจดู หัวข่าวหนังสือพิมพ์กันนะ
ครับว่า มันครึกโครมเพียงใด?

— หนังสือพิมพ์ข่าวสยาม ฉบับ 7 มกราคม พาดหัว
ใหญ่บอกว่า “แดงเคลื่อนไหวที่พม่า เพ็ชรบูรณ์”

— หนังสือพิมพ์ “สยามนิกร” ฉบับ 10 มกราคม
ว่า “ระดม 3 ทหารปราบแดงอีสาน เกรงลูกฮือสอตคล้องจ้ง-
หวัดนาน”

— หนังสือพิมพ์ “พิมพ์ไทย” พาดหัวปลุกความรักชาติว่า “เพื่อนไทยที่รักเราไม่มีแผ่นดินจะยืนอีกแล้ว ถ้าเราถอยก็หมายความว่าเราตกทะเล เลือดไทยไหลรินผ่าน “พิมพ์ไทย” วิงวอนให้ประชาชนเสียสละอย่างที่เคยขอเรอรรบปืนใหญ่ ขอเครื่องบินให้รัฐผู้แดงบุกไทย”

ใช่ไหมครับ เพียงแต่หัวข่าวตัวอย่างจากหนังสือพิมพ์ 3 ฉบับนี้ ก็น่าจะเหมาได้ว่าแผ่นดินกำลังลุกเป็นไฟ ทันท่วงถึงข่าวทางโทรทัศน์บ้าง โทรทัศน์ข่าวทางทีวีช่อง 4 ค็นวันอาทิตย์ก็มีใช่เล่น นัยว่าเป็นข่าวถ่ายทำในที่เกิดเหตุการณ์จริงที่น่าาน มีภาพทหารฝ่ายเราถูกยิงล้ม เพื่อนเข้าประคองอย่างนั้นเป็นต้น ว่าถึงบทความในหนังสือพิมพ์ที่จัดว่าเป็นเรื่องที่ต้องใช้ความคิดกันบนพื้นฐานของเหตุผลทั้งฝ่ายผู้เขียนและผู้อ่าน หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ฉบับวันที่ 10 มกราคม เสนอบทบรรณาธิการเรื่อง “เฮลคอบเตอร์” สรุปท้ายบทความว่า “บวการที่เราจะส่งอาสาสมัครไปรบที่ไหน ส่งกลับมาให้หมด มาบอังกนปดภูมิของเราดีกว่า”

นอกจากข่าว สารคดี บทความแล้ว ก็ยังทำทำไปถึงการสนนนิชฐาน ขงความจริงก็ ไม่แตกต่างไปจาก การสร้างต้น

ตอบของข่าวลือเท่าใดนัก หนังสือพิมพ์ "เกียรตส์กิด" ฉบับ
12 มกราคม ทำภาพปกสอตส์ ครอบครัวยุทธหทัยไฟอย่าง
งดงาม และพาดหัวว่า "ตั้งข้อสังเกตไฟไหม้กลางกรุง เริ่ม
สอบเป็นแผนผู้ก่อการร้าย" เมื่ออ่านข่าวแล้วก็ไม่มีอะไร
นอกจากข้อสงสัยของใครสักคนเท่านั้น

เห็นไหมครับว่า สอมลชนของเรา กำลังแสดงบทบาท
อย่างไร ?

สอมลชนกำลังแสดงบทบาทอะไร ? เป็นสิ่งที่น่าคิด
แต่เราจะไปโทษสอมลชน ก็ไม่ถูกต้องนัก หนังสือพิมพ์กิด
ผู้สอข่าวโทรทัศน์กิด เขาอาจแสดงบทบาทไปโดยความคิด
ความเข้าใจของเขาเอง และอาจทำไปด้วยความรู้ สักสูงส่งใน
ความรักชาติเขาอาจจะคิดว่า หากได้สร้างมโนภาพของดิน-
แดนไทยที่กำลังลุกเป็นไฟขึ้นแล้ว จะช่วยเตือนให้คนไทยที่
เพลัน ๆ อยู่ ได้สำนึกขึ้นบ้างกระมัง บางทีหนังสือพิมพ์กิด
อาจจะทำไปเพราะทำให้หนังสือพิมพ์ขายดด้วย หรือผู้สอข่าว
โทรทัศน์กิดอาจทำไปชนิดที่ต้องการให้เห็นว่า ฝ่ายอันตราย
เพื่อบริการเต็มที่ หรือแม้แต่เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ของ
กองทัพภาคที่ 3 ก็อาจจะปรารภนาเชิดชูผลงานของกองทัพ

มิให้ถูกกลบหลบหายไปด้วยงานอันกึกก้องของหน่วย “จงอาจ-
 ศัก” สิ่งเหล่านี้เป็นเรื่องธรรมดา มิใช่เจตนาผิดร้ายแรงอะไร
 ยิ่งกว่านั้นยังเป็นเจตนาที่เสียด้วยซ้ำ แต่คิดไปแล้วก็น่าเสียตาย
 ที่เจตนาที่เหล่านั้นเป็นบทบาทของต่างคนต่างทำ ยิ่งเมื่อคิดถึง
 ว่า ข้าศึกศัตรูทำสงครามกับเราอย่างรุนแรงด้วยสงครามทาง
 จิตวิทยาอย่างที่เป็นขบวนการแห่งแผนยุทธศาสตร์และแผนทางยุทธ
 วิชาอยู่ตลอดเวลาด้วยแล้ว นอกเหนือไปจากเปิดฉากการต่อสู้
 ด้วยอาวุธอย่างที่เราเห็น ๆ กันอยู่ เปรียบกันแล้ว เครื่องมือ
 โฆษณาของฝ่ายเราที่มีอยู่พร้อมมูลนั้น ทำสงครามไม่เป็นเลย
 เป็นกองทัพที่ปราศจากรูปขบวน ไม่มีแม่ทัพไม่มีนายกอง ไม่
 มีแผน ไม่มียุทธวิธีอะไรทั้งสิ้น พูดง่าย ๆ ก็คือ เราไม่ได้ทำ
 สงครามจิตวิทยากับเขาเลยทั้ง ๆ ที่มีเครื่องมือ ข้าราชการ
 ของเราที่ต่างคนต่างทำไปอย่างเสรีนั้นกลับจะกลายเป็นทำงาน
 ให้กับข้าศึกเสียด้วยซ้ำไป

ทนเมอพูดว่า สื่อมวลชนของเราประโคนข้าวสร้าง
 ความระส่ำระสายทางความคิดความเข้าใจแล้ว เราควรจะ
 มามองดูว่า สถานการณ์ที่ถูกต้อนนั้นเป็นอย่างไร ?

พูดกันอย่างง่ายที่สุด และสั้นที่สุด ที่เราท่านทั้งหลาย
 จะเข้าใจสถานการณ์ได้ ไม่ว่าหนังสือพิมพ์หรือวิทยุโทรทัศน์

เขาจะพูดอย่างไร ก็คือ เราต้องเข้าใจความแตกต่างระหว่าง
 “ปัญหาร้ายแรง” กับ “สถานการณ์ร้ายแรง” ให้ดี
 การที่คอมมิวนิสต์ กำลังพยายามแทรกซึมและ รุกรานไทยเพื่อ
 ล้มล้างสถาบันไทยของเราอยู่ขณะนี้ เป็นปัญหาร้ายแรง
 การปฏิบัติการ ของผู้ ก่อการร้าย คอมมิวนิสต์ ในประเทศไทย
 เป็นปัญหาที่ร้ายแรงและเป็นอันตรายยิ่ง ที่ว่าเป็นปัญหาที่
 เร่งก็เพราะ ในการสู้กับคอมมิวนิสต์นั้น เราต้องรู้จักสู้ รู้จัก
 ปราบ สู้ผิด ๆ ปราบผิด ๆ คอมมิวนิสต์กลับจะโตขึ้น ความ
 ร้ายแรงอยู่ลักษณะอันเป็นปัญหา แต่เหตุการณ์ที่น่า มั่น
 เหมือนกับเหตุการณ์ที่อาเภอนาแก หรือเหตุการณ์ที่อำเภอ
 กุยบุรี มันอาจจะเป็นเหตุการณ์ที่รุนแรง แต่ก็ ไม่ใช่สถานการณ์
 การร้ายแรง มิใช่เรื่องที่ว่า แดงเคลื่อนไหวที่พุกไทย หรือ
 แผ่นดินไทยลุกเป็นไฟอย่างที่ว่ากันผิด ๆ นั้นเลย มันเป็นเรื่อง
 ของผู้ก่อการร้ายไม่กี่คนที่เขามาแสดงบทบาท ถ้าเราปราบ
 ผิด ๆ เช่น มันมา 10 คน ชุมนุมยังเจ้าหน้าที่เรา เราปิดล้อม
 หมู่บ้านจับชาวบ้านมา 100 คน ซึ่งเจ้า 10 คนนั้นอาจหนีไป
 แล้ว จับชาวบ้านมาก็กมาขังนาน ๆ พอปล่อยไปชาวบ้าน
 บางคนก็เลยโกรธเอา กลายเป็นพวกก่อการร้ายไป นี่ยก

ตัวอย่างกันอย่างเร็ว ๆ นะครับ และถ้าเราเข้าใจผิดกันอยู่
 เรื่อย ๆ นานไป ๆ อย่างที่ศัพท์วิชาการเรียกว่า สงคราม
 ยศยอ คนของเราทั้งหลายจะเป็นกำลังลูกฮ้อชนล้มล้างรัฐ-
 บาลเราเอง ไม่ใช่ทัพแดงที่ ไหน เรื่องมันได้เกิดขึ้นแล้วใน
 แผ่นดินใหญ่จีน และกำลังเป็นโศกนาฏกรรมอยู่ในเวียดนาม
 ขณะนี้ อันตรายของคอมมิวนิสต์อยู่ที่เงื่อนไขภายในบ้านเรา
 เอง เงื่อนไขเหล่านี้เราสร้างกันขึ้นเองเพราะความหลงผิด
 เข้าใจผิด นี่เป็นข้อคิดกันอย่างสั้นที่สุดนะครับ สรุปได้ว่า
 การคุกคามของคอมมิวนิสต์เป็นปัญหาร้ายแรง แต่เหตุการณ์
 ที่เกิด ๆ ขึ้นที่ทราบ ๆ กันอยู่นั้น ไม่ใช่สถานการณ์ร้าย
 แรง เรื่องนี้ ฯพล ฯ นายกรัฐมนตรี รองนายกรัฐมนตรีก็
 ได้ชี้แจงแล้ว แม้แต่ชาวต่างประเทศเช่น นายเกรแฮมมาร์-
 ติน อดีตเอกอัครราชทูตอเมริกันประจำไทย ก็ได้ให้ความ
 เห็นไว้ สัปดาห์หน้า “การปฏิบัติการของผู้ก่อการร้ายใน
 บริเวณภาคตะวันออกเฉียงเหนือของไทยนั้น เป็นปัญหาที่
 รุนแรงและอันตรายแต่เขาก็คงเชื่อว่า รัฐบาลไทยจะปราบปราม
 ได้ด้วยตนเอง”

ฝ่ายคอมมิวนิสต์กำลังทำสงครามกับเรา นะครับ สงครามทางจิตวิทยา ทางการเมือง ทางเศรษฐกิจ เขาทำสงครามตามวิธี “สงครามประชาชน” ของเขาเพื่อล้มล้างเรา เราต่างหากเล่า ที่ยังไม่ยอมรับว่าเป็นสงคราม และไม่ค่อยจะสนใจเรียนรู้วิธีของเขาเสียด้วย เราฝ่ายโลกเสรีมีข้อบกพร่องที่เคยชินอยู่กับระเบียบ กฎ ข้อบังคับ และความเคยชินเก่า ๆ สิ่งเหล่านี้เป็นอุปสรรคมิให้เรายอมรับว่า เราทำสงครามอยู่กับคอมมิวนิสต์ เราพอใจจะเรียกว่า เป็นเพียงการปราบปราม ก็เมื่อความจริงมันเป็นสงครามและในการสงคราม เราเสียรพลไปสัก 20—30 คน จะเป็นสถานการณ์ที่ร้ายแรงนักหรือ? การสงครามก็ต้องมีล้มตายเป็นธรรมดา 20—30 ศพ ยิ่งน้อยกว่าศพนักเรียนที่เสียชีวิตไปในการที่ศนาจรทางเรือที่จังหวัดระยองเสียอีก หรือน้อยกว่าโจรปล้น 7—8 ราย รวมกันเสียอีก ซึ่งเรื่องเหล่านี้เราฟังแล้วกลืน ๆ กันไป ก็เมื่อเป็นเช่นนั้นแล้ว เหตุไฉนเราจึงจะมายอมรับและประโคมข่าวกันให้เกิดความระส่ำระสาย? เหตุไฉนเราจึงจะยอมรับว่าฝ่ายศัตรูส่งหมู่โจรมาปล้นเพียงหยิบมือเป็นเหตุให้ แผ่นดินไทยลุกเป็นไฟ? เหตุไฉนเราจะพูดกันเช่นนั้น ซึ่งเป็นการยอมรับว่า

เราแพ้เขาทางสงครามจิตวิทยาอย่างราบคาบ? และเมื่อใด
 เราจึงจะรู้จักทำสงครามจิตวิทยาสู้เขาบ้าง แทนที่จะช่วยให้
 พวกก่อการร้ายที่กำลังจะวางอาวุธอยู่แล้ว กลับฮึกกล้าพองบน
 อีก เพราะข่าวและความคิดเห็นที่ผิด ๆ ของเรา? □ □

ข้อกติกาสภา ชาวในรอบสัปดาห์

ออกอากาศ 17 ก.พ. 11, 19.30 น.

มิใช่สมัชชาล้อมกรุง

พร้อม ๆ กับที่ข่าวการรบใน เวียดนามยัง เป็นจุดสนใจ
อยู่ ความรู้ สักเรื่องชาตินิยมภายในบ้านเราซึ่งทำที่ครูกรุณอยู่
ก่อนหน้านั้นแล้ว ก็โหมแรงหนักขึ้นทั่ว ๆ ไปราวกับนัดหมาย
กันไว้ตลอดสัปดาห์ ไม่ว่าจะอ่านหนังสือพิมพ์ ฟังวิทยุหรือ
ชมรายการโทรทัศน์ เราจะพบความสมัครใจเสียสละของ
ประชาชนในรายการเรย์ไรบ้าง รายการเต็นรำที่เรียกว่างาน
บอลล์บ้าง รายการกอล์ฟการกุศลบ้าง รวมไปถึงรายการมห-
กรรมบันเทิงทางโทรทัศน์ ที่จัดขึ้นด้วยความมุ่งหมายเชิญ
ชวนให้ประชาชน บริจาคทรัพย์ สิ่งของ คนละเล็ก คนละน้อย
ตามกำลัง เพื่อช่วยเหลือเหล่านักรบไทยผู้กำลังทำหน้าที่บ่อง
กันเอกราช และ อธิปไตยของ ไทยอยู่ในท้องถิ่น อัน ห่างไกล
ความสมัครใจ เสียสละของ ประชาชน ผู้อยู่ แนวหลัง ย่อมเป็น
เครื่องแสดงถึงความเข้มแข็งของเลือดไทย โดยไม่ต้องสงสัย
และการกระตุ้นความรู้ สักเรื่องชาตินิยมเช่นนี้ก็เท่ากับเป็นการ

กระตุ้นให้เลือดฉีดแรงไว้ นับว่าเป็นการต้อยอย่างหนึ่งเหมือนกันในขณะนั้น

ที่กล่าวว่า “นับเป็นการต้อยอย่างหนึ่งเหมือนกันในขณะนั้น” ก็เพราะว่า บางที่เราอาจจะเพลิน ๆ ไปบ้างกับความสนุกสนานสำราญใจ จึงควรจะรู้สึกตัวกันบ้าง แต่ที่เป็นการต้อยอย่างหนึ่งนั้นย่อมไม่พอเพียง ยังจะต้องมีการต้อยอีกหลาย ๆ อย่าง นอกเหนือไปจากความพร้อมเพียงทางน้ำใจ นอกจากเลือดเข้มข้นพร้อมจะสู้อยู่ เราควรจะต้องดีในทางอื่นอีก เช่นเราควรจะต้องรู้ด้วยว่า เราจะต้องสู้กับอะไร? ใครเป็นศัตรูของเรา และเราจะสู้อย่างไร? ที่ต้องรู้เช่นนั้นก็เพื่อที่เราจะได้ชัยชนะ เหมือนอย่างที่เราได้เคยชนะและพ่ายแพ้มาแล้วในอดีต

ในสมัยที่ประเทศไทยยังไม่ว่างศึก เราหมายถึงสมัยตั้งแต่ชาวไทยเริ่มสถาปนาชาติไทยขึ้นในแหลมทอง สมัยกรุงสุโขทัย สมัยกรุงศรีอยุธยา สมัยกรุงธนบุรีและสมัยต้น ๆ ของกรุงรัตนโกสินทร์ ชาวไทยก็ได้เคยพร้อมเพรียงกันสู้ศึกมาแล้ว เราคุ้นเคยกับการรุกราน จากข้าศึกที่มาจากภายนอก เมื่อบ้านเมืองเข้าตกบ้น เราก็นกตั้งกองทัพพม่าที่

เคลื่อนทัพเข้ามาประชิด รูปร่างของการรบทัพจับศึกจะเปลี่ยน
 ไปบ้างจากสมัยรบพม่าก็เห็นจะได้แก่ครั้งหลังสุด เมื่อญี่ปุ่น
 เข้าประเทศไทย อย่างไรก็ดี ภาพของอันตรายที่คุกคาม
 ประเทศไทยที่เราคุ้นเคยกัน ก็ยังเป็นภาพของการรุกรานที่
 มาจากภายนอกอยู่ดี เมื่อดังนั้น เราพูดถึงภัยคอมมิวนิสต์ก็
 เราก็มักจะมองออกไปนอกตัว มองเห็นกองทัพคอมมิวนิสต์
 เหมือนกับกองทัพพม่าสมัยโน้น หรือเมื่อเราติดตามสถาน-
 การณ์ในเวียดนามก็คิดว่าเราก็คงจะนึกไปว่า หากการรบใน
 เวียดนามจบลง กองทัพคอมมิวนิสต์ก็จะแห่กันมาประชิดชาย
 แดน เราอาจจะมองภัยคอมมิวนิสต์ในรูปแบบนี้ตามความเคยชิน
 เก่า ๆ การมองเหตุการณ์เช่นนี้ เป็นการมองโลกไม่ออก โลก
 เราสมัยนั้นมันผ่านไปแล้ว ภัยคอมมิวนิสต์มันไม่ได้เริ่มต้น
 อย่างนั้น ความจริงเรื่องของเวียดนาม ควรจะเป็นตัวอย่าง
 และบทเรียนอันดี ให้เราศึกษาและเข้าใจได้ว่า ภัยของ
 คอมมิวนิสต์มันเริ่มขึ้นอย่างไรใด ถ้าเราศึกษาเวียดนามตั้งแต่
 สมัยเป็นเมืองชนฝรั่งเศส มาจนถึงสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2
 แล้วก็สมัยหลัง ๆ ต่อมา ความผิดพลาดต่าง ๆ สมัยโง่ดินเดียม
 แล้วก็สมัยหลังโง่ดินเดียม ศึกษาโดยตลอดแล้ว เราจึง

จะรู้ได้ว่า ภัยคอมมิวนิสต์มัน เพาะตัว และขยายตัวได้
 อย่างไรก็ดี มันไม่ใช่เรื่องที่ว่าอยู่ดี ๆ กองทัพคอมมิวนิสต์ก็มา
 ประชิดเลย มันเป็นกองทัพที่เพาะตัวบนและ ขยายตัวออก
 บนความผิดพลาดของเวียดนามนั่นเองเป็นสำคัญ ก็เมื่อเป็น
 เช่นนั้นแล้วเราจะสู้คอมมิวนิสต์ที่ไหน? ในเมื่อมันเป็นศัตรูที่
 ไม่เหมือนกับกองทัพมาสมัยก่อน หากเราสู้ได้ว่า สู้คอม-
 มิวนิสต์นั้นไม่ใช่เหมือนสู้พม่าสมัยกรุงศรีอยุธยา ร้อยอย่างนั้นก็
 ยังจะนับว่าเป็นการต้ออย่างหนึ่ง เพราะร้อยอย่างนั้น อย่างน้อย
 ก็ทำให้เราเข้าใจว่า เพียงแต่เรากระตุ้นให้เลือดฉีดแรงเท่า
 นั้นยังไม่พอ แต่เราจะต้องต่อสู้กับความผิดพลาดต่าง ๆ ของ
 เราด้วย เรายังจะต้องแก้ไขตัวเราเอง อย่างน้อยเราจะต้องนึก
 ว่า ไทยกับเวียดนามนั้นแตกต่างกันมากมาย เรามีโอกาสดี
 กว่าเวียดนามอย่างเหลือเกินในการสู้คอมมิวนิสต์ เรามีความ
 เป็นปึกแผ่น ในขณะที่เวียดนามไม่มี การที่เรามีโอกาสดี
 กว่าเวียดนามนั้นนั้นก็หมายความว่า คอมมิวนิสต์ มิได้มีโอ-
 กาสดี ในไทย เหมือนอย่างที่เคยมีกับเวียดนามนั่นเอง

หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช ในคอลัมน์ตอบปัญหา
 ประจำวันในหนังสือพิมพ์สยามรัฐฉบับวันที่ 16 นี้ก็ยังตอบว่า

“เมื่อกาลเวลาล่วงมา 200 ปีแล้ว ก็ควรที่เราจะระมัด
 ระวัง แต่ขณะเดียวกันก็ ไม่ควรจะทอดยหรือทอดอาลัย
 ตราบใดที่เรายังรู้ตัวว่า เราเป็นคนไทย มีจิตใจเป็นคนไทย
 อย่างมั่นคง เราก็คงจะเอาตัวรอดไปได้ และเมื่อทราบว่า
 ภัยอันตรายมีอยู่รอบข้างอย่างในปัจจุบันนี้ เราก็คงไม่ควรจะ
 ปล่อยตัวให้ “ฤดูใดก็ได้เล่น เกษมสุข แสนสนุกทั่วเมือง
 हररा” อย่างคนกรุงเก่า เบา ๆ ลงในเรื่องเหล่านี้เสียบ้าง
 จะได้มีเวลาคิดอ่านป้องกันบ้านเมืองได้เต็มที่ คำของหม่อม
 ราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช ว่าไว้อย่างนั้นนะครับ การที่ราย
 การนหยบายกขณมาเป็นตัวอย่าง ก็เพื่อจะย่นย่นข้อคิดของเรา
 ข้างต้นที่ว่า พอคนไทยนึกถึงความคับขันขึ้นมา ก็มักจะนึก
 ไปถึงภาพสมัยไทยเพลยงพลาแกพม่า รู้สึกตัวเข่นนถึงแม่จะ
 ล้าสมัยไปมากแล้ว ก็ดีไปอย่างหนึ่ง ในแง่ชาตินิยม แต่ก
 ดึงที่ว่าไว้นั้นะครับ ดีเท่านี้ยังไม่พอเราจะต้องดีอย่าง
 อื่น ๆ อีกมาก การที่คอมมิวนิสต์สามารถขยายตัวได้เรื่อย ๆ ก็
 เป็นเพราะเราชาวโลก สรม์ข้อผิดพลาดอยู่เข่นนเอง คือมอง
 เห็นการรุกรานของคอมมิวนิสต์เริ่มขึ้น อย่างกองทัพพม่าเข้าตี
 ไทย หารู้ไม่ว่า ภัยของคอมมิวนิสต์นั้นมันเริ่มขึ้นจากความ
 ผิดพลาดของเราเองเป็นส่วนใหญ่

ท่านผู้ฟังเล่าครับ ท่านคิดอย่างไร? เท่าที่รายการ
 ของเราได้ติดตามความคิดเห็น ก็ได้ความว่า ขณะนั้นทัศ-
 นะที่ค่อนข้าง จะเป็น อันตรายอยู่ ทัศนะ หนึ่งคือ คิดว่า ชะตา
 กรรมของประเทศไทยนั้น ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ในเวียดนาม
 ตาม ทฤษฎีโดมิโน ถือว่าถ้าสหรัฐ ฯ เพลี่ยงพล้ำในเวียดนาม
 คอมมิวนิสต์ก็จะครอบครองเอเชียอาคเนย์ได้หมด ไทยก็จะ
 ต้องถูกยึดครองไปด้วย พุดง่าย ๆ ก็คือถ้าในเวียดนามได้เกิด
 เพลี่ยงพล้ำต่อคอมมิวนิสต์ ไทยก็จะแพ้คอมมิวนิสต์ไปด้วย
 ทัศนะเช่นนี้คนไทย ส่วนมาก ฟังไม่สนิท ยอมรับไม่ได้
 แล้วก็ ไม่เป็นความจริงด้วย ลองพุดดูซิครับ “เวียดนามแพ้
 ไทยแพด้วย” ฟังได้ไหม? ทฤษฎีโดมิโน ถ้าเรายอมรับ
 ก็เท่ากับว่า เรายอมแพ้ตั้งแต่ในมุ้งนั่นเอง ตามเหตุผลและ
 ความรู้สึกส่วนบุคคลของคนไทยแล้ว ถ้าเวียดนามแพ้ ไทยก็เสีย
 ใจด้วยและรู้ตัวว่า กระทบกระเทือนด้วย แต่ไทยไม่จำเป็น
 จะต้องแพ้ด้วย การแพ้ชนะของไทยมิได้ขึ้นอยู่กับสถาน
 การณ์ของเวียดนาม แต่อยู่ที่ตัวเราเอง อยู่ที่นโยบายของ
 เราเองต่างหาก ในทางตรงข้าม ถึงเวียดนามจะอยู่รอดต่อ

ไป แต่ถ้าคนไทยทำไม่ดี เรายังจะกลายเป็นคอมมิวนิสต์ไป
 ได้เหมือนกัน เห็นไหมครับมันไม่ซับซ้อนเลย ในขั้นสุด
 ทำคนไทยหวนมองดูประวัติศาสตร์ของชาติแล้ว จะเห็น
 ว่าชาติไทยเคยเอาตัวรอดมาแล้ว และรอดได้เพราะตัวเรา
 เองแท้ ๆ □ □

ข้อคิดจากข่าวในรอบสัปดาห์
ออกอากาศ 2 มี.ค. 11, 19.30น.

นโยบาย ต่อ สถานการณ์ ในเวียดนาม นามและลาว

สถานการณ์ทางย่านเอเชียอาคเนย์ในรอบสัปดาห์นี้ยัง
อยู่ในขั้นที่ความรุนแรงและเป็นอันตราย บรรดาบุคคลชน
นำในประเทศต่าง ๆ ซึ่งมีหน้าที่และความรับผิดชอบต่อชะตา
กรรมของคนส่วนใหญ่ จึงได้กลายเป็นที่ฝากความหวังของ
ประชาชนมากยิ่งขึ้นกว่าครั้งใด ๆ ไม่ว่าท่านเหล่านั้นจะพูดอะ
ไรหรือจะทำอะไร ประชาชนมักจะให้ความสนใจเป็นพิเศษ
ในรอบสัปดาห์นี้เหตุการณ์ ที่เป็นข่าวที่น่าสนใจปรากฏ อยู่มาก
ในหนังสือพิมพ์ก็เห็นจะได้แก่ข่าวสถานการณ์ในลาว ที่เกิด
เป็นเรื่องสนใจของประชาชนอย่างมากเป็นพิเศษนั้น ก็เพราะ
ว่าบุคคลสำคัญ ๆ ได้ให้ทัศนะไว้ซึ่งทำให้เห็นว่า สถาน
การณ์ในลาวมีความสำคัญต่อไทยในแง่ที่ว่า ชะตากรรมของ
ไทยขึ้นอยู่กับสถานการณ์ในลาวด้วย นอกจากนั้นสถานการณ์
ในเวียดนามก็ยังคงอยู่ในขั้นที่ยังสู้รบกันใหญ่ บุคคลสำคัญ ๆ

ของอเมริกันหลายคนก็ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับสงครามเวียดนามไว้ รวมทั้งบุคคลที่อยู่ในชั้นสังคมที่ต่ำ เช่น นายตันรส์ก รัฐมนตรีต่างประเทศ และ พลเอกวเลอร์ ผู้แทนประธานาธิบดีจอห์นสันผู้มาสังเกตการณ์ในเวียดนาม และได้ผ่านมาประเทศไทย รายการข้อคิดจากข่าวจึงขอประมวลทัศนะอันเป็นข่าวสนใจมาเสนอต่อท่านผู้ฟัง รวมทั้งข้อคิดที่เราควรจะได้พิจารณากันด้วย ดังที่ท่านจะได้ฟังต่อไปนครับ

สถานการณ์ในลาวได้กลายเป็นเรื่องสนทนาในรอบสัปดาห์นี้เห็นจะสืบเนื่องมาจากการให้สัมภาษณ์ของหัวหน้ารัฐบาลที่ทำเนียบเมอว์นจันทร์ที่ 26 กุมภาพันธ์ต้นสัปดาห์นี้ ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี จอมพล ถนอม กิตติขจร ได้แสดงความวิตกต่อสถานการณ์ในลาว ที่ฝ่าย ขบวนการ ประเทศลาว ได้เปิดฉากการรุกรบหนักขึ้นในที่หลายแห่งอันใกล้ชายแดนไทยเข้ามา ทำให้เกรงว่าจะกระทบกระเทือนทำให้การเลือกตั้งทั่วไปอาจต้องล่าช้าไปกว่ากำหนดตามรัฐธรรมนูญ แต่ในขณะเดียวกัน ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี ก็เปิดเผยความรู้สึกของท่านว่า ที่กล่าวเช่นนั้นมิได้หมายความว่า ต้องการจะถ่วงการใช้รัฐธรรมนูญ

ตามข่าวหนังสือพิมพ์บางกอกเวิลด์ฉบับวันที่ 28 กุมภาพันธ์ รัฐมนตรีต่างประเทศสหรัฐ นายคินนสกี ได้กล่าวว่า "ฐานะสหรัฐในสงครามเวียดนามขณะนี้ สหรัฐอยู่ตรงกลาง ระหว่างการตัดสินใจทำสงครามใหญ่กับการถอนตัวออกจากเวียดนาม และการรู้ได้เช่นกัน รู้ได้หลังจากที่ติดตามศึกษาบทวนดูขั้นตอนของการรบในเวียดนามมาตั้งแต่ต้นจนถึงปัจจุบัน" ส่วน พลเอก วิลเลอร์ ผู้แทนของท่านประธานาธิบดีจอห์นสันมาสำรวจสถานการณ์ในเวียดนาม ก็ ได้กล่าวไว้อย่างกว้าง ๆ หนังสือพิมพ์ภาษาไทยก็นำลงเป็นข่าวแล้วว่า สงครามเวียดนามคงอยู่ต่อไป ข้าศึกต้องการทางบกหรือต้องการทางลบ ซึ่งก็ดูเป็นคำกล่าวที่ไม่ให้ความเข้าใจอะไรมากนัก แต่สำหรับคำกล่าวของรัฐมนตรีต่างประเทศสหรัฐซึ่งกล่าวในขณะที่ สงครามในเวียดนามหนักหนาทรู ๆ กันนั้น มีความหมายมากเหลือเกิน คำว่า สหรัฐอยู่กลาง คือ จะต้องเลือกเอา ระหว่าง การทำสงครามใหญ่กับการ ถอนตัว ไปจากเวียดนามจะเอาอย่างไรดีนั้น ย่อมเป็นคำกล่าวที่มีความหมายว่า สหรัฐจะต้อง เปลี่ยนยุทธศาสตร์ ในการทำสงคราม เสียใหม่ การที่ต้องเปลี่ยนยุทธศาสตร์ใหม่ ก็เป็นเรื่องใหญ่

มาก ซึ่งอาจจะหมายความว่ายุทธศาสตร์ที่ใช้อยู่เดิม ๆ ถึง
 แม้จะไม่ถือว่าผิดพลาด ก็ต้องถือว่าไม่อาจใช้ต่อไปได้ จึง
 ต้องใช้ยุทธศาสตร์ใหม่ สำหรับข้อคิดที่ไทยเราควรจะได้
 จากคำกล่าวของนายตันรศักดิ์กรณ กิมทังในแง่สามัญสำนัก
 ธรรมดา ๆ ทั่ว ๆ ไปว่า อย่าได้ถือว่ายุทธศาสตร์หรืออภินัยหนึ่งกุศ-
 โลบายของสหรัฐในสงครามเวียดนามที่แล้ว ๆ มานี้ จะถูก
 ต้องปราศจากความผิดพลาดเสมอไป จึงควรที่เราจะได้ศึกษา
 เข้าใจ และนำมาเป็นบทเรียน อย่าให้กุศโลบายที่ผิดพลาด
 เช่นนั้น ได้เกิดขึ้นซ้ำสองในประเทศของเรา ไทยจึงจะ
 ไม่เป็นอย่างเวียดนาม อย่างที่เราเชื่อมั่นกัน ส่วนในอีกแง่หนึ่ง
 นั้นมิใช่แง่สามัญสำนัก แต่เป็นในการกำหนดนโยบาย
 ของชาติทีเดียว กล่าวคือ เราจะต้องทำความเข้าใจกับคำ
 กล่าวของบุคคลสำคัญที่ว่า “สถานการณ์ภายในขึ้นอยู่กับ
 ภาวะสงครามในลาวและเวียดนาม” เช่นที่ท่านเสนาธิการ
 ทหารได้กล่าวไว้ในการแถลงข่าวเมื่อวันที่ 29 กุมภาพันธ์
 หมายความว่ากระไรกันแน่ ?

สถานการณ์ภายในของประเทศไทยขึ้นอยู่กับภาวะสงครามในลาวและเวียดนาม หมายความว่ากระไร ? ขนอยุ่ขน

ขึ้นอยู่กับตรงไหน? แค่นี้? คำตอบนั้นเราอาจพบได้จากที่
หลายแห่ง เราอาจพบได้ในนโยบายทั่วไปของคณะปฏิวัติ
เราอาจพบได้ในคำปรารภของ รัฐธรรมนูญฉบับใหม่ ซึ่งผ่าน-
สภาแล้วไปแล้ว เราอาจพบได้ในประวัติศาสตร์แห่งการ
ต่อสู้ของชนชาติไทยในอดีต เราอาจพบได้โดยเฉพาะในคำ
ปราศรัย ในสมุดปกขาว และในถ้อยคำของ ฯพณฯ นายก-
รัฐมนตรีหัวหน้ารัฐบาลปัจจุบัน เจตนารมณ์อันเป็นคำตอบชัด
แจ้งปรากฏอยู่ในที่ต่าง ๆ เหล่านี้แล้วอย่างแจ่มชัด ถ้าจะ
สรุปคำตอบอย่างสั้น ๆ ก็จะได้ถ้อยความว่า

“หากจะเข้าใจว่า สถานการณ์ภายในของประเทศไทย
ขึ้นอยู่กับภาวะสงครามในเวียดนามก็ดี ในลาวก็แล้ว มันขึ้น
อยู่ในแง่ที่ว่า ประเทศไทย จะมั่นนโยบายต่อสถานการณ์
ในเวียดนามและลาวนั้นอย่างไร ขึ้นอยู่กับนโยบายของ
เราเอง มิใช่ขึ้นอยู่กับคนอื่นหรือกับเหตุการณ์ของคนอื่น ถ้า
ประเทศไทยมั่นนโยบายที่ถูกต้อง ถึงเพื่อนบ้านจะเพลี่ยงพล้ำ
ไทยก็จะอยู่รอด เพราะในทางตรงข้าม ถึงคนอื่นเขาจะอยู่
รอดแต่ถ้าเราทำไม่ดีเราเองอาจตายไปก่อนก็ได้” นี่แหละ
ครั้นคำตอบ

๒๕๔ ขอให้เราผ่านมายังทัศนะของบุคคลชั้นนำของเราดูได้แล้วนะครับ

การที่คำให้สัมภาษณ์ของ ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี ที่ว่าการเลือกตั้ง อาจต้องล่าช้าไปเพราะสถานการณ์ในลาวเป็นที่น่าวิตกหรืออะไรทำนองนั้นได้ก่อให้เกิดปฏิกิริยาขึ้นแล้วในหน้าหนังสือพิมพ์รอบสัปดาห์นี้ ความจริงเรื่องนี้อยู่ที่ว่า เราจะมองคำกล่าวของหัวหน้ารัฐบาลที่ว่าท่านไม่ต้องการถ่วงการใช้อำริธรรมนุญนี้อย่างไร พื้นฐานมาจากน้ำใสใจจริงที่ท่านได้แสดงไว้ในที่ต่าง ๆ และโอกาสต่าง ๆ ก่อนหน้ามาแล้วนั้น เราจะเชื่อถือหรือไม่? นี่ก็อาจพบได้ในสมุดปกขาวและในที่อีกหลายแห่ง ถ้าเชื่อแล้วก็ไม่น่าจะแคลงใจ สำหรับนโยบายของไทยในเวียดนาม และนโยบายของไทย ที่มีต่อสหรัฐภายใต้การนำของ ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี ก็อาจเข้าใจได้ชัดแจ้งไม่ยากนัก ไม่มีใครอีกแล้วที่จะต้องการเห็นสหรัฐชนะสงครามในเวียดนามยิ่งไปกว่ารัฐบาลไทย และคนไทยขณะนี้ การที่ไทยส่งทหารไปร่วมรบในเวียดนาม ก็เป็นการแสดงน้ำใจของไทยตามแบบไทยแล้วอย่างแท้จริง เรื่องการคบกันเป็นมิตรแล้ว คนไทยย่อมใจนักเลงและเป็นเพื่อนทคบ

คำไว้อใจได้เสมอ คนไทยนั้นถึงคราวจะช่วยเหลือเพื่อนแถมตัว
 เองจะต้องกู้ ยมก็ยอม การที่ไทยส่งทหารไปเวียดนาม ไทยเรา
 ก็ทำไปด้วยความรู้ สึกของมิตรแท้ตามวิสัยไทยนั่นเอง ฉะนั้น
 นโยบายของไทยต่อเวียดนามก็ดี ต่อลาวก็ดี ต่อสหรัฐก็ดี จึง
 เป็นนโยบายอิสระที่เรามีต่อมิตรประเทศ มิใช่เพราะว่า
 เราทำไปเพราะเราเอา ชะตากรรมของไทยทั้งประเทศไปผูก
 ไว้กับสถานการณ์ในลาวและเวียดนาม ถ้าเข้าใจกันเสียเช่นนั้น
 แล้ว ถึงสหรัฐจะผิดพลาดไปก็คงไม่ดึงเอาเราถ่วงไปกับความ
 ผิดพลาดนั้นด้วย การคบกันอย่างมิตรมิใช่ว่าจะลากคอกันจน
 สวรรค์ลงนรกจึงจะเรียกว่ารักกันจริง หรือเรียกว่าร่วมมือกัน
 จริง หากแต่อยู่ที่วิธีการร่วมมือกันต่างหาก เพื่อช่วยเหลือ
 ค่าจนกันได้ตลอดไป และไทยเราก็มีความอิสระในเรื่องนี้
 และมีวิธีการที่ถูกต้องได้ตามสมควร

สำหรับทัศนะของท่านเสนาธิการทหารนั้น ต้องถือว่า
 การแถลงข่าวในเช้าวันที่ 29 กุมภาพันธ์นั้น มีความมุ่งหมาย
 ไปในการเสนอผลความก้าวหน้าในทางทหาร เป็นสำคัญ
 และเรื่องของการทหารก็เป็นธรรมดา อยู่เองที่จะต้องให้ความมั่น
 ใจในการที่จะรบได้ พร้อมที่จะรบเสมอ หาไม่แล้วเราก็คง

ไม่อุ้นใจที่จะมีกองทัพ แต่การที่จะรบเมื่อใดหรือไม่นั้น เป็น
 เรื่องของทางการเมืองตัดสินใจ ดังนั้นจึงขอให้เราระลึกถึง
 คำให้สัมภาษณ์ของ ฯพณฯ รองนายกรัฐมนตรี พลเอกประ-
 ภาส จารุเสถียร ที่ให้สัมภาษณ์ไว้เมื่อวันพุธสัปดาห์ที่แล้วว่า
 ในการต่อสู้กับการคุกคามของฝ่ายคอมมิวนิสต์นั้น เราต้อง
 รุกทั้งทางการทหารและทางการเมือง

เมื่อนำเอาทัศนะ ของบุคคล ชนชั้นนำของเรา มาประมวล
 เข้าเช่นนี้แล้วเราก็คงสบายใจได้แล้วใช่ไหมครับว่า ชะตา
 กรรมของประเทศเรานั้นอยู่ที่ นโยบายของเราเองมิใช่ขึ้นอยู่กับ
 กับสถานการณ์ที่ใดที่หนึ่งเลย ไม่ว่าเวียดนามหรือลาว □ □

ข้อคิดจากข่าวในรอบสัปดาห์

ออกอากาศ 9 มี.ค. 11, 19.30 น.

ทฤษฎีโดมิโน ลัทธิแพ้

การพิจารณาสถานการณ์ในลาวว่าจะส่งผลกระทบกระเทือนมาสู่ประเทศไทยของเราอย่างไร ยังเป็นเรื่องที่สอ^{๔๔}ม^{๔๕}วล^{๔๖}ชนยังให้ความสนใจอยู่ในรอบสัปดาห์นี้ โดยพยายามอธิบายหรือเผยแพร่ความเข้าใจในเหตุการณ์ ต่อประชาชนคนไทยไปตาม^{๔๗}พ^{๔๘}น^{๔๙}ฐาน^{๕๐}ของ^{๕๑}ความ^{๕๒}รู้^{๕๓}และ^{๕๔}ความ^{๕๕}เข้าใจ^{๕๖} ส่วนตัว^{๕๗}เป็น^{๕๘}สำคัญ^{๕๙} หนังสือพิมพ์สยามรัฐ ฉบับวัน ศุกร์ที่ 1 มีนาคม นี้ ในคอลัมน์ “โลกที่เราเลือกไม่ได้” ได้พิจารณาสถานการณ์ในเวียดนามขณะนี้^{๖๐}เป็น^{๖๑}สิ่ง^{๖๒}ที่^{๖๓}ต้อง^{๖๔}เกิด^{๖๕}ขึ้น^{๖๖}ตาม^{๖๗}ท^{๖๘}ฤษฎี^{๖๙}โดมิโน^{๗๐} หรือ^{๗๑}อีก^{๗๒}นัย^{๗๓}หนึ่ง^{๗๔}ตาม^{๗๕} “ท^{๗๖}ฤษฎี^{๗๗}หมากรุก^{๗๘}กกล^{๗๙}” (ตามคำแปลของผู้เขียน) อย่างไม่อาจที่จะหลีกเลี่ยงได้ ในรายการโทรทัศน์ช่อง 4 เมื่อคืนวันอังคารที่ 5 มีนาคมนี้ โทรทัศน์ช่อง 4 ก็ได้เสนอบทวิจารณ์ข่าวต่างประเทศเกี่ยวกับสถานการณ์ในลาวข้อวิจารณ์แม้จะไม่ได้เอ่ยถึง “ทฤษฎีโดมิโน” หรือทฤษฎี หมากรุกกกล ดังกล่าวโดยตรง แต่ก็ได้กล่าวไว้

ตอนหนึ่งว่า การที่คอมมิวนิสต์เปิดฉากการรุกรานอีกในลาว
 นั้นจะทำให้ลาวเป็นจุดก้าวกระโดด ของจีนแดง ในการครอบ
 ครองเอเชียอาคเนย์ต่อไป ซึ่งคำกล่าวเช่นนั้นก็สอดคล้องกับ
 ทฤษฎีโดมิโนนั่นเอง เนื่องจากว่า สถานการณ์ในเวียดนาม
 และในลาว เป็นเรื่องที่ต้องถือว่าเป็นอันตรายใกล้ตัวเราทุกคน
 ในขณะนี้ การเผชิญหน้ากับอันตรายเพื่อเตรียมรับมือ และ
 เพื่อต่อสู้ กับอันตรายนั้นจึงเป็นเรื่องสำคัญ ด้วยเหตุผลที่
 ชาติไทยทั้งชาติ จะต้องต่อสู้ นเอง รายการข้อคิดจาก
 ขบวนการจำเป็นต้องขอนำที่สนใจในหนังสือพิมพ์ และ ในโทร-
 ทัศน์ดังกล่าวข้างต้นนั้นมาพิจารณาในที่นี้ เพื่อให้เห็นชัด
 เจนว่า เป็นที่สนใจที่คนไทยไม่อาจยอมรับไว้ ได้เลยไม่ว่าจะ
 พิจารณาในทางวิชาการ หรือพิจารณาจากความเป็น “นักสู้”
 ในประวัติศาสตร์ของชนชาติไทย ทฤษฎีโดมิโน หรือ
 ทฤษฎีหมากรุกกล นั้น มีเล่ห์กลซุกซ่อนอยู่ก็ตรงที่ว่า หาก
 ใครไปหลงเชื่อเสียทั้งหมด ลักษณะอันเป็นส่วนเสียและส่วน
 ทำลายของมันก็จะแสดงพิชสงให้เราต้องหลงกลศัตรู และทำ
 ประโยชน์ให้ศัตรูมากกว่าพวกเราเอง กล่าวสั้น ๆ ก็ได้ว่า
 ทฤษฎีโดมิโนนั้น เป็นทฤษฎีที่ ถ้าเรา ยอมรับกันทั้งหมด

ก็เท่ากับว่า เรายอมแพ้ศัตรูตั้งแต่ในมุ้ง ดังนั้น จึงขอให้เรา
พิจารณากันโดยละเอียดอีกสักทีนะคะ

ก่อนที่จะพิจารณา ทศนะ ของ คนอื่น ดังกล่าว ข้างต้น
เราขอเชิญท่านทบทวนทศนะของเราที่ได้เคยให้ ไว้แล้วนะ-
ครับ “สองศูนย์” ได้เคยเสนอไว้เมื่อสัปดาห์ก่อน ๗ แล้ว
ว่า ทฤษฎีโดมิโนนั้นอาจจะมีส่วนดีที่เราพอยอมรับได้
ในเมื่อเราพูดถึงการร่วมมือกันของชาติเล็ก ๆ ในเอเชียอาค-
เนย์ เพื่อความเป็นปึกแผ่นให้สามารถสกัดกั้นการคุกคามของ
จีนแดง ในแง่ที่เรายอมรับกันได้ เพราะเรารู้ว่าและส่งเสริม
การร่วมมือระหว่างชาติ แต่ทฤษฎีโดมิโนเป็นทฤษฎีที่เรา
ยอมรับไม่ได้เลยในส่วนเสียของมัน ที่เมื่อนำเอาเป็นเครื่อง
มือพิจารณาสถานการณ์ในเวียดนามและในลาว ขณะเมื่อศัตรู
เป็นฝ่ายริเริ่มและรุกบั่นทอนแล้ว ก็มองเห็นกันไปว่า หาก
เวียดนามหรือลาวแพ้คอมมิวนิสต์แล้ว ไทยก็ต้องพลอยล้มตึง
แพ้ไปด้วยเพราะเป็นเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้น อย่างหลีกเลี่ยงไม่
ได้ แม้เราจะไม่ได้อำนาจ “สองศูนย์” ยังได้ให้ทศนะต่อไป
อีกว่า “หากจะเข้าใจว่าสถานการณ์ของประเทศไทยขึ้นอยู่กับ
กับภาวะสงครามในเวียดนามก็ผิด ในลาวก็ผิด มันขึ้นอยู่กับในแง่

ที่ว่า ประเทศไทยจะมีนโยบายต่อสถานการณ์ในเวียดนาม
และลาวอย่างใดต่างหาก ขึ้นอยู่กับนโยบายของเราเอง มิใช่
ขึ้นอยู่กับคนอื่นหรือเหตุการณ์ของคนอื่น ถ้าประเทศไทยมี
นโยบายที่ถูกต้อง ถึงเพื่อนบ้านจะเปลี่ยนแปลง ไทยก็จะอยู่รอด
หนึ่ง ในทางตรงข้าม ถึงคนอื่นเขาจะอยู่รอด แต่ถ้าเราทำ
ไม่ดี เราเองอาจตายไปก่อนก็ได้

เอาละครับ เมื่อเอาทบทวนที่คณะที่สองศูนย์เคยให้ไว้
แล้ว คราวนี้ลองมาพิจารณากันถึงที่คณะในหนังสือพิมพ์
สยามรัฐเกี่ยวกับทฤษฎีโดมิโนกันต่อไป

ความเห็นในหนังสือพิมพ์สยามรัฐว่า ข้อเท็จจริงที่
ผู้เขียนจะกล่าวต่อไปนั้น เป็นการสมมุติ ผู้เขียนลองสมมุติ
ว่าถ้าฝ่ายเวียดนามเหนือมีชัยแล้ว และสมมุติว่าอเมริกาถอน
ตัวไปจากอินโดจีนโดยเด็ดขาด เวียดนามเหนือก็จะเป็กรัฐ
คอมมิวนิสต์ที่จะแผ่ขยายการครอบครองไปถึงลาว กัมพูชา
และประเทศไทย ซึ่งโดยเนื้อแท้ก็หมายถึงเงินแดงเป็นผู้ครอบ
ครองเสียมากกว่า เพราะเงินแดงมีพลเมือง 800 ล้านคน มี
กองทัพนับเป็นล้าน ๆ ใหญ่กว่าเวียดนามซึ่งมีพลเมือง 20 ล้าน
เงินแดงก็จะเอา เวียดนามและอินโดจีนเป็น อาณานิคม ทั้งหมด

จากสิ่งสมมุติ^๑ ผู้เขียนของหนังสือพิมพ์สยามรัฐยืนยันว่า
 “สิ่งนั้นจะต้องเกิดขึ้นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ชัยชนะของเวียต-
 นามเหนือในสงครามเวียตนามเป็นก้าวแรกที่สำคัญยิ่งยวดของ
 จีนแดงในการครอบครองโลกทั้งโลกตามทฤษฎีโดมิโน^๒ ซึ่ง
 ผู้เขียนจะขอเรียกว่า ทฤษฎีหมากรุกกล^๓”

ความเห็นในหนังสือพิมพ์สยามรัฐมตงนนะครับ เห็น
 หรือยังครับว่า ผลมันแตกต่างกันเพียงใด ระหว่างผู้ยอมรับ
 กับผู้ปฏิเสธทฤษฎีโดมิโน ผู้ยอมรับคือผู้ยอมแพ้ตั้งแต่ในมุ้ง
 ส่วนผู้มองเห็นความจริงไม่ยอมรับแล้วหลักของ ทฤษฎีหมากรุก-
 กล คือผู้ต่อสู้ และต่อสู้ให้ชนะได้ด้วย แต่ก่อนที่จะสู้
 ให้ชนะ เราต้องแก้ไขความ “ขแพ” เสียก่อน แล้วจึงหา
 ความเข้าใจในวิธีการต่อสู้ให้ชนะในขั้นต่อไป

ดังนั้นในขั้นต้นนี้ รายการข้อคิดจากข่าวจึงขอเชิญ
 ชวนท่านผู้ฟังได้พิจารณาขจัดความพ่ายแพ้ตั้งแต่ในมุ้ง ของ
 ทฤษฎีโดมิโนหรือทฤษฎีหมากรุกกลกันก่อน

ทฤษฎีโดมิโน เป็นทฤษฎีของ ลัทธิแพ้ (defeatism)
 เพราะเริ่มจากความแพ้ คือพอลงมือสู้ก็คิดแพ้ก่อน จริงอยู่การ
 สู้อาจรอบคอบ ต้องคิดถึงทางแพ้ไว้ด้วย แต่ก็ต้องถือเอาเป็น

ความคิดรอง ต้องคิดเอาชนะ เป็นความคิดหลัก หมายถึง
 ความว่า ในการต่อสู้ต้องวางยุทธศาสตร์ด้วยชัยชนะ แต่ใน
 ด้านยุทธวิธีก็ควรมองทางแพ้ ไว้ด้วยเพื่อความรอบคอบ แต่
 ทฤษฎี โดมิ โนเออแพ้เป็นยุทธศาสตร์กันทีเดียว นี่คือความ
 หมายถึงของลัทธิแพ้ และเพราะเหตุนี้เองเวียดนามได้ ซึ่งต่อ
 สู้มาโดยใช้ทฤษฎีนี้จึงยากที่จะประสพชัยชนะ ควรระวังอย่า
 เอามาใช้ในเมืองไทยอีก

ตัวอย่างของความคิดยุทธศาสตร์ที่ถูกต้อง คือความคิด
 ของ เชอร์ซิล เมื่อสงครามโลกครั้งที่ 2 ขณะที่เยอรมันโจมตี
 อังกฤษแหลกหมด แคมเบอร์เลนตกเกออี เชอร์ซิลขึ้นเป็น
 นายกรัฐมนตรี พอได้เป็นนายกก็ออกตรวจตราทุกที่ทุกแห่งท่าม
 กลางการโจมตีของเยอรมัน ชาวลอนดอนถามเชอร์ซิลว่า
 เป็นไง เป็นไง? เชอร์ซิลชูสองนิ้วรูปตัว วี (V=Victory)
 ตอบว่า We are winning เรากำลังชนะ นี่คือความคิดยุทธ-
 ศาสตร์ที่ถูกต้อง อังกฤษชนะเพราะเหตุนี้เอง ถ้าอังกฤษเป็น
 อเมริกาคงจะตั้งทฤษฎี โดมิ โนว่า “ฝรั่งเศสแพ้ อังกฤษแพ้
 ด้วย” และอังกฤษก็คงจะแพ้ไปตามนั้นแล้วแน่นอน ที่จริง
 เมื่อเยอรมันได้ฝรั่งเศสนั้น ร้ายแรงต่ออังกฤษยิ่งกว่าคอมมิว-

นิสต์คุกคามเวียดนามใต้เป็นภัยร้ายแรงต่อไทยเสียอีก เซอร์-
ซิลยังกล้าคิดว่า We are winning เรากำลังชนะ เดียว
เวียดนามใต้อยู่จนหยุดอยู่ แต่เราจะคิดแพ้ก่อนกระนั้นหรือ?

การที่เอาพลเมืองจีนแดง 700 ล้าน 800 ล้านมาขู่กันก็
เป็นการขู่ที่ลมประวัติศาสตร์ชาติไทยเสียสิ้นเชิง พระนเร-
ศวรมีทหารนัดเดียวยัง เอาชนะ กองทัพพม่าที่ มากมาย กว่าได้
พระเจ้าตากสินก็เช่นกัน เมื่อตีแหกวงล้อมพม่าออกมาได้ก็มี
ทหารเพียง 500 คน แต่ด้วยทหารเพียงหยิบมือเดียว พระ
เจ้าตากสินก็นำคนไทยเอาชนะกองทัพพม่ามาชนะนั้นของพม่า
ได้ ประเทศพม่าแล่นดเล็กนืดเดียวก็สู้รบเสียได้ นักเพราะ
ทั้งไทยและพม่าแล่นดไม่มีลัทธิแพ้จนชนะ เย็นใจเถิด ถ้าเป็น
ลัทธิแพ้แล้วต่อให้มันแสนยานุภาพแค่ไหนก็แพ้แน่นอน เพราะ
ลัทธิแพ้นั้น เป็น การ ผิดพลาด ทาง ยุทธศาสตร์ที่ ร้ายแรงที่สุด
อัน การอ้างถึงพลเมือง 700-800 ล้านของจีนแดง ก็มิใช่
ว่าจะเป็นความจริง วิเคราะห์ไปดี ๆ ก็อาจจะเหลือเพียงกลุ่ม
เมมาเซตงเพียงไม่กี่คนก็ได้

ถึงแม้เวียดนามใต้อีกเถอะ ถึงเวียดกงจะบุกรุนแรงแค่ไหน
ไหน ฝ่ายโลกเสรีก็ต้องไม่คิดแพ้ ควรสู้อย่างลูกผู้ชายจะไป

คิดแพ้ทำไม ขอให้ดูตัวอย่างพระโพธิสัตว์ เมื่อเร่จรนจะแตก
ท่ามกลางพายุใหญ่ในมหาสมุทรอันเว้งว่าง ก็เอนำมันมา
ท้าว ขณะที่คนทั้งหลายนั่งอมองอเทารอความตาย เมื่อถูก
ถามว่า เอนำมันท้าวทำไม? พระโพธิสัตว์ตอบว่า เตรียม
จะว่ายน้ำบนฝั่ง คนเหล่านั้นเห็นเป็นของแปลก แต่พอเรือ
แตกคนเหล่านั้นยอมจมน้ำตายหมด พระโพธิสัตว์พุ่งหลาวลง
ทะเลว่ายสู่คลื่นอย่างมั่นคง ร่อนถึงเทพยตามาช่วยพระโพธิ-
สัตว์ให้รอดได้นั่นคือความคิดชนะ ช่งสอตคล้องกับลักษณะ
พิเศษของคนไทย เลือดไทย ฉะนั้นถ้าใครเอาลัทธิแพ้มาให้
คนไทยก็รับไม่ได้ อันที่จริง คนเราคิดอย่างไรก็เป็นอย่าง
นั้น คิดชนะก็ชนะ คิดแพ้ก็แพ้เป็นธรรมดา พระพุทธเจ้า
จึงทรงสอนว่า “ธรรมทั้งหลาย มีใจเป็นใหญ่ มีใจเป็น
ประธาน สำเร็จด้วยใจ”

นี่แหละครับ ในสงครามต้องคิดชนะและกวาดความ
คิดแพ้ให้หมดไป ความคิยยุทธศาสตร์ที่ถูกต้องคือ ต้องคิด
ชนะก่อน ไม่คิดแพ้เลย การคำนึงถึงแพ้ไว้บ้างก็เป็นเพียง
เรื่องไม่ประมาทศัตรูเท่านั้น แต่ไม่ใช่คิดแพ้ ทฤษฎีโตะ-
มิโนไม่เพียงคิดแพ้เท่านั้น แต่ยังช่วยให้แพ้เสียอีกด้วย มัน

เป็นเรื่องราวลายขวัญและจิตใจของชาติ รับไว้ไม่ได้ มีแต่ก่อ
 ความระส่ำระสายแก่ประชาชน ใครจะรู้ได้ว่า ผลของ
 ทฤษฎีนี้ ได้ก่อให้เกิดความระส่ำระสายทางขวัญและทาง
 เศรษฐกิจให้แก่คนขณะนั้นแล้วเพียงใด? เราต้องขจัดลัทธิแพ
 ้นออกไปจากจิตใจ ส่วนการต่อสู้ให้ขณะนั้นเราก็มักทำได้
 ซึ่งเป็นเรื่องที่เราจะต้องค้นคว้าให้ถูกต้องกันต่อไปด้วย □ □

ข้อคัดจากข่าวในรอบสัปดาห์

ออกอากาศ 6 เม.ย. 11, 19.30 น.

สหรัฐหยุดทิ้งระเบิด

ข่าวที่ก่อความตื่นเต้น และงงงนั้น ทั้งในประเทศของเราและทั่วโลกเป็นข่าวที่เกิดขึ้นในรอบสัปดาห์นี้ เหตุการณ์นั้นคงจะถูกบันทึกลงในประวัติศาสตร์แน่นอน นั่นก็ว่าได้กับข่าวเกี่ยวกับการเปลี่ยนนโยบาย การสงคราม ในเวียดนามของสหรัฐอเมริกาเพื่อนำไปสู่การยุติศึก ประธานาธิบดีจอห์นสัน แห่ง สหรัฐอเมริกา ได้ประกาศให้ โลกทราบ ถึงการ ตัดสินใจหยุดทิ้งระเบิดเวียดนามเหนือ และขอเปิดการเจรจา สันติภาพกับเวียดนามเหนือ ข่าวนี้เป็นที่ทราบกันในเมืองไทยเมื่อเช้าวันจันทร์ที่ 1 เมษายน และเมื่อเช้าวันพฤหัสบดีที่ 3 เมษายนนี้ ประเทศไทยก็มีโอกาสรับทราบวิทยุฐานอยที่ประกาศว่า รัฐบาลเวียดนามเหนือ ปราารถนา จะเจรจา กับสหรัฐ อเมริกา ในเรื่อง

นี่ก็ถือว่า การสงครามในเวียดนามกำลังจะยุติลง กำลังเปิดการเจรจาสันติภาพ ด้วยการเสนอของรัฐบาลสหรัฐและด้วยการตอบรับของรัฐบาลเวียดนามเหนือ

เนื่องจากการตัดสินใจของ ประธานาธิบดีจอห์นสัน^๕
 นเกิด ขนทามกลางการ สงครามที่ กำลังประ ชีตติด พันรุนแรง^๕
 และทามกลางความ สับสนทางความคิด ที่แตกแยกกัน ภายใน
 สหรัฐอเมริกา เป็นการตัดสินใจที่พลิกความคาดหมายของ
 บุคคลสำคัญหลายคนและประชาชน บางส่วนของ ฝ่ายโลกเสรี
 การตัดสินใจครั้งนี้^{๕๕}ก่อให้เกิดความวิตกกังวล และมีการคาด
 คະเนเหตุการณ์กันไปต่าง ๆ นานา ๆ ดังที่ท่านผู้ฟังที่เคารพ
 ก็ ได้ยินได้ฟังอยู่แล้วในขณะนี้ และเนื่องจากว่าประเทศไทย
 มีส่วนร่วมรบอยู่ในเวียดนาม และในประเทศไทยก็ได้มีผู้
 ให้ ความ คิดเห็น เกี่ยวกับความ คลคลาย ของ สถานการณ์ ใน
 เวียดนามไว้ต่าง ๆ กันด้วย รายการข้อคิดจากข่าวของสตา
 นวิทย์ “สองศูนย์” จึงขอนำเรื่องนั้นมาพิจารณาเพื่อหาความ
 กระ้างแจ้งกันให้มากที่สุด ด้วยข้อความที่สั้นที่สุดเท่าที่จะ
 ทำได้ เสนอต่อท่านผู้ฟังดังต่อไปนี้^{๕๖}

ก่อนอื่น ข้อคิดประการแรก จากข่าวใหญ่ดังกล่าวข้าง
 ต้นที่รายการขอเสนอต่อท่านผู้ฟังก็คือ การตัดสินใจของ
 ประธานาธิบดีจอห์นสันเพื่อเปิดการ เຈຈາสันติภาพกับรัฐบาล

เวียดนามเหนือ^๕ หมายถึงว่า สหรัฐอเมริกาเปลี่ยนนโยบาย
 ในการสงครามในเวียดนามนั่นเอง มีใช้สหรัฐเปลี่ยน
 นโยบายในเวียดนาม ดังที่บางคนพูดกัน เพราะสหรัฐ
 จะเปลี่ยนนโยบายในเวียดนามหรือไม่ยังเป็นเรื่องที่ต้อง
 รอดูกันต่อไป ข้อเสนอของประธานาธิบดีจอห์นสัน^๖ เป็นข้อ
 เสนอเกี่ยวกับการยุติสงคราม จึงเป็นการถูกกว่าที่จะพูดว่า
 อเมริกาเปลี่ยนนโยบาย ในการสงคราม หรือถ้า จะพูดให้
 ชัดขึ้นไปอีกหน่อยก็ต้องพูดว่า สหรัฐไม่อาจใช้ยุทธ-
 ศาสตร์ในการสงครามที่กำหนดไว้เดิมต่อไปได้ เพราะ
 เป็นยุทธศาสตร์ ที่พิสูจน์ตัวเองให้เห็นแล้วว่าไม่ได้ผล
 ดังนั้น ถ้าจะเป็นเรื่องเปลี่ยนก็เปลี่ยนยุทธศาสตร์เสีย
 มากกว่า

ความมุ่งหมายของรายการข้อคิดส์ปาด้า^๗ จึงอยู่ที่ขอให้
 เรามาลองพิจารณาว่า ทำไมยุทธศาสตร์ของสหรัฐในสง-
 ครามเวียดนาม จึงผิดพลาดและนำมาสู่ การยุติสงครามในรูปนี้
 อย่างไม่ดี^๘ ก่อนอื่นก็ควรจะได้ สรรเสริญประธานาธิบดีจอห์น-
 สัน^๙ มากกว่าที่จะกล่าวทั้บทม ผู้นำประเทศที่ยอมรับความ
 ผิดพลาด ไม่ตอ้งต่อไปและเตรียมแก้ไขความผิดพลาดก่อน

ที่จะส่งหน้าที่ให้ผู้รับช่วงไปนั้น ย่อมถือว่าเป็นรัฐบาล
ที่ควรแก่การยกย่อง และผู้ที่สามารถกล่าวยกย่องได้ ผู้นั้นก็
ย่อมจะเข้าใจเรื่องความผิดพลาด ในยุทธศาสตร์ ของสหรัฐใน
สงครามเวียดนามแล้วเท่านั้น

รายการข้อคิดจากข่าวของสองศูนย์เมื่อวันที่ 2 และ 3
มีนาคม ได้เคยเกริ่นให้ท่านผู้ฟังทราบล่วงหน้าแล้วว่า สห-
รัฐจะเปลี่ยนยุทธศาสตร์ในสงครามเวียดนามแน่ รายการ
ของเราครั้งนี้ได้นำถ้อยแถลงของ นายตินรส์กี รัฐมนตรี
ต่างประเทศอเมริกันมาเสนอไว้ นายตินรส์กี กล่าวว่า
“ฐานะของสหรัฐในสงครามเวียดนามขณะนี้ สหรัฐอยู่กึ่ง
ทางระหว่างการตัดสินใจทำสงครามใหญ่ กับการถอนตัวออก
จากเวียดนาม” นายตินรส์กีกล่าวไว้ดังนี้ครับ ดังนั้น
การตัดสินใจ ของ ประธานาธิบดีจอห์นสัน คราวนี้ จึงเป็นการ
ตัดสินใจตามที่ ได้มีเหตุบอกล่วงหน้าไว้แล้วนั่นเอง รายการ
สองศูนย์ในวันนั้นยังได้วิจารณ์ ไว้ด้วยว่า “คำว่าสหรัฐอยู่กึ่ง
ทางก็ต้องเลือกเอาระหว่างการทำสงครามใหญ่ กับการ
ถอนตัวออกไปจากเวียดนาม ย่อมเป็นคำกล่าวที่หมายความว่า
สหรัฐจะต้องเปลี่ยนยุทธศาสตร์เสียใหม่ และการเปลี่ยนก็

เป็นเรื่องใหญ่มากซึ่งอาจหมายความว่ายุทธศาสตร์ที่ใช้อยู่นั้น
ใช้ไม่ได้ เพราะเป็นยุทธศาสตร์ที่ผิดพลาด”

นี่แหละครีบข้อพิจารณาของเราในขณะนั้น แต่การจะ
ศึกษาความผิดพลาดในยุทธศาสตร์ของอเมริกัน ก็เป็นเรื่องที่
อาจพูดกันได้ยืดยาว อาจจับเรื่องได้ตั้งแต่ความผิดพลาดของ
ฝรั่งเศสที่ทำไว้กับเวียดนามเมื่อหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ที่
เดียว แต่ก็ใช้เวลาให้พูดได้เพียงย่นย่อในที่นี้ว่า ยุทธศาสตร์
การสงครามในเวียดนามของอเมริกันที่ผิดพลาดไป ก็เพราะ
สาเหตุที่สำคัญ ๆ คือ —

1) ไม่มีความเข้าใจในเรื่องสงครามประชาชนของ
ฝ่ายคอมมิวนิสต์ดพอ

2) เมื่อไม่เข้าใจแล้ว ก็คิดว่าการสู้สงครามประชาชน
นั้นจะสามารถเอาชนะได้ด้วยกำลังทหาร และยังสับสนมีแสน
ยานุภาพเกรียงไกร ก็ยังทุ่มเทกำลังทหารเข้าสู่ ความคิดนี้
เป็นความคิดที่ผิด เพราะต้องสู้ทั้งทางการเมืองและการทหาร

3) ยังมีความเข้าใจสับสนในเรื่องการต่อสู้คอมมิวนิสต์
กล่าวคือยังแยกไม่ออกระหว่าง “ภัยอันอาจเกิดจากการรุกราน
ของกองทัพประเทศคอมมิวนิสต์ กับภัยอันอาจเกิดจากการรุก

รานของลัทธิคอมมิวนิสต์” และเมื่อเข้าใจสืบสนแล้ว จึง
นำเอาวิธีการต่อสู้การรุกรานจากกองทัพมาใช้ในการต่อสู้การ
รุกรานจากลัทธิ ดังเช่นที่สหรัฐอเมริกาเคยมากมาต่อสู้
กับเวียตกงมน ก็เกิดมาจากแนวความคิดที่สืบสนนั่นเอง

4) อิทธิพล ของทฤษฎีโตมิ โนหรือทฤษฎีหมากรุกกล
ที่ว่า ถ้าสหรัฐถอนทหารออกจากอินโดจีน เวียดนามก็จะกลายเป็น
เป็นคอมมิวนิสต์ แล้วก็จะถล่มลาว กัมพูชา และไทย
เป็นคอมมิวนิสต์อย่างหลีกเลี่ยงมิได้ ทฤษฎีนี้เป็นทฤษฎีที่
ผิด ๆ เพราะเป็นลัทธิแพ้ เป็นลัทธิที่ชวนให้แพ้เสียก่อนต่อสู้
รายการข้อคิดจากข่าวของสองสัปดาห์วันที่ 9 และ 10 มีนาคม
ก็ ได้ชี้ให้เห็นว่า ทฤษฎีโตมิ โนคือลัทธิแพ้มาแล้ว ความ
เชื่อตามทฤษฎีเองจึงโน้มน้าวให้เห็นไปได้ว่า “ลัทธิคอม-
มิวนิสต์” นั้นคือเอากองทัพสหรัฐมาชนไว้ และถ้าสหรัฐถอน
ตัวไปแล้วก็หมายความว่า ชาติต่าง ๆ ในอินโดจีนนั้นต้องล้ม
ครืนยอมแพ้แพ้ต่อลัทธิคอมมิวนิสต์ ไปหมด ซึ่งหาเป็นความ
จริงไม่

เอาละครับ เมื่อเราเข้าใจเรื่องความผิดพลาดทางยุทธ-
ศาสตร์อันเป็นบทเรียนจากเวียดนามแล้ว เราก็ย่อมจะไม่นำ

เอาความผิดพลาดแบบนั้น ให้มาเกิดขึ้นในประเทศไทยของ
 เราอีก ในรายการของสองศูนย์วันที่ 2 และ 3 มีนาคมนี้ ได้
 ชี้ให้เห็นแล้วว่า นโยบายของประเทศไทยที่มีต่อสหรัฐอเมริกา
 กางเป็นทั้งภาคี สปอ. และภาคีในสนธิสัญญาทวิภาคีก็ดี
 นโยบายของไทยต่อเวียดนามก็ดี ต่อลาวซึ่งเป็นมิตรประเทศก็
 ดี เป็นนโยบายอิสระที่มีต่อมิตรประเทศ และเป็นนโยบายของ
 ประเทศเสรีที่ปรารถนาความร่วมมือ ของฝ่ายโลกเสรีอย่างจริง
 จัง การที่จะทำความเข้าใจต่อนโยบายของประเทศไทยใน
 สถานการณ์อันยุ่งเหยิงทางเอเชียอาคเนย์นี้ เป็นสิ่งที่ทำได้
 ไม่ยากเลยในเมื่อเราสามารถเข้าใจเรื่องราวดังกล่าวมาข้างต้น
 ทั้งหมด การแสดงออกของนโยบายของไทยก็เป็นสิ่งที่อธิบาย
 ได้และเห็นได้จากการปฏิบัติและท่าทีของ รัฐบาลไทยปัจจุบัน
 เป็นต้นว่าการติดตามถ้อยแถลงของ ๖ ๗ นายกรัฐมนตรี
 จอมพล ถนอม กิตติขจร ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2508 ภาย
 หลังการเดินทางกลับจากออสเตรเลียเรื่อยมา ก็จะเข้าใจได้
 ถึงเหตุผลที่เราส่งกองกำลัง อาสาสมัครไทย ไปร่วมรบในเวียดนาม
 นาม จากการติดตามความพยายามของไทยในการรวมกลุ่ม
 ประเทศย่านเอเชียอาคเนย์ ก็ย่อมจะเข้าใจถึงนโยบายความ

รวมมือเพื่อความเข้มแข็งด้วยการผนึกกำลัง หรือรวมกลุ่มกำลัง
 ประเทศเล็ก ๆ ให้เป็นกลุ่มก้อนใหญ่ เพื่อให้การรุกราน
 จากชาติใหญ่ทำได้ยากขึ้น เรื่องเหล่านี้เป็นเรื่องนโยบาย
 ภายนอก สำหรับภายในของเรานั้นเราก็เข้าใจดีว่า การต่อสู้
 กับลัทธิคอมมิวนิสต์เป็นเรื่องที่เราต้องสู้ด้วยตนเอง ด้วยศรัทธา
 และความเชื่อมั่นในตัวเองก่อนอื่น หวังฟังใครนั้นก็เพียงหวัง
 ได้ในทางใจ หวังความช่วยเหลือทางวัตถุ ทางความรู้
 ความคิดและทางความร่วมมืออื่น ๆ มิใช่หวังให้ใครอื่นเอา
 กองทัพเข้ามาสู้ ลัทธิในบ้านเรา อย่างที่เกิดขึ้นในเวียดนาม
 แต่เมื่อสถานการณ์กลับกลายเป็นสงครามระหว่างประเทศเกิด
 ขึ้น เกิดการรุกรานของกองทัพภายนอก นั้นก็ย่อมเป็นอีกเรื่อง
 หนึ่ง ตอนนั้นแหละบทบาทของกองทัพพันธมิตรจึงควรต้อง
 เข้ามาอย่างถูกจังหวะ ด้วยเหตุนี้เอง ๖๘. ๘๖. ๘๖. ๘๖
 จอมพล ถบอมล กิตติขจร จึงได้กล่าวไว้ภายหลังที่ทราบ
 การตัดสินใจของประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกาว่า ประเทศไทยสู้ด้วย
 ตัวเองอยู่แล้วและจะขอสู้ต่อไป นี่แหละครับ ยุทธศาสตร์
 ของไทยเราละ □ □

ทฤษฎีโดมิโนลัทธิแพ้ (ต่อ)

ข่าวที่รายการของเราเห็นว่า เป็นข่าวที่ให้ข้อคิด อย่าง
สำคัญในรอบสัปดาห์นี้ เป็นข่าวมาจากนครโตเกียวจากการ
ให้สัมภาษณ์ของ ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี จอมพล ถนอม
กิตติขจร ต่อผู้สื่อข่าวในระหว่างการเดินทางมาเยือนเป็นทาง
การต่อประเทศญี่ปุ่น เห็นจะเป็นเพราะว่า ประเทศไทยเป็น
ประเทศเสรีเล็ก ๆ ประเทศหนึ่งในเอเชียอาคเนย์ที่ปรารถนา
จะพัฒนาประเทศของตนให้เจริญก้าวหน้า อย่างเต็มสติกำลัง
แต่ก็จำเป็นต้องทุ่มเทกำลังส่วนอันมีค่าส่วนหนึ่งนั้น ทั้งในทาง
วัตถุ ทางใจ เลือดเนื้อและชีวิต ไปในการต่อสู้กับคอม-
มิวนิสต์ด้วยในขณะเดียวกัน ทั้งนี้ เพื่อความอยู่รอดของประ-
เทศไทยเองและเพื่อมีส่วนร่วมในการรักษาเสถียรภาพของภูมิภาค
เอเชียอาคเนย์และในการค้าจุนโลกเสรีไว้ด้วย อาจจะเป็น
เพราะเหตุผลดังกล่าวนี้ ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี ของเราจึงถูก
ถามในปัญหาเกี่ยวกับบทบาทของไทยในการต่อสู้ คอมมิวนิสต์

เกือบทั้งสน และคำตอบของ ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี ต่อคำ
ถามเหล่านั้น ซึ่ง^๕เป็นข่าวแพร่หลายออกไป แล้ว^๖ก็คงจะเป็นคำ
ตอบที่ ไม่เฉพาะแต่เป็นการแสดงฐานะ ของประเทศไทยอย่าง
ถูกต้องให้ปรากฏแก่สายตาโลก ในการต่อสู้^๗ยับยั้งการขยายตัว
ของจีนแดงเท่านั้น หากแต่ยังเป็นการให้^๘ทรรศนะที่สอดคล้อง
ตรงกับความเป็นจริงที่สุดอย่างที่ไม่เคยมีใครให้^๙ไว้มาก่อน—
ในการต่อสู้ คอมมิวนิสต์อีกด้วย รวมทั้งทรรศนะที่เผยให้เห็น^{๑๐}
ทางแห่งความหวังที่จะบรรลุถึง เสถียรภาพและความสงบสุข
ในภูมิภาคเอเชียอาคเนย์ที่ประเทศไทยเป็นสมาชิกอยู่ เรา
จึงขอประมวลคำให้สัมภาษณ์ของ ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี มา
เพื่อพิจารณากันดังต่อไปนี้^{๑๑}นะคะ

ประเด็นแรกที่เรานำมาเสนอคือ ฯพณฯ นายกรัฐ-
มนตรี ได้ให้ทรรศนะไม่เห็นด้วยกับ “ทฤษฎีโดมิโน” หรือ
“ทฤษฎีหมากรุกกล” เกี่ยวกับการขยายอำนาจของคอมมิว-
นิสต์ที่นายจอห์น ฟอสเตอร์ ดัลเลส อดีตรัฐมนตรีต่างประเทศ
อเมริกันเคยกล่าวอ้างไว้ กล่าวคือ ทฤษฎีนั้นเชื่อว่า หากชาติ
หนึ่งในเอเชียตกเป็นคอมมิวนิสต์แล้ว ชาติอื่น ๆ ก็พลอยล้ม
ครืนกลายเป็นคอมมิวนิสต์ไปด้วยตาม ๆ กัน เหมือนกับเกม-

โตมิโนที่เด็กเล่น ๆ ผนฯ นายกรัฐมนตรี กล่าวว่า ถ้าหาก
ชาติหนึ่งในเอเชียฝ่ายแพตอลทิคคอมมิวนิสต์ หาได้หมายความว่า
ความว่า ชาติอื่น ๆ จะต้องมิชะตากรรมในทำนองเดียวกัน
ไม่ และยังกล่าวต่อไปว่า ชาติคอมมิวนิสต์ในเอเชียก็คง
ปรารถนาให้คนเชื่อตามทฤษฎี เพราะเป็นผลดีแก่เขา

การปฏิเสธทฤษฎีโตมิโนในการต่อสู้คอมมิวนิสต์อย่าง
ที่ ๆ ผนฯ นายกรัฐมนตรี กล่าวไว้ นแหละ ที่เป็นทรรศนะสุด
คล่องกับความเป็นจริงที่สุด ที่ไม่เคยมีใครให้ไว้ก่อน นับว่า
เป็นทรรศนะ ที่แม้แต่สหรัฐอเมริกา ก็จำเป็น จะต้อง นำไปทบทวน
โดยตลอดในบทบาททุกขั้นตอนของการสงครามในเวียดนาม
ในขั้นแรกทีเดียว เชื่อตามทฤษฎีโตมิโน ก็เท่ากับนำเอา
ลัทธิแพ้เข้ามาครองใจ ทฤษฎีโตมิโนสอนให้แพ้ตั้งแต่ในมุ้ง
ซึ่งไม่เป็นผลดีในการต่อสู้เลย รับรองทฤษฎีนี้ผลก็คือฝ่ายคอม
มิวนิสต์ได้เปรียบในทางใจเพราะเพียงแต่คอมมิวนิสต์ชนะชาติ
เดียว ชาติอื่นก็เชื่อในชะตากรรมล่วงหน้าไว้แล้วว่า ตัวต้อง
แพด้วย ทน ในขั้นต่อไป ลองคิดดูอีกนิดในมุมกลับของทฤษฎี
ถึงชาติหนึ่งที่อยู่ไกล ชัดตติดต่อกับจีนแดงเป็นต้น จะสามารถ
ยืนหยัดไม่ตกเป็นคอมมิวนิสต์ ก็มีใช้ว่าชาติอื่น ๆ ที่อยู่ห่าง

ไกลออกไปจะรอดจากการเป็นคอมมิวนิสต์ไปด้วย อย่างเช่น
 ประเทศไทยของเรา^๑แหละ ถ้าทำไม่ดี ถึงคนอื่นเขาจะรอด
 ตัว^๒ ก็มี^๓ใช้ว่าไทยจะพินัย^๔ ฉะนั้น^๕ การจะตกเป็นคอมมิวนิสต์
 หรือไม่ จึงมี^๖ใช้เรื่องปฏิกริยาถูก^๗ใช้อย่างเกมโตมิโน^๘ เรื่องมัน
 อยู่^๙ที่ตัวเอง เป็นสำคัญ ที่พูดไว้ว่า พรรค^{๑๐}ณะของ^{๑๑} พล^{๑๒} นาย^{๑๓}
 รัฐมนตรี^{๑๔} เป็นพรรค^{๑๕}ณะใหม่^{๑๖} ที่จริงมากกว่า พรรค^{๑๗}ณะ ของนาย-
 จอนฟอสเตอร์ ดิลเลส^{๑๘} ก็เป็นเรื่องที่น่ามา^{๑๙}สู่^{๒๐}ข้อคิด^{๒๑}ข้อพิจารณา^{๒๒}
 ได้มากมายถึงการกำหนดยุทธศาสตร์ และยุทธวิธีของสหรัฐ^{๒๓}
 ในการสงครามเวียดนาม^{๒๔} เรื่อง^{๒๕}นี้ควร^{๒๖}แก่การศึกษา^{๒๗}เป็นอย่าง
 ยิ่ง^{๒๘} เพื่อหาบทเรียนและเพื่อนำ^{๒๙}บทเรียน^{๓๐}นั้นมา^{๓๑}ใช้^{๓๒}ในการต่อสู้
 คอมมิวนิสต์^{๓๓}ให้ถูกทางและได้ผลต่อไป^{๓๔} สิ่งที่เราพอเห็นได้ชัด
 เจน^{๓๕}ก็คือ^{๓๖} การเชื้^{๓๗}อ^{๓๘}ทฤษฎี^{๓๙}โตมิโน^{๔๐}ทำให้^{๔๑}มอง^{๔๒}ไป^{๔๓}ในด้านเดียว
 ว่า^{๔๔} การรุกรานของคอมมิวนิสต์^{๔๕}เป็นการรุกรานจาก^{๔๖}กำลังภายใน^{๔๗}
 นอก^{๔๘} จึงมุ่งเอา^{๔๙}กำลังของกองทัพสหรัฐ^{๕๐}ไป^{๕๑}เที่ยวสะกด^{๕๒}กันและ
 ต่อสู้^{๕๓}คอมมิวนิสต์^{๕๔}ในทุกหนทุกแห่ง^{๕๕} มอง^{๕๖}ไม่^{๕๗}ออก^{๕๘}ว่า^{๕๙}การรุกราน
 ของคอมมิวนิสต์^{๖๐}มี^{๖๑}ทั้ง^{๖๒}ด้าน^{๖๓}การรุกราน^{๖๔}จากภายนอก^{๖๕} โดยกองทัพ
 ประเทศคอมมิวนิสต์^{๖๖} และมี^{๖๗}ทั้ง^{๖๘}การขยายตัว^{๖๙}จากภายในเอง^{๗๐} ซึ่ง
 เป็น^{๗๑}เรื่อง^{๗๒}ภัยจาก^{๗๓}ลัทธิ^{๗๔} การต่อสู้^{๗๕}คอมมิวนิสต์^{๗๖}จึง^{๗๗}ต้อง^{๗๘}คิด^{๗๙}ไว้^{๘๐}ทั้งสอง

ด้าน ทั้งด้านภายนอกและภายใน และต้องรู้ว่าด้านไหนจะ
 สู้อย่างไร ด้านไหนสำคัญกว่า เร่งด่วนกว่า หรือทั้งสอง
 ด้านจะสัมพันธ์กันสักแค่ไหน ? จะพูดไปแล้วนักการทหารก็
 คงคุ้นกับการสงคราม ซึ่งเป็นการรุกรานจากภายนอก ประ
 เทศคอมมิวนิสต์ เช่น จีนแดง ก็คงอาจคิดรุกรานด้วยแสน
 ยานภาพที่เหนือกว่า เหมือนกับเยอรมันของนาซี ได้บุกยุโรป
 มาแล้ว หรืออย่างทีสสหภาพโซเวียตเคยบุกฟินแลนด์สมัยก่อน
 สงครามโลกครั้งที่สอง แต่การเตรียมการต่อสู้การรุกรานเช่น
 นี้ หาใช่การต่อสู้การรุกรานของลัทธิคอมมิวนิสต์ไม่ คนละ
 เรื่องกันเลยทีเดียว การกำหนดยุทธศาสตร์หรือยุทธวิธี ใน
 การเผชิญหน้ากับการแทรกซึมหรือการก่อการร้าย ซึ่งเป็น
 ภัยของลัทธิที่เกิดขึ้นภายใน จึงเป็นการกำหนดที่ต้องอาศัย
 ความเข้าใจอย่างชัดเจน การปฏิเสธไม่ยอมรับทฤษฎีโดมิโน
 เป็นพื้นฐานสำคัญอย่างหนึ่งในการจะก้าวต่อไป อย่างถูกต้อง
 ในการต่อสู้คอมมิวนิสต์

ทกลาวแล้วข้างต้น คือ ทรรศนะของ ฯพณฯ นายกรัฐ
 มন্ত্রী ในการต่อสู้คอมมิวนิสต์ ซึ่งเป็นทรรศนะที่สอดคล้อง

กับความจริงมากที่สุดอย่างที่ไม่เคยมีใครให้ไว้ก่อน ในการ
ให้สัมภาษณ์ที่กรุงโตเกียว

๖๕๘
ทันทีขอหยิบยกคำสัมภาษณ์ของ ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี
ที่แสดงให้เห็นฐานะของประเทศไทยอย่างถูกต้อง ใน
การต่อสู้บ่งการขยายตัวของจีนแดง หนังสือพิมพ์บางกอก
เวิลด์ฉบับวันที่ 18 พฤษภาคม ได้ลงข่าวพาดหัวไว้ในหน้า
3 ว่า ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี กล่าวว่า “ กองทัพต่างชาติอยู่
ในไทยตามสภาพความเป็นจริง ” เนื้อความในข่าวซึ่งเป็นคำ
สัมภาษณ์ก็ว่า การทมิ กองทหารสหรัฐ 5 หมื่นคน และม
กองทหารชาติอื่น เช่น ออสเตรเลีย อยู่ในไทยนั้นเป็นไป
ตามความต้องการตามความเป็นจริงของเอเชียอาคเนย์ โดย
ความยินยอมของไทย และความสมัครใจของชาติเหล่านั้น
ตามเงื่อนไขเพื่อการสงครามในเวียดนาม กำหนดเวลาที่จะ
อยู่ในไทยนั้นมีข้อตกลงว่า จะอยู่จนกว่าสงครามในเวียดนาม
จะยุติ และเมื่อถึงวาระที่สงครามในเวียดนามยุติลงแล้วก็อาจ
จะพิจารณากันใหม่ว่าจะมีความจำเป็นสำหรับเสถียรภาพและ
สันติภาพต่อไปหรือไม่ ข้อความตามข่าวที่นำมากล่าวนี้เห็น
แล้วว่า เป็นส่วนของประเทศไทยในการต่อสู้และยับยั้งคอม-

มิวนิสต์ในสงครามเวียดนาม ซึ่งหากวิเคราะห์กันให้ชัดเจน
แล้วคือการยับยั้งการขยายตัวของจีนแดงนั่นเอง และตาม
สภาพความเป็นจริงถึงแม้ใน การสัมภาษณ์ตามข่าวที่ ปรากฏ
ในหนังสือพิมพ์นั้น จะมี ได้พูดถึงกองทหารไทยที่มีส่วนร่วม
รบอยู่ในเวียดนามว่าทำไปเพราะเหตุผลอะไร แต่ก็มีความสัมภาษณ์
อีกตอนหนึ่งในข่าวที่ชี้ให้เห็นฐานะและ ความคิดของ
ไทยในเรื่องนี้ ข้อความนั้นกล่าวว่า

“สำหรับเรา นั้น การสงครามเวียดนามขณะนี้มีใช้
สงครามศาสนาที่ต้องล้มล้างอุดมคติอะไรทั้งสิ้น แต่เป็นสงคราม
เพื่อสะกิดกันการใช้กำลังเข้ายึดครองเวียดนามได้

นักหมายความว่าสำหรับเวียดนามใต้นั้น สถานการณ์
เข้าขั้นร้ายแรง เกินกว่าที่รัฐบาลเวียดนามใต้จะต่อสู้
ภัยของลัทธิอันเป็นภัยจากภายในได้เสียแล้ว อยู่ใน
สภาพบ้านแตกสาแหรกขาด พันธมิตรจึงต้องมีส่วน
เข้าไปช่วยยับยั้งมิให้เวียดนามเหนือยึดครองเวียดนาม
ใต้ด้วยกำลังได้

ในประเด็น สุดท้ายที่ รายการของเราได้ วิเคราะห์ไว้ ว่า
วพณฯ นายกรัฐมนตรี ได้ให้ทรศนะเผยแพร่ให้เห็นอนาคตอัน

เป็นความหวังของอาเซียนไว้ด้วย ก็ได้แก่คำสัมภาษณ์
ของ ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี ต่อคำถามถึงนโยบายต่างประเทศ
ของไทยซึ่งกล่าวตอบไว้ว่า “ประเทศไทยไม่ปฏิเสธต่อการ
จะรับมิตรภาพหรือการช่วยเหลือจากใคร ไทยจึงได้คบมิตร
มหาอำนาจใหญ่ ๆ เช่น สหภาพโซเวียต สหรัฐอเมริกา
อังกฤษ ฝรั่งเศส แต่การที่ไทยไม่มีการติดต่อกับจีนแดงก็
เพราะว่าจีนแดงมีแผนการก่อกวนและรุกราน ทั้งแยกตัวจาก
คนอื่น ๆ ด้วย ท่าทีของจีนแดงนั่นเองที่เป็นต้นเหตุของความ
ไม่สงบเรียบร้อยในเอเชีย แต่กระนั้นไทยเราก็กังไม่สิ้นหวัง
และยังเชื่อว่าสักวันหนึ่งจีนแดงจะได้สติ และกลับเข้าสู่สังคม
โลก เลิกคิดการใช้กำลัง เข้าคบค้ากับชาติอื่น นี่แหละ
ครับที่ ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี ให้ทัศนะเกี่ยวกับนโยบาย
ต่างประเทศของเรา ซึ่งเป็นนโยบายอิสระและใจกว้างตาม
แบบฉบับของไทย

ก่อนจบรายการนี้ เราคงรู้สึกกันอยู่ในใจว่า คำสัมภาษณ์
ของ ฯพณฯ นายกรัฐมนตรีครั้งนี้ ได้ทำให้เราทุกคน
ภาคภูมิใจว่า แม้ประเทศไทยจะเป็นประเทศเสรีเล็ก ๆ
ในเอเชียอาคเนย์ที่กำลังพัฒนาก็ตาม แต่เสียงของประเทศ

เสรีเล็ก ๆ ที่ตั้งบนเขื่อน เป็นเสียงที่ให้ถึงความหวังและ
ความจริงแก่ประเทศทั้งเล็กและใหญ่ ที่ตกอยู่ในความมืดมน
ในขณะนั้น ได้เป็นอย่างดี เปรียบกันไม่ได้เลยระหว่างผู้ที่ซุ่ม
แดงของความคิดของเมาเซตุง กับผู้ที่ภาควุฒิจากัทรศนะ
ของหัวหน้ารัฐบาลประเทศเสรีเล็ก ๆ ประเทศหนึ่ง เพราะ
พวกที่ซุ่มแดงนั้นมีความโดดเด่นและทรากปรักหักพังของ
การทำลายเป็นจุดหมายปลายทาง แต่ผู้ที่ภาควุฒิจากัทรศนะ
ของหัวหน้ารัฐบาลไทยนั้น มองเห็นความหวังและ
ความอบอุ่นของไม้ตรีจิตจากทุกหนทุกแห่ง □ □

ข้อคิดจากข่าวในรอบสัปดาห์

ออกอากาศ 17 ส.ค. 11. 19.30 น.

รายการของเราในวันนี้ ขอนำหลักฐานมาเปิดเผยให้
ทราบทั่วกันว่า จะเป็นด้วยทรศนะของประเทศไทยหรืออย่าง
ไรก็ไม่ทราบชัด หนังสือพิมพ์บางกอกเวิลด์ ฉบับวันที่ 15
กรกฎาคม ได้เปิดเผยกระแสข่าวจากกรุงวอชิงตันว่า คงจะ
มีการ ชักฟอก อะไร กันใน คณะกรรมการ พิจารณาโครงการ
ช่วยเหลือต่างประเทศเป็นแน่ นายตินรส์กรัฐมนตรีต่างประเทศ

เทศจึงได้แถลงต่อที่ประชุมว่า ตัวเขาเองไม่เคยถกแถลงเรื่อง
 ปัญหาในเอเชียอาคเนย์ในกรอบของ “ทฤษฎีโตมิโน” เลย
 เพราะเขาเห็นว่าปัญหานั้นร้ายแรงกว่านั้น ชัดเจนกว่านั้น
 เขาได้ปฏิเสธไม่รับรู้ทฤษฎีโตมิโนของนายตลเลส แต่นาย
 ดินรסק ได้พยายามบัญญัติศัพท์ใหม่ขึ้นใช้แทนว่า Militant
 Communism หรือจะแปลว่า “ลัทธิคอมมิวนิสต์ที่คอยแต่จะ
 ครอบงำ” ก็ได้ และว่าสิ่งนี้กำลังคุกคามเอเชียอยู่ นี่เป็นข่าว
 ที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์เป็นหลักฐานนะครับ รายการของ
 เราก็คงวิจารณ์สั้น ๆ เพราะจำกัดด้วยเวลาว่า ที่นายดินรסק
 นั้นมาใช้คำ Militant Communism และปฏิเสธไม่เคย
 รับรู้เรื่องทฤษฎีโตมิโนนั้น ก็มีใช้เรื่องน่าตื่นเต้นอะไร
 ใคร ๆ ก็รู้ว่า คอมมิวนิสต์นั้น Militant หรือใช้ความรุนแรง
 อยู่เสมอ ไม่ใช่ของใหม่ แต่ที่แน่นอนก็คือ สหรัฐฯ
 ต้องเปลี่ยนยุทธศาสตร์ในสงครามเวียดนามแน่ เพราะที่ทำ
 มาแต่เดิม ๆ ก่อนหน้านั้น ผิดพลาด แต่จะเปลี่ยนอย่างไร?
 นี่สิ เราต้องคอยติดตามดู การจะเปลี่ยนถูกหรือไม่ถูกก็อยู่ที่
 ความสามารถของสหรัฐฯ เอง ไทยเราจะมีส่วนช่วยอยู่บ้าง
 ก็ด้วยการทำให้ตัวเราให้มีความรู้ชัดเจนกว่าสหรัฐฯ นั่นเอง ซึ่ง
 ก็เป็นเรื่องทำได้ □ □

ขอคิดจากข่าวในรอบสัปดาห์

ออกอากาศ 14 มิ.ย. 12, 19.30 น.

สืบแต่ถ้อยแถลงจากเกาะวิตเวย์

แถลงการณ์ จากเกาะมิดเวย์ ในมหาสมุทรแปซิฟิกภาย
หลังจากการพบปะเจรจากันระหว่างประธานาธิบดีนิกสันและ
ประธานาธิบดีเหียนวันเทียว เกี่ยวด้วยเรื่องปัญหาเวียดนาม
ใต้ ได้เป็นทวีพากษ์วิจารณ์กันมากพอสมควรในรอบสัปดาห์
นี้ รัฐบาลก็ได้นำเรื่องนี้เข้าปรึกษาหารือกันในที่ประชุม
คณะรัฐมนตรีเมื่อวันอังคาร หนังสือพิมพ์และนิตการเมืองคน
สำคัญ ๆ ได้ให้ความสนใจไว้อย่างต่าง ๆ กัน เพราะเรื่องนี้เกี่ยว
กับผลประโยชน์ของประเทศไทยด้วย

ในบรรดาความคิดเห็น ของคนสำคัญใน ประเทศไทย
รายการของเราจะขอหยิบยกถ้อยคำของบุคคล 2 คน ขึ้นมา
พิจารณา คือ ความคิดเห็นของหม่อมราชวงศ์เสนีย์ ปราโมช
หัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ และความคิดเห็นของ จอมพล
ถนอม กิตติขจร หัวหน้าพรรคสหประชาไทย การที่รายการ
ของเรา นำความคิดเห็น ของทั้งสองท่าน มาพิจารณาพร้อม ๆ

กัน ก็เพื่อเทียบเคียงให้เห็นว่า ความคิดเห็นของแต่ละท่าน
นั้นสะท้อนให้เห็นว่า ระหว่างพรรคประชาธิปัตย์ กับพรรค
สหประชาไทยซึ่งใคร ๆ มักจะพูดกันว่า มีนโยบายการเมือง
ไม่แตกต่างกัน และเพิ่งเล็งความแตกต่างมาที่ตัวบุคคลมาก
กว่าอันนั้น แท้จริงแม้จะเป็นพรรคการเมืองในระบอบ
ประชาธิปัตย์ด้วยกัน แต่นโยบายหลักเกี่ยวกับด้านเศรษฐกิจ
ก็ต่างกัน ความมั่นคงแห่งชาติ โดยเฉพาะปัญหาการต่อสู้คอม
มิวนิสต์ก็ นโยบายของพรรคทั้งสองมีความแตกต่างกันมาก
มาย

หนังสือพิมพ์ประชาธิปัตย์ ฉบับวันศุกร์ที่ 13 มิถุนายน
นี้ ได้เสนอข่าวการสัมภาษณ์หม่อมราชวงศ์เสนีย์ ปราโมช
พาดหัวข่าวว่า “เสนียวิจารณ์การถอนทหารสหรัฐว่าไทย
มีหวังเป็นแดง” ในเนื้อข่าวก็ขอความเกี่ยวกับเรื่องนวดงู
“ต่อข้อถามในการที่สหรัฐถอนทหารจาก เวียดนามได้
หัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์วิจารณ์ว่า รู้สึกวิตกมาก เพราะ
ว่าสหรัฐคงถอนแต่ฝ่ายเดียว คอมมิวนิสต์คงไม่ยอมถอนด้วย
เนื่องจากศีลธรรมหรือสัญญาต่าง ๆ นั้น คอมมิวนิสต์ไม่คำนึง
ถึง ต้องการอย่างเดียวว่า คอมมิวนิสต์ต้องชนะ ดังนั้น เมื่อ

สหรัฐถอนทหารออกไปแล้ว ไทยจะกระทบกระเทือนมาก เพราะผู้ที่ยกย่องสะกิดกันคอมมิวนิสต์นั้นอยู่ที่สหรัฐ และถ้าสหรัฐถอนทหารจากเมืองไทยด้วยแล้ว เมืองไทยก็หวังจะเป็นคอมมิวนิสต์ก่อนเพื่อน

นี่เป็นข้อความได้จากหนังสือพิมพ์นะครับ จะขอวิจารณ์ตามถ้อยความนี้ ความเห็น ของหม่อมเสนีย์ปราโมช ประโยคที่ว่า “ถ้าสหรัฐถอนทหารออกจากเมืองไทยแล้ว เมืองไทยก็หวังจะเป็นคอมมิวนิสต์ก่อนเพื่อน” เป็นถ้อยคำที่น่าตกใจมากสำหรับผู้เป็น หัวหน้าพรรคประชาธิปไตยจะกล่าวเช่นนั้น ถ้อยคำเช่นนั้นนอกจากจะขัดแย้งกับความคิดเห็นของ คนสำคัญในคณะรัฐบาลนี้ ได้เคยกล่าวไว้เสมอ ๆ ว่าสหรัฐ ถอนทหารไปจากไทยไม่กระทบไทย ประเทศไทยมีความ สามารถพอต่อสู้ ลัทธิคอมมิวนิสต์ ที่แทรกซึมเข้ามาด้วย ตนเอง ได้แล้ว ยิ่งขัดกับความรู้สึกของคนไทยทั่ว ๆ ไปเป็นอันมาก ด้วย ไม่มีคนไทยผู้รักชาติคนใดที่จะยอมรับความเห็นว่าการที่ เราจะไม่เป็นคอมมิวนิสต์นั้น อยู่ที่ตองให้ทหารอเมริกันอยู่ใน ประเทศไทยตลอดไป มันน่ากลัวเกินไปสำหรับจะรับนโยบาย การต่อสู้ คอมมิวนิสต์แบบที่ว่า ของหัวหน้า พรรคประชาธิปไตย

มาเป็นนโยบายของชาติ เป็นที่รู้จักได้ ไม่ยากนักกว่า การที่
 ประเทศไทยจะเป็นคอมมิวนิสต์หรือไม่^๕ อยู่ที่ตัวของเราเอง
 ไม่ใช่อยู่ที่ทหารอเมริกัน แม้ในขณะนี้ประเทศเวียดนามใต้^๖
 ที่เราเกรงว่าเขาจะเป็นคอมมิวนิสต์ หากเขาจัดการปัญหา
 ของเขาได้ดี เขาอาจไม่เป็นคอมมิวนิสต์ก็ได้ เราเสียอีก
 ลองทำไม่ดี เผลอนอยู่กับการทำมาหากินกับทหารอเมริกันที่
 อยู่ในประเทศไทย สร้างความรำรวยแก่คนไม่กี่คน แต่ส่วน-
 ใหญ่ได้รับความเดือดร้อนเสียหายนาน ๆ ไปแล้ว เราก็คง
 เป็นคอมมิวนิสต์ไปก่อนเวียดนามใต้เสียอีก หรือยิ่งระบบราช
 การของเรา^๗จักดำเนินนโยบายได้รับจากหัวหน้ารัฐบาลว่า การ
 ต่อสู้คอมมิวนิสต์ให้ชนะนั้นต้องใช้วิธีประชาธิปไตย^๘ รู้เพียง
 เท่านั้น^๙ไม่รู้^{๑๐}ว่า วิธีประชาธิปไตยนั้นคืออะไร? เราก็คงเป็น
 คอมมิวนิสต์ไปได้ง่าย ๆ เหมือนกัน ปัญหาว่าอะไรคือวิธี
 ประชาธิปไตย ก็จะต้องศึกษาเข้าใจกันให้ถูกต้องแจ่มแจ้ง
 ว่าจะ^{๑๑}เป็นคอมมิวนิสต์หรือไม่^{๑๒} จึงอยู่ที่ตัวเราเองแท้ ๆ
 ไม่ได้อยู่ที่เอาทหารอเมริกัน มาค้ำประกันใน ประเทศของเรา
 เลย คำพูดอีกประโยคหนึ่งของหัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ที่ว่า
 “^{๑๓}ผู้ไทยบยงสังกัดกนคอมมวนิสตนนอยู่ทสหรัฐ^{๑๔}” คำพูดเช่นนี้^{๑๕}

แสดงถึงความไม่เข้าใจลักษณะ การต่อสู้ คอมมิวนิสต์ในอีกแง่
 หนึ่ง คือในแง่ความช่วยเหลือของสหรัฐต่อโลกเสรีแถบนี้
 ก่อนอื่นต้องแยกให้ออกว่า การรุกรานของคอมมิวนิสต์นั้น มี
 การรุกรานใน รูปการรุกราน จากกองทัพ คอมมิวนิสต์ กับ ใน
 รูปการรุกรานของลัทธิคอมมิวนิสต์ เมื่อเป็นการรุกรานของ
 ลัทธิสหรัฐก็มีบทบาทช่วยเหลือประเทศโลกเสรีได้ โดยช่วยให้
 ประเทศนั้นมีความแข็งแรงทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม
 และการเมือง สามารถยืนบนขาของตัวเอง สหรัฐอาจช่วยเหลือ
 ทางวัสดุและวิชาการ ส่วนเมื่อมีการรุกรานด้วยกองทัพเช่น
 กรณีเกาหลี เมื่อนั้นแหละกองทัพทหารอเมริกันจึงจะควรเข้ามา
 มีบทบาท ช่วยการ ต่อสู้ ของประเทศ พันธมิตร อย่างเต็ม กำลัง
 ดังนั้น การกล่าวว่าผู้ทบทยบยงสกดกนคอมมิวนิสต์นั้นอยู่ที่สหรัฐ
 ก็จะต้องกล่าวอย่างเข้าใจ แยกบทบาทความช่วยเหลือจากสห-
 รัสดังที่กล่าวมานี้ด้วย

คำพูดของหัวหน้าพรรคประชาธิปไตย ที่พอจะฟังได้ก็
 ได้แก่ประโยคที่ว่า “รู้สีกวิตกมาก เพราะเชื่อว่าสหรัฐคง
 ถอนแต่ฝ่ายเดียว คอมมิวนิสต์คงไม่ยอมถอยด้วย เนื่องจาก
 ศีลธรรมหรือสัญญาต่าง ๆ นั้น คอมมิวนิสต์ไม่คำนึงถึง ต้อง

การอย่างเดียวกันว่า คอมมิวนิสต์ต้องชนะ...” ทว่าพอฟังได้นั้น ก็เพราะตรงกับความเป็นจริงที่ว่า คอมมิวนิสต์นั้นเขามีจุดยืนที่แน่นอน คือ ชัยชนะของเผด็จการชนกรรมาชีพ วิธีการอื่นๆ เช่น การเจรจา หรือสัญญา เป็นเพียงวิธีการเพื่อนำไปสู่ชัยชนะในบั้นปลายเท่านั้น แต่นั่นแหละครบถ้วนก็เพียงแต่พอฟังได้เท่านั้น แต่รู้แล้วไม่สามารถรู้ต่อไปว่า เราละจะสู้ คอมมิวนิสต์ให้ชนะนั้นสู้อย่างไร ? แล้วกลับมาดูในทำนองเอาชะตากรรมของเราไปผูกพันกับ กองทหาร อเมริกัน ด้วยนั้น ก็ไม่เกิดประโยชน์อะไร เพราะเท่ากับพูดพอฟังได้เพียงครึ่งเดียว

ทันเราขอผ่านมายังคำพูดของบุคคลสำคัญคนที่สอง คือ จอมพล ถนอม กิตติขจร หัวหน้าพรรคสหประชาไทย วิทยุสารประชาสัมพันธ์ฉบับวันอังคารที่ 10 มิถุนายนนี้ ลงข้อความว่า-

“ผู้สื่อข่าวรายงานว่า นายกรัฐมนตรีมีความเห็นอย่างใดต่อถ้อยแถลงของประธานาธิบดีเวียตนามใต้ ที่จะไม่ยอมให้มีการจัดตั้งรัฐบาลผสมขึ้นในประเทศนั้นอย่างเด็ดขาด จอมพล ถนอม กิตติขจร ตอบว่า ได้เคยแถลงหลายครั้งแล้วว่า

ไม่เห็นด้วยกับการที่รัฐบาลผสมในเวียดนามใต้ เพราะได้
เห็นตัวอย่างมาแล้ว จากการตั้งรัฐบาลผสมในราชอาณาจักร
ลาวซึ่งปรากฏว่าไม่มีความยั่งยืนแต่อย่างใด”

เรื่องรัฐบาลผสมกับคอมมิวนิสต์ เป็นเรื่องที่หมายถึง
ความพ่ายแพ้ของฝ่ายประชาธิปไตย และเป็นชัยชนะของ
ฝ่ายคอมมิวนิสต์ รัฐบาลผสมของคอมมิวนิสต์นั้นเป็นยุทธวิธี
อันสำคัญยิ่งของคอมมิวนิสต์ และการเกิดขึ้นของรัฐบาลผสม
ของคอมมิวนิสต์ คือเมื่อคอมมิวนิสต์ตั้งรัฐบาลร่วมกับฝ่าย
ประชาธิปไตยได้ ก็คือชัยชนะอันสำคัญของคอมมิวนิสต์

เนื่องจากคำว่า รัฐบาลผสม นั้นเป็นคำของฝ่ายประ-
ชาธิปไตย เกิดขึ้น ก่อนในรัฐบาลในระบอบ ประชาธิปไตย
คอมมิวนิสต์ ได้ศึกษา เรื่องนี้ แล้วเล่ห์หา คุบายขอ เข้าผสม กับ
พรรคการเมืองฝ่ายประชาธิปไตย เพื่อแอบเข้ามาทำลายประ-
ชาธิปไตยในภายหลัง ดังนั้น เมื่อเราพูดถึงเรื่องรัฐบาล
ผสมแล้ว ก็ให้พึงระวังว่าเป็นเรื่องที่พูดกันได้และยอมได้
เฉพาะเมื่อผสมกันเองระหว่างพรรคฝ่ายประชาธิปไตยด้วยกัน
เท่านั้น เมื่อใดคอมมิวนิสต์เข้าผสมด้วย เราจะไม่เรียกว่ารัฐ-
บาลผสมและไม่ยอมรับรัฐบาลผสมแบบนี้ เหตุผลก็อาจจะตรง

กับที่หม่อมเสนีย์ปราโมชพูดว่า คอมมิวนิสต์เชื่อถืออะไรไม่ได้
 นั่นเอง

ในระบอบประชาธิปไตยแบบรัฐสภา หรืออีกนัยหนึ่ง
 Parliamentary Democracy อันเป็นประชาธิปไตยแบบตะ-
 ว้นตกันนี้ รูปรัฐบาลผสมเป็นที่คุ้นเคยรู้จักกันดีอยู่แล้ว คือถ้า
 พรรคใดได้ที่นั่งในรัฐสภามากพอที่จะจัดตั้งรัฐบาลได้ พรรค
 นั้นก็จัดตั้งรัฐบาลแต่พรรคเดียว แต่ถ้าไม่มีพรรคใดได้คะแนน
 พอที่จะเป็นรัฐบาลได้อย่างมั่นคง ก็หาทางจัดตั้งรัฐบาลผสม
 บริหารประเทศไปจนกว่าจะเลือกตั้งกันใหม่ แต่ว่าใครจะได้
 เสียข้างมากในรัฐสภาต่อไป

ในระบอบประชาธิปไตยแบบกึ่งรัฐสภา หรืออีกนัย
 หนึ่ง Semi—Parliamentary Democracy ดังเช่นประ-
 ชาธิปไตยแบบไทยของเรา ลักษณะของรัฐบาลผสมหากจะ
 เกิดขึ้น ก็เป็นไปในรูป ความร่วมมือระหว่างพรรคเสียมาก
 กว่า เพราะในระบอบประชาธิปไตยแบบนี้ ถ้าจะให้เกิด
 ผลตามความต้องการของชาติ รัฐบาลจะต้องเป็นรัฐบาลของ
 ชาติ มิใช่รัฐบาลของพรรค แม้จะเป็นรัฐบาลของพรรคใด
 พรรคหนึ่งพรรคหนึ่ง ก็จะต้องมีนโยบาย สอดคล้องกับ ความต้องการ

การของชาติอย่างแท้จริง และเพื่อผลในการสร้างความสามัคคี
 คีแห่งชาติเพื่อการพัฒนาและการแก้ปัญหาของชาติในระยะ
 ยาว พรรคนนกออาจเสนอการร่วมมือกับพรรคอื่นด้วยวิธีการ
 ต่าง ๆ รวมทั้งวิธีการจัดตั้งรัฐบาลผสมแบบในระบอบประ
 ชาติปไตยแบบรัฐสภาที่กล่าวมาแล้ว ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดเจน
 ก็ได้แก่พรรคคอนเกรสแห่งอินเดียในชั้นแรก ๆ ซึ่งรูปภาย
 นอกเป็นพรรคกิจจริงอยู่ แต่ภายในนั้นเป็นความร่วมมือระหว่าง
 หลายพรรค เนห์รูเคยอธิบายว่าพรรคคอนเกรสนั้นแท้จริงมี
 ใช้พรรค แต่เป็นนโยบายร่วม (Common Platform) ระ
 หว่างพรรคต่าง ๆ แต่สภาพเช่นนั้นก็เปลี่ยนแปลงไปมากแล้ว
 อีกตัวอย่างหนึ่งก็คือ พรรคแนวประชาธิปไตยสังคมแห่งชาติ
 หรือ National Social Democratic Front ที่ประธานา
 ธิบดียุคเหมาวันเพี้ยพยายามปลุกปล้ำอยู่ขณะนี้ ต้องการให้
 เป็นพรรคแห่งชาตินั่นเอง เสียตายแต่ว่าความพยายามนั้นเข้าไป
 6 ปี

ท่านผู้ฟังที่เคารพ การที่หัวหน้ารัฐบาลยืนยันไม่เห็น
 ด้วยกับรัฐบาลผสมกับคอมมิวนิสต์นั้น เป็นทรศนะในปัญหา
 หลักการต่อสู้คอมมิวนิสต์โดยแท้ การต่อสู้คอมมิวนิสต์นั้น เรา

จะไปยกย่องว่าสหรัฐเก่งไปเสียหมด เพราะมีแสนยานุภาพ
 มากเป็นประเทศใหญ่ คิดอะไรถูกต้องหมด ก็เห็นจะเป็นไป
 ไม่ได้ ประเทศที่ควรจะรู้ว่าผู้คอมมิวนิสต์อย่างไรจึงจะชนะ
 ก็อาจจะได้แก่ ประเทศที่อยู่ใกล้ชิดและ ต้องสู้กับ คอมมิวนิสต์
 เพื่อความอยู่รอดของตนเองก็ได้ การที่ฝ่ายโลกเสรีจัดให้
 รัฐบาลผสม 3 ฝ่ายในลาว คือตัวอย่างสำคัญของการรับเอา
 ยุทธวิธีรัฐบาลผสมของคอมมิวนิสต์มาใช้ แต่จะด้วยเหตุผลกล
 ใดก็ตามเถิด การทำอย่างนั้นคือการแพ่คอมมิวนิสต์ ดังนั้น
 การที่สหรัฐรบกับเวียตกงมา 6 ปี แล้วรับเอาเวียตกงไปเจร-
 จาที่ปารีสเพื่อจะ ให้รัฐบาล เวียดนามใต้ จัดตั้งรัฐบาล ผสมกับ
 คอมมิวนิสต์ หากเกิดมชนกต้องถือว่าเป็นการแพ่คอมมิวนิสต์
 จะรบไปทำไมถึง 6 ปี ให้สูญเสียชีวิตมากมาย ผสมกับคอม-
 มิวนิสต์เสียแต่ต้นมิดกว่าหรือ? วิสัยของมิตรนั้นอะไรผิดก็ต้อง
 พุดกันไว้ ตักเตือนกันด้วยเหตุผล การเอาใจกัน ว่าอะไรว่า
 ตามกันพากันไปลงเหว จะเรียกว่า กลยาณมิตรอย่างไรได้
 ดังนั้น ถ้าแม้ ไทยจะเป็นพันธมิตรที่ดีของสหรัฐ แต่ถึงคราว
 ที่จะขอความเห็นเรื่องรัฐบาลผสมกับคอมมิวนิสต์ในเวียดนาม-
 ใต้ ไทยก็จะมีทรศนะเป็นอย่างอื่นมิได้ นอกจากทรศนะ
 ดังที่หัวหน้าพรรครัฐบาลได้ให้ ไปแล้ว. □ □

ไทยกับนโยบายอิสระ

คงยังจำกันได้ว่า ในการแถลงนโยบายของรัฐบาลปัจจุบันต่อรัฐสภาเมื่อวันที่ 25 เดือนที่แล้วนั้น นโยบายต่างประเทศของรัฐบาลพรรคสหประชาไทย ได้เป็นหัวข้อให้ได้รับการซักถามจากสมาชิกรัฐสภาสังกัดพรรคการเมืองอื่นๆ อย่างมากมายหัวข้อหนึ่ง ที่เป็นดังนกเพราะว่า ท่านรัฐมนตรีต่างประเทศ ธนิต คอมันต์ ได้กล่าวถึงแนวดำเนินนโยบายต่างประเทศของไทยในระยะต่อไป ไว้ในที่หลายแห่ง ด้วยกัน ในลักษณะที่แสดงถึงความเปลี่ยนแปลงอย่างหนึ่ง ซึ่งแม้จะไม่ใช่การเปลี่ยนแปลงนโยบายต่างประเทศ แต่ก็เผยทิศทางของการดำเนินนโยบายที่จะเปลี่ยนไปจากเดิมๆ ประกอบกับในเมืองไทย ก็มีคนที่สนับสนุนการเมืองและไม่สนับสนุนการเมืองส่วนหนึ่งที่อยากคบอยากค้ากับจีนแดงอยู่แล้ว แม้ส่วนใหญ่มิจะไม่ปรารถนาเช่นนั้น ดังนั้น เมื่อรัฐบาลแถลงนโยบายต่างประเทศออกมาว่า เป็น “นโยบายอิสระ” จึงมีผู้เข้าใจ

หรือแปลความหมายไปต่าง ๆ ท่านรัฐมนตรีต่างประเทศนอก
จากจะได้ตอบข้อซักถามของ สส. ในรัฐสภาไปแล้ว ท่าน
ยังได้ ไปปราศรัย อธิบายขยายความในสถานที่อื่น ๆ อีกเพื่อให้
เกิดความแน่นชัดว่า ไทยไม่ได้เปลี่ยนนโยบายต่างประเทศ
แต่การดำเนินนโยบายต่างประเทศของไทย ก็จะต้องเปลี่ยนไป
อยู่ดี คือ เปลี่ยนจากการตั้งตนเป็นฝ่ายรับทางการทูตแต่อย่าง
เดียว ให้ขยับเขยื้อนหาช่องทางเคลื่อนไหวออกจาก ฐาน การตั้งรับ
กันเสียบ้าง เป็นต้นว่า ยินดีที่จะพบปะกับจีนแดง แต่ก็ได้
หมายความว่านั้นจะเป็นการรับรองจีนแดง หรือการกระทำ
ของจีนแดง แต่เป็นการพบปะเพื่อขจัดอันตรายที่จีนแดง
ปรารถนาจะก่อกับประเทศไทย

ท่านผู้ฟังที่เคารพ เรื่องการดำเนินนโยบายต่างประเทศ
ของไทยในส่วนที่เกี่ยวกับจีนแดง ยังพูดกันไม่ทันสิ้นคำ ใน
รอบสัปดาห์หน้าบรรยากาศทางการเมือง ระหว่างไทยกับกัมพูชา
ก็ดูแจ่มใสขึ้นเป็นกอง กล่าวคือ กัมพูชาได้ส่งผู้สังเกตการณ์
มาร่วมในการประชุมพัฒนาเอเชียระดับรัฐมนตรีของประเทศ
ภาคพื้น เอเชีย ณ ศาลาสันติธรรม ซึ่งเริ่มเมื่อวันที่ 3 เมษายน
นี้ ดังนั้น รายการข้อคิดจากข่าวของเราสัปดาห์นี้ จึงจะขอ

หยิบยก นโยบายต่างประเทศของ รัฐบาลพรรคสหประชาไทย
มาพิจารณากันสักเล็กน้อย

“รัฐบาลนี้จะดำเนิน ความสัมพันธ์ กับต่างประเทศโดย
ยึดหลักศีลธรรม จะดำเนินนโยบายโดยอิสระ จะส่งเสริมความ
สัมพันธ์อันดี กับทุก ประเทศที่ ไม่มีเจตนามุ่ง ร้ายต่อ ประเทศ
ไทย....”

นี่คือข้อความบางตอนในนโยบาย ต่างประเทศที่รัฐบาล
แถลงต่อรัฐสภา ต่อคำแถลงนักมพรรคประชาธิปัตย์ที่สงสัย
ว่า ที่ว่านโยบายอิสระนั้นคืออะไร? เพราะไม่น่าจะต้อง
พูดเช่นนั้น ประเทศไทยมีเอกราชมานาน นโยบายต่าง
ประเทศย่อมจะเป็นเอกราช คืออิสระอยู่แล้ว ทางพรรคแนว
ร่วมเสรีชนและสส. พรรคอิสระบางคนก็สงสัยไปว่า นี่เห็น
จะหมายความว่า จะได้เปิดการค้ากับจีนแดงกันเป็นการ
ใหญ่ละกระมัง หรืออย่างน้อยๆ รัฐบาลก็คงจะหันเหไปยึด
ถือ “นโยบายเป็นกลาง” อย่างบาง ประเทศ เช่น อินเดีย
พม่า กับเข่าบ้างหรืออย่างไร?

ท่านผู้ฟังที่เคารพ ความสงสัยเช่นนี้ย่อมหมายความว่า
ถึงความไม่เข้าใจในนโยบาย ต่างประเทศ ของรัฐบาล พรรค

สหประชาชาติไทยโดยแท้ นโยบายต่างประเทศที่รัฐบาลแถลง
ไปนั้น กำหนดขึ้นจากหลักสำคัญ 2 ประการคือ.—

1) หลักที่ว่า ระบอบประชาธิปไตย ของไทยไม่
สามารถจะใช้นโยบายต่างประเทศที่ขัดกับ ลักษณะพิเศษของ
ชาติไทยได้ นโยบายต่างประเทศของรัฐบาลจึงเป็นนโยบาย
ของชาติ มิใช่ใช้นโยบายของรัฐบาล คำๆ นั้นท่านรัฐมนตรี ถนัด
คอมันตร์ ก็ ได้แถลงไว้แล้วทั้งในรัฐสภาและในที่อื่น ๆ

2) หลักที่ว่า ประเทศไทยเป็นประเทศเอกราชมาช้านาน
ย่อมจะมีอิสระในการตัดสินใจที่จะคบใครหรือไม่คบ
ใคร ไม่มีความจำเป็นและไม่เกิดประโยชน์อันใดที่จะใช้
นโยบายเป็นกลาง อย่างประเทศเอกราชใหม่ เช่น อินเดีย
พม่า

เราขออธิบายหลักประการแรกสักเล็กน้อยว่า ระบอบ
ประชาธิปไตย ไม่สามารถ จะใช้ นโยบาย ที่ขัด กับ ลักษณะ
พิเศษของชาติ ได้ จึงต้องเป็นนโยบายของชาติมิใช่ใช้นโยบาย
ของรัฐบาล

ข้อนี้มีความจริงอยู่ว่า ชาติไทยเป็นชาติเก่าแก่ชาติ
หนึ่งที่มีประวัติศาสตร์อันน่าภาคภูมิใจ จึงมีลักษณะพิเศษของ

นโยบายต่างประเทศ ที่ ได้กลายเป็นมรดกอันล้ำค่าประการ
หนึ่งของชาติซึ่งได้ผ่านการทดสอบมาแล้วทุกยุคทุกสมัย ช่วย
ให้ชาติไทยรอดพ้นห้วงมหันตภัยมาได้ มรดกทางความคิด
ของชาติไทยนั้น มีลักษณะพิเศษที่สรุปได้ 3 ประการคือ...
(1) รักความเป็นไท (2) อหิงสาหรืออภัยหนึ่งการไม่ชอบ
ความรุนแรงและ (3) การรู้จักประสานประโยชน์ นโยบาย
ต่างประเทศของไทยตั้งอยู่บนรากฐาน 3 ประการนี้ ตลอดมา
ซึ่งเป็นรากฐานทางความคิดและคตินิยมของไทย ดังนั้น
จึงกล่าวได้ว่านโยบายต่างประเทศของไทยนั้นต้องเป็นนโยบาย
ของชาติ โดยตั้งอยู่บนรากฐานทางความคิดและคตินิยมตั้ง
กล่าวนี้ จะเปลี่ยนแปลงมิได้ง่ายๆ ส่วนการดำเนินนโยบาย
นั้นย่อมปรับปรุงให้เหมาะสมกับสถานการณ์ อันเปลี่ยนแปลงมิ
หยุดหย่อนได้ โดยไม่ทำให้เนื้อแท้ของนโยบายเปลี่ยนแปลง
ไป

๖๖๘ ถึงหลักที่ 2 ที่ว่าเราเป็นชาติเอกราชมานาน
ไม่มีความจำเป็น และไม่เกิดประโยชน์ที่จะใช้นโยบายเป็น
กลาง เช่นที่ประเทศเอกราชใหม่ ๆ ทำกัน เพราะความเป็น
เอกราชทำให้เราเป็น อิสระในการ ตัดสินใจว่าเราจะคบใคร
หรือไม่คบใครก็ได้

สำหรับความเข้าใจในข้อนี้ จะเกิดขึ้นได้จากการ
วิเคราะห์ สถานการณ์ ทางการค้าต่างประเทศใน ยุคปัจจุบัน ให้
ชัดเจน ทั่วๆ ไป ยุคปัจจุบันก็หมายถึงยุคที่ระบบสังคมในทางการ
เมืองในโลกนี้มีอยู่ 2 ระบบ คือ ระบบเสรีนิยมและระบบ
สังคมนิยม ประเทศต่าง ๆ จึงจะต้องสัมพันธ์กับประเทศที่อยู่
ในระบบใดระบบหนึ่งอย่างแน่นอน ความสัมพันธ์ระหว่าง
ประเทศของประเทศฝ่ายเสรีนิยม จึงเกิดมีรูปแบบขึ้นมา
ซึ่งรายการของเราขอจำแนกเป็น 3 รูปแบบ คือ.—

1) รูปแบบของนโยบายอิสระ คือ นโยบายของชาติ
เอกราชเก่าแก่ที่อิสระ จะเลือกคบหรือไม่คบใครก็ได้ตามที่
ประวัติศาสตร์ของชาติที่ ได้ สืบทอดกันมา หรือจะเลือกใช้นโยบาย
ต่างประเทศอย่างไรก็ได้โดยเสรีเช่น ประเทศอังกฤษ
ฝรั่งเศส อเมริกาและไทย

2) รูปแบบนโยบายสันติภาพเป็นกลาง นโยบายนี้
เป็นนโยบายต่างประเทศของประเทศค่ายคอมมิวนิสต์ โดย
เฉพาะจีนคอมมิวนิสต์ซึ่งพยายามโฆษณาถึงเป็นกลาง หรือ
(Neutrality) ให้แพร่ไปในประเทศนอกค่ายคอมมิวนิสต์
ใครที่เห็นด้วยนำไปใช้ก็กลายเป็นพวกพ้องของคอมมิวนิสต์

ไปและพรรคคอมมิวนิสต์แนวจนที่จัดตั้งองค์การแนวร่วมต่างๆ
ขึ้นในประเทศนอกค่ายคอมมิวนิสต์ ก็คือตัวแทนของประเทศ
คอมมิวนิสต์ในการเผยแพร่นโยบายนี้ เช่น แนวลาวัรักษชาติ
แนวร่วมปลดแอกเวียดนามใต้หรือเวียตกง ดังนี้เป็นต้น

3) รูปแบบของนโยบายความไม่ผูกพันกับฝ่ายใด
(Non — Alignment) นโยบายต่างประเทศแบบนี้ เป็น
นโยบายของประเทศเอกราชเกิดใหม่ เกิดขึ้นมาในระหว่างที่
ระบบเสรีนิยมกำลังต่อสู้กับระบบสังคมนิยม ก็เลยตัดสินใจไม่
ผูกพันกับฝ่ายใดเสียเลย เข้าได้กับทั้งสองข้างเพื่อบริการช่วย
ทั้งสองฝ่ายให้มากที่สุด ประเทศที่ยึดถือนโยบายเช่นนี้ก็ได้
แก่ อินเดีย พม่า และประเทศเอกราชเกิดใหม่อื่นๆ ในเอ-
เซียและแอฟริกา

ที่จำแนกนโยบายต่างประเทศไว้ 3 แบบเช่นนี้ ก็
เพื่อความเข้าใจง่าย แต่มีผู้รูบางท่านรวมแบบ 2 คือนโยบาย
สันติภาพเป็นกลางหรือพวกทถอลทธิเป็นกลางนั้นกับแบบ 3 คื
นโยบายไม่ผูกพันกับฝ่ายใดเข้าด้วยกัน เรียกว่า นโยบายเป็น
กลาง (Neutral Policy) ก็มี ทั้งนี้เพื่อให้เห็นว่าพอ
พูดถึงนโยบายเป็นกลางแล้วพึงระวังมี 2 ระดับด้วยกัน คือระ

ดับรุนแรง ก็ ได้แก่พวกคอมมิวนิสต์ที่ถือลัทธิ เป็นกลาง ไปเลย
 ระดับอ่อนลงมาก็ ได้แก่นโยบายไม่ผูกพันกับฝ่ายใด ประเทศ
 ที่ถือนโยบายเป็นกลาง จึงมีท่าที ใกล้เคียงคอมมิวนิสต์หรือห่าง
 คอมมิวนิสต์ได้ สุดแล้วแต่แรงดันหรือสุดแต่ความปรารถนา
 ของชาตินั้น ๆ ตัวอย่างเช่น ประเทศพม่า นั้นเดิมทีถือนโยบาย
 เป็นกลางที่กระตือรือร้นจะเป็นพวกนิยมลัทธิเป็นกลางไป แต่แล้ว
 บัดนี้พม่า ก็ ได้ดึงตัวห่าง ออกมาเป็น ประเทศไม่ผูกพันกับใคร
 และมีท่าทีคบค้ากับฝ่ายเสรีมากขึ้น ประเทศกัมพูชา นั้นก็
 เป็นตัวอย่างน่าสนใจอีกประเทศหนึ่ง ประเทศกัมพูชา มีความ
 ปรารถนาจะเป็น ประเทศเป็นกลาง อย่างสวิตเซอร์แลนด์
 หรือลาว แต่การดำเนินนโยบายต่างประเทศของกัมพูชา นั้น
 ในบางครั้ง กระตือรือร้น จะเป็น ประเทศที่นิยมลัทธิเป็นกลาง ไป
 เสียด้วยซ้ำ ซึ่งต่างกับพม่า

ท่านผู้ฟังที่เคารพ ความยุ่งยากสับสนเกี่ยวกับคำว่า
 “เป็นกลาง” ยังมีอยู่อีกคือคำว่า ประเทศเป็นกลาง คำนี้
 ชวนให้เข้าใจไขว่เขวไปได้ว่าหมายถึงประเทศ ที่ถือนโยบาย
 เป็นกลาง ความจริงไม่ใช่เช่นนั้น ประเทศเป็นกลางหมายถึง
 ถึงประเทศที่มีสถานภาพเป็นกลางหรือ Neutral Status คือ

ชาติอื่น ๆ เขายอมรับนับถือประเทศนั้น ๆ ว่าเป็นกลาง จะไม่
 เข้าไปยุ่งด้วย ตัวอย่างก็ได้แก่สวิสเซอร์แลนด์ การประชุม
 ที่เวียนนาปี ค.ศ. 1815 ยอมรับนับถือว่าเป็นกลาง นอกจาก
 นั้นก็มีสวเต้นต่อมา ก็ออสเตรียมีสถานภาพเป็นกลาง หลังสงคราม
 โลกครั้งที่ 2 ใกล้บ้านเราก็มั่วตามข้อตกลงกันว่า ส่วน
 กัมพูชานั้นปรารถนาจะเป็นประเทศเป็นกลาง แต่ยังมีใคร
 ยอมรับ อื่นๆ การที่ประเทศฝรั่งเศสเคยเสนอให้อินโดจีน
 เป็นกลาง ก็หมายถึงให้เป็นประเทศเป็นกลางอย่างสวิสเซอร์
 แลนด์ไม่ให้ใคร เข้าไปเกี่ยวข้องรังแก ไม่ใช่เสนอให้อิน-
 โดจีนถือนโยบายเป็นกลาง

เรื่องของนโยบายต่างประเทศยุคนี้ ที่ไปเกี่ยวกับคำว่า
 “เป็นกลาง” ก็มีอยู่อย่างนั้นแหละครับ ฟังดูโดยไม่ตั้งใจฟัง
 ให้ลึกซึ้งขึ้นได้ ยิ่งในทางพระพุทธศาสนาสอนให้เดินสาย
 กลางซึ่งเป็นของดี พวกนิยมลัทธิเป็นกลางของคอมมิวนิสต์ก็
 เลยได้โอกาสเอาไปปะปนกัน ให้ลัทธิเป็นกลางกลายเป็น
 ของดี ไปตามคำสอนของพระพุทธศาสนา คนละเรื่องครับ

เมื่อกล่าวมาถึงเพียงนี้ก็พอสรุปลงได้ว่า การที่พรรค
 การเมืองและ นักการเมือง ยังไม่เข้าใจ นโยบายต่างประเทศ

ของรัฐบาลพรรคสหประชาไทยที่แถลงในรัฐสภาในวันที่ 25 มีนาคม^๕ ก็เห็นจะเป็นเพราะว่าในเมืองไทยมีคนที่ยากติดต่อกับจีนแดงอยู่แล้ว ประกอบกับไม่เข้าใจรากฐานทางความคิดของนโยบายต่างประเทศของรัฐบาลดีพอ จึงแปลความหมายไปตามความคิดเดิม ๆ ของตัวที่เคยอยากติดต่อกับจีนแดงมาก่อน พวกที่ยากติดต่อกับจีนแดงก็เลยโมเมเอาว่า รัฐบาลคงจะหันไปถือนโยบายเป็นกลาง ส่วนพวกที่ไม่อยากติดต่อกับจีนแดงก็เลยไม่ยอมติดต่อกับจีนแดงโดยเด็ดขาด ไม่ว่าในกาลใด ๆ เงื่อนไขใด ๆ เป็นนโยบายที่ผิดด้วยกันทั้งนั้น การแสดงออกของนโยบายต่างประเทศของรัฐบาลพรรคสหประชาไทยเป็นนโยบายอิสระที่ตั้งอยู่บนรากฐานของความคิดและหลักธรรมของชาติเอกราชเก่าแก่ จึงมีท่าทีที่ *ไม่ติดต่อกับจีนแดง* และเมื่อติดต่อกับจีนแดงด้วยนโยบายที่ถูกต้อง มิใช่เปลี่ยนเป็นนโยบายเป็นกลาง ประเทศไทยเข้าใจดีว่าจีนแดงเป็นศัตรู เพราะจีนแดงประกาศตัวโดยเปิดเผยต่อโลก เช่นนั้น การติดต่อกับจีนแดงจึงเป็นการรุกต่อศัตรูและถ้าทำไป ก็ให้เขาเลิกประกาศการเป็นศัตรูอันเป็นนโยบายรุกรานประเทศเล็ก ๆ เพื่อนบ้านนั้นเสีย. □ □

ไทยกับนโยบายอิสระ (ต่อ)

เมื่อสัปดาห์ที่แล้ว รายการของเราได้นำเอานโยบายต่างประเทศของรัฐบาลพรรคสหประชาไทย ตามที่ได้แถลงต่อรัฐสภาเมื่อวันอังคาร 25 มีนาคม มาพิจารณาทำความเข้าใจอย่างใกล้ชิด เพราะปรากฏว่านโยบายต่างประเทศได้เป็นหัวข้อให้ได้รับการซักถามจากสมาชิก รัฐสภาสังกัดพรรคการเมืองอื่น ๆ อย่างมากมาย และจากคำอภิปรายซักถามก็ได้แสดงให้เห็นว่า ผู้ซักถามเหล่านั้น ยังไม่มีความเข้าใจในนโยบายต่างประเทศของรัฐบาลพรรคสหประชาไทย ซึ่งมีลักษณะเป็น “นโยบายของชาติ” อย่างชัดเจนดีพอ แต่เนื่องจากว่าปัญหาที่มีความละเอียดปราณีต รายการของเรา มีอาจนำมาพิจารณาในแง่มุม ที่กว้างขวางได้ ครบถ้วนในรายการครั้งเดียว ดังนั้นสัปดาห์นี้เราจึงจะขอพิจารณาในเรื่องเดียวกันเป็นการเพิ่มเติม

ก่อนจะกล่าวต่อไป เราขอย้อนกล่าวถึงสิ่งที่ได้เคยพูดไว้เมื่อสัปดาห์ที่แล้วสักเล็กน้อยเพื่อเป็นการเชื่อมต่อ

รายการของเราได้เสนอข้อคิดว่า ถ้อยแถลงของท่าน รัฐมนตรีต่างประเทศ ถนัด คอมันตร์ ทั้งในรัฐสภาและในที่อื่น ๆ เกี่ยวกับว่า การที่ประเทศไทยมีนโยบายต่างประเทศ เป็นนโยบายอิสระและการดำเนิน งานของ กระทรวง ต่างประเทศ ยินดีจะพบปะกับจีนแดงนั้น มิได้หมายความว่า ประเทศไทยเปลี่ยนนโยบายต่างประเทศ หากแต่หมายความว่า การดำเนินนโยบายต่างประเทศของไทยจะเปลี่ยนไปจาก สมัยที่ผ่านมา ถ้อยแถลงนี้ ได้ก่อให้เกิดการแปลความหมายจากนักการเมืองพรรคอื่น ๆ ไปต่าง ๆ นานา ซึ่งรายการข้อคิดจากข่าว สัปดาห์ที่แล้วสรุปลงว่า การที่พรรคการเมืองและนักการเมือง ยังไม่เข้าใจนโยบายต่างประเทศของรัฐบาลพรรคสหประชา-ไทยนั้น ก็เห็นจะเป็นเพราะว่าในเมืองไทยมีคนที่คิดอยากติดต่อกับจีนแดงอยู่แล้ว ประกอบกับไม่เข้าใจรากฐานทางความคิดของนโยบายต่างประเทศของรัฐบาลดีพอ จึงแปลความหมายไปทางความคิดเดิม ๆ ของตัวที่เคยอยากติดต่อกับจีนแดงมาก่อน พวกที่อยากติดต่อก็เลยโหมเมเออว่า รัฐบาลคงจะหันไปถือ “นโยบายเป็นกลาง” ส่วนพวกที่ไม่อยากติดต่อก็จะไม่ยอมติดต่อกันโดยเด็ดขาด

ไม่ว่าในกาลใด ๆ และเงื่อนไขใด ๆ เป็นนโยบายที่ผิดด้วย
 กนทงนน การแสดงออกของนโยบายต่างประเทศของรัฐบาล
 พรรคสหประชาไทย เป็นนโยบายอิสระที่ตั้งอยู่บนรากฐาน
 ของความคิดและหลักธรรมของชาติเอกราชเก่าแก่ จึงมีท่าที
 ทั้ง ไม่ติดต่อกัน และติดต่อกัน และเมื่อติดต่อกันก็ติดต่อกันด้วยนโยบาย
 ที่ถูกต้อง มิใช่เปลี่ยนไปเป็น นโยบายเป็นกลาง ประเทศ
 ไทยเข้าใจดีว่า จีนแดงเป็นศัตรู เพราะจีนแดงประกาศตัว
 โดยเปิดเผยต่อโลกเช่นนั้น การติดต่อกันของไทยจึงเป็นการรุก
 ต่อศัตรู และถ้าทำได้ก็ให้เขาเลิกประกาศการเป็นศัตรู อัน
 เป็นนโยบายรุกรานประเทศเล็ก ๆ เพื่อนบ้านนั้นเสีย

ท่านผู้ฟังที่เคารพ นี่เป็นข้อสรุปของรายการข้อคิดจาก
 ข่าวเมื่อสัปดาห์ที่แล้ว แต่ก่อนที่จะสรุปลงได้เช่นนั้น รายการ
 ของเราได้พิจารณาปัญหา นโยบายต่างประเทศ ในหลายแง่
 หลายมุมด้วยกัน तोอยากจะขอนำมากล่าวซ้ำในวันนี้ เพื่อที่จะ
 ได้พิจารณาเพิ่มเติมให้กว้างขวางออกไป ก็ได้แก่ข้อความ
 ตอนที่ว่า - เราได้วิเคราะห์สถานการณ์ทางการเมืองต่างประเทศ
 ในยุคปัจจุบัน อันเป็นยุคที่ระบบสังคมในทางการเมืองใน
 โลกนี้มีอยู่ 2 ระบบ คือ ระบบเสรีนิยม และระบบสังคมนิยม

นิยม ประเทศต่าง ๆ จึงจะต้องสัมพันธ์กับประเทศที่อยู่ในระบบใดระบบหนึ่งอย่างแน่นอน ทำให้ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศของประเทศฝ่ายเสรีนิยม เกิดมีรูปแบบขึ้นมา ซึ่งรายการของเราได้จำแนกไว้เป็น 3 รูปแบบ คือ

1) รูปแบบของนโยบายอิสระ คือนโยบายของชาติเอกราชเก่าแก่ที่อิสระจะเลือกคบใครหรือไม่คบใครก็ได้ตามที่ประวัติศาสตร์ของชาติได้สืบทอดมา หรือจะเลือกใช้นโยบายต่างประเทศอย่างไรก็ได้โดยเสรี เช่น ประเทศอังกฤษ ฝรั่งเศส อเมริกา และไทย

2) รูปแบบของ นโยบายสันติภาพเป็นกลาง นโยบายนี้เป็นนโยบายต่างประเทศ ของประเทศค่ายคอมมิวนิสต์ โดยเฉพาะจีนคอมมิวนิสต์ซึ่งพยายามโฆษณาลัทธิเป็นกลางหรือ Neutralism ให้แพร่ไปในประเทศนอกค่ายคอมมิวนิสต์ ใครที่เห็นดีด้วยนำไปใช้ก็กลายเป็นพวกพ้องคอมมิวนิสต์ ไป และพรรคคอมมิวนิสต์แนวจนที่จัดตั้งองค์การแนวร่วมต่าง ๆ ขึ้นในประเทศนอกค่ายคอมมิวนิสต์ ก็คือตัวแทนของประเทศคอมมิวนิสต์ ในการเผยแพร่นโยบายนี้ เช่น แนวลารักชาติ แนวร่วมปลดแอกเวียดนามใต้ หรือ เวียดนาม ดึงเป็นต้น

3) รูปแบบของนโยบายความไม่ผูกพันกับฝ่ายใด (Non—Alignment) นโยบายต่างประเทศแบบนี้เป็นนโยบายของประเทศเอกราชเกิดใหม่ เกิดขึ้นมาในระหว่างที่ ระบบเสรีนิยม กำลังต่อสู้กับระบบ สังคมนิยม ก็เลยตัดสินใจไม่ผูกพันกับฝ่ายใดเสียเลย เข้าได้กับทั้งสองฝ่าย เพื่อให้ได้รับความช่วยเหลือจากทั้งสองฝ่ายให้มากที่สุด ประเทศที่ยึดถือนโยบายเช่นนี้ก็ ได้แก่ ประเทศอินเดีย พม่า และประเทศเอกราชเกิดใหม่อื่น ๆ ในเอเชียและแอฟริกา

ที่จำแนกนโยบาย ต่างประเทศของ ฝ่ายเสรีนิยม ไว้เป็น 3 แบบเช่นนั้นก็เพื่อความเข้าใจง่าย มีผู้รู้บางท่านที่รวมเอาแบบ 2 คือ นโยบายสันติภาพเป็นกลาง หรืออภินัยหนึ่งพวกทดลองลัทธิเป็นกลางนั้นเข้ากับแบบ 3 คือ นโยบายไม่ผูกพันกับฝ่ายใดเข้าด้วยกันเรียกว่า นโยบายเป็นกลาง หรือ Neutral Policy ก็มี ทั้งนี้ให้เห็นว่า พอพูดถึง “นโยบายเป็นกลาง” แล้ว พึงระวัง มี 2 ระดับด้วยกันคือ ระดับรุนแรง ได้แก่ พวกคอมมิวนิสต์ทดลองลัทธิเป็นกลางไปเลย ระดับอ่อนลงมา ก็ ได้แก่ นโยบายไม่ผูกพันกับฝ่ายใด

ท่านผู้ฟังที่เคารพ รูปแบบของนโยบายต่างประเทศของประเทศฝ่ายเสรีนิยม 3 รูปแบบที่กล่าวนั้น เราได้กล่าวไว้

เมื่อสัปดาห์ที่แล้วเพื่อให้เห็นว่า ในสถานการณ์ปัจจุบันที่
โลกเรามีระบบเสรีนิยมและระบบ สังคมนิยม กำลังต่อสู้ กันอยู่
เช่นนี้ ทำให้เกิดปัญหาต่อไปว่า แล้วประเทศคอมมิวนิสต์
แท้ ๆ เล่า มีนโยบายต่างประเทศอย่างไร ?

ปัญหานี้คือข้อคิดของเราในสัปดาห์นี้

ในเมื่อกล่าวว่า นโยบายสันติภาพเป็นกลางหรือลัทธิ
เป็นกลาง Neutralism เป็นนโยบายของคอมมิวนิสต์ที่กำหนด
เป็นรูปแบบเผยแพร่ให้ประเทศ นอกค่าย คอมมิวนิสต์ ใช้และ
ให้ขบวนการคอมมิวนิสต์และแนวร่วมของคอมมิวนิสต์ในประ
เทศนอกค่ายคอมมิวนิสต์ใช้เท่านั้น ปัญหาอีกว่า ส่วนตัวประ
เทศคอมมิวนิสต์เองมีนโยบายต่างประเทศในรูปแบบอย่างไร ?

คำตอบก็คือว่า ตัวประเทศคอมมิวนิสต์เองหาได้ใช้รูป
แบบนโยบายสันติภาพเป็นกลางหรือลัทธิเป็นกลางไม่ นโยบาย
ต่างประเทศของโซเวียตก็ดี ของจีนคอมมิวนิสต์ก็ดี หาใช่
นโยบายสันติภาพเป็นกลางไม่

อันที่จริง รูปแบบของนโยบายอิสระซึ่งเป็นรูปแบบที่
เราได้กล่าวไว้ว่าเป็นรูปแบบหนึ่งของประเทศฝ่ายเสรีนิยมนั้น
ก็เป็นรูปแบบของประเทศคอมมิวนิสต์ใหญ่ ๆ ด้วยเหมือนกัน

อย่างโซเวียตและจีนแดงนั้น นโยบายต่างประเทศของเขา
เป็นนโยบายอิสระเท่า ๆ กับของอังกฤษ อเมริกา ฯลฯ มี
แต่ประเทศคอมมิวนิสต์เล็ก ๆ หลายประเทศที่ไม่สามารถใช้
นโยบายอิสระ

แต่ถ้าจะกล่าวในด้านเนื้อแท้กันแล้ว นโยบายต่างประเทศ
ของประเทศคอมมิวนิสต์ก็คือ “ต่อสู้เพื่อทำลายประเทศ
เสรีนิยม” แต่เนื้อแท้^๕นั้นไม่บอกกับใคร จึงแสดงออก
เป็นรูปแบบต่าง ๆ เช่น Peaceful Co — Existence หรือ
“การอยู่ร่วมโดยสันติ” ของโซเวียตและจีนคอมมิวนิสต์สมัย
ก่อน แต่เดี๋ยวนี้^๕จีนคอมมิวนิสต์ก็แสดงออกเปลี่ยนเป็นนโยบาย
รุกรานโดยเปิดเผยแล้ว ดังที่เมาเซตุงประกาศคุกคามอยู่บ่อย ๆ
รวมทั้งคุกคามประเทศไทยด้วย ^๕ไม่รู้ว่าต่อไปจะเปลี่ยนกลับ
เป็นอยู่ร่วมโดยสันติอีกหรือไม่

เกี่ยวกับปัญหาที่ว่า ประเทศคอมมิวนิสต์แท้ ๆ มีนโยบาย
ต่างประเทศอย่างไร? รายการข้อคิดจากข่าวของเราที่
สรุปลงได้ว่า ที่แน่นอนอย่างหนึ่งก็คือประเทศคอมมิวนิสต์เอง
จะไม่ยอมใช้นโยบายสันติภาพเป็นกลางหรือ Neutralism เป็น
นโยบายต่างประเทศของตนเลย หากแต่พยายามให้ประเทศ
นอกค่ายคอมมิวนิสต์เป็นผู้ใช้ และให้พรรคคอมมิวนิสต์ที่ยัง

ไม่มีอำนาจรัฐ เป็นตัวหลักในการใช้นโยบายนี้ ประเทศ
คอมมิวนิสต์ถือว่าระหว่าง ระบบ เสรีนิยม กับ ระบบ สังคมนิยม
และระหว่างประเทศโลกเสรีกับประเทศคอมมิวนิสต์ ตนจะ
เป็นกลางไม่ได้ จะต้องยืนอยู่ข้างระบบสังคมนิยมและประ
เทศคอมมิวนิสต์อย่างชัดเจน หากประเทศคอมมิวนิสต์ได้ใช้
คำว่า “เป็นกลาง” สำหรับนโยบายต่างประเทศของตนแล้ว
ก็จะถูกประณามว่า ไม่ใช่ประเทศคอมมิวนิสต์เช่น ยูโกสลา
เวีย

ท่านผู้ฟังที่เคารพ จากรายการข้อคิดจากข่าว 2 สัปดาห์
เราก็จะเห็นว่านโยบาย ต่างประเทศในยุคปัจจุบัน นั้นมีรูป อยู่
อย่างใด อนึ่งคำว่า “กลาง” หรือ “เป็นกลาง” นั้น ต้อง
ระวังให้ดี เห็นจะเป็นคำที่น่าเคารพนับถือ ก็เฉพาะกับคำ
ในพระพุทธศาสนาที่ว่า “ทางสายกลาง” คำหนึ่งและกับคำ
ว่า “สถานภาพเป็นกลาง” (Neutral Status) หรือ “ความ
เป็นกลาง” (Neutrality) ซึ่งเป็นคำเกี่ยวกบบกฏหมาย
ระหว่างประเทศอีกคำหนึ่งเท่านั้น. □ □

ธรรมาธิปไตยในประชาธิปไตย

วันศุกร์ที่ 29 นี้เป็นวันวิสาขบูชา วันคล้ายวันประสูติ
ตรัสรู้ และปรินิพพานของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า สด
สัปดาห์นี้เป็นวันตรงกับ วันสำคัญยิ่งของ พุทธศาสนิกชนผู้สืบทอด
ธรรม รายการข้อคิดจากข่าวของเราซึ่งมักจะประมวลข้อ
คิดเห็นทางการเมืองใน รอบสัปดาห์ เสนอท่านผู้ฟังอยู่เสมอ ๆ
สำหรับสัปดาห์นี้จะขอเสนอข้อคิดเห็นทางการเมืองที่เป็นคุณ-
ธรรม ความจริงการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของไทย
ยุคนี้เป็น “คุณธรรม” ขณฯ นายกรัฐมนตรี จอมพล
ถนอม กิตติขจร และหัวหน้าพรรคสหประชาไทย ได้เคย
ให้ทัศนะคติแก่นักประชาธิปไตยยุคปัจจุบันแล้วว่า “การเมือง
เป็นคุณธรรม” หากว่า เมื่อใดเป็นที่ยอมรับยอมรับปฏิบัติกันทั่วๆ
ไปว่า การเมืองเป็นคุณธรรมแล้ว การพัฒนาระบอบประชาธิปไตย
ในสังคม ไทยก็จะมีแต่ความราบรื่นงอกงามไปสู่ความ
สำเร็จ ทั้งจะเป็นการแสดงด้วยว่า เราได้หลุดพ้นแล้วจาก
ความรู้สึกลึกซึ้งแล้วว่า “การเมืองเป็นเรื่องสกปรก”

การแสดงธรรม ทางการเมือง ของเราใน รอบสัปดาห์นี้
 เราจะขอเริ่มด้วยความคิดเห็นของ หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์
 ปราโมช ในคอลัมน์ “คึกฤทธิ์” ของหนังสือพิมพ์สยามรัฐ
 ฉบับวันที่ 29 มีนาคม 2512 คอลัมน์นั้นได้ให้ทัศนะตอบโต้
 กรณีที่ นายเสวต เปี่ยมพงษ์สานต์ สมาชิกสภาผู้แทนของจังหว
 ัดระยองได้กล่าวว่าเกิด “ทรรaxyในเสียงข้างมาก”
 ขึ้นในสภา เพราะพรรคประชาธิปัตย์ไปตกลงกับพรรคสห
 ประชาไทยในการแต่งตั้งคณะกรรมการธิการชุดต่างๆ ประจำ
 สภาผู้แทน หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ให้ความเห็นไว้ว่าดังนี้—

“ผมเองคิดดูแล้ว และด้วยความเคารพต่อ คุณเสวต
 เปี่ยมพงษ์สานต์ เจ้าของคติ นนขอแสดงความเห็นว่า ไม่เป็น
 (ทรรaxyเสียงข้างมาก)

การปกครอง โดยรัฐสภา มีสภาผู้แทน ก็ต้อง อาศัยเสียง
 ข้างมากในทุกกรณี ไป การอาศัยเสียงข้างมากนั้นพระพุทธ
 เจ้าทรงเรียกว่า “โลกาธิปไตย” และไม่ทรงนิยมใช้ ตรัส
 ไว้ว่า “ธรรมาธิปไตย” จึงจะถูก

ประเทศอินเดียเรียกสภาผู้แทนว่า “โลกสภา” ก็
 เพราะ ต้องใช้หลักโลกาธิปไตยนั่นเองเพราะธรรมาธิปไตยนั้น
 เป็นของละเอียดอ่อนเกินกว่าที่ปุถุชนจะจับหลักเกณฑ์ได้”

นี่เป็นข้อความตอนหนึ่งในคอลัมน์นั้น อีกตอนหนึ่งมี
ข้อความทำนองสรุปความเห็นว่าดังนี้—

“การที่พรรคประชาธิปัตย์ยอมรับตกลงด้วย จึงเป็นการ
ยอมรับ ความจริง และเป็นการสนอง ทำให้องค์งาม ของพรรค
สปท. ด้วยน้ำใจอันดีควรแก่การสรรเสริญเช่นเดียวกัน

ทั้งหมดนี้ถึงไม่แน่ว่าจะเป็น *ธรรมาธิปไตย* หรือไม่
ก็รู้สึกว่าได้เข้าไปเต็มที่แล้วและ *ธรรมาธิปไตย* นั้นเป็นสิ่งที่
พระพุทธเจ้าสรรเสริญ และเป็นหลักการของพระพุทธเจ้า

จึงขอเชิญพรรคสหประชาไทยด้วยการร้องไห้โย ดังๆ
อีกครั้งหนึ่ง”

เราขอคัดข้อความใน คอลัมน์คฤกฏ มาเพียงเท่านั้นละ-
ครึบ รายการข้อคิดจากข่าวของเรา ขอเสนอข้อคิดเพิ่มเติม
ว่า การใช้เสียงข้างมากในสภาผู้แทนตติสินเป็นเรื่องธรรมดา
ของระบอบรัฐสภา แต่ที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งนั่นก็คือ *ความถูกต้อง*
ในการตติสินใจลงคะแนนเสียงพรรคการเมืองต่างๆ
แม้จะเป็นฝ่ายค้าน ก็ย่อมจะเห็นพ้องกันในการคิดเห็นที่ถูก
ต้องเพื่อผลประโยชน์ของชาติ มิใช่ว่า ขนเชื่อว่าพรรคฝ่าย
ค้านแล้วจะต้องค้านหรือทะเลาะวิวาทตะบันไป หน้าที่อย่างนี้

มิใช่ฝ่ายค้านในระบอบประชาธิปไตยเสียแล้ว แต่ดูจะเป็น
หน้าทพรคศัทรูของชาติเสียมากกว่า

ทีนี้เราขอผ่านไปสู่การแสดง ธรรมเนียมการเมือง เรื่องที่
สองเกี่ยวกับประชาธิปไตย เรื่องนี้ มุ่งหมาย แสดงให้เห็นว่า
ประชาธิปไตยเป็นคุณธรรม สามารถแก้ไขความประพฤติ
ของบุคคลและกลุ่มคนเพื่อประโยชน์สุขของส่วนรวมได้ แต่
แน่ละประชาธิปไตย นั้นจะต้อง มีรากฐานมา จากสภาพความ
เป็นจริง มิใช่ ประชาธิปไตยในฝัน ดังเรื่องที่จะเสนอต่อไป
นี้ซึ่งเป็นข้อความบางตอนจากบทความเรื่อง “ประชาธิปไตย
ในฝัน (หวาน)” โดย “อัศเจรีย์” ในสยามรัฐสัปดาห์
วิจารณ์ฉบับวันอาทิตย์ที่ 18 พฤษภาคม 2512 ความว่าดังนี้..

“พรรคประชาธิปไตยได้แถลงข่าวคืบหน้าเกี่ยวกับการแก้ไข
รัฐธรรมนูญว่า พรรคได้ยกร่างแก้ไขรัฐธรรมนูญเสร็จแล้ว
และจะได้ดำเนิน การทาง รัฐสภาต่อไปในสมัย ประชุมหน้า
ซึ่งถ้าพรรคประชาธิปไตยทำได้สำเร็จตามที่ฝันไว้ สามารถแก้ไข
รัฐธรรมนูญปัจจุบันให้เป็นธรรมนูญตามทัศนคติของพรรค
ประชาธิปไตยได้

กล่าวคือ สมาชิกผู้แทนราษฎรจะทำหน้าที่เป็นผู้จัดตั้งรัฐ-
บาลโดยตรงเป็นรัฐบาลเอง และควบคุมรัฐบาลเอง สมาชิก

สภาผู้แทน เป็นรัฐมนตรี ได้ ส่วนวุฒิสภาซึ่งเคยมีอำนาจในการตั้ง รัฐบาล และควบคุม รัฐบาล ร่วมกับ สภาผู้แทน จะมีอำนาจน้อยลง ได้ทำหน้าที่เพียงแต่ ยับยั้งกฎหมายเท่านั้น

แต่เราเห็นว่าสภาผู้แทนที่จะทำหน้าที่ และสามารถรักษาเสถียรภาพในการบริหาร ปกครองและการเมืองไว้ ได้และโดยราบรื่นนั้น สมาชิกสภาผู้แทนจะต้องมีสมรรถภาพอย่างสูงประกอบด้วยพื้นฐานทางการศึกษาดี มีความรู้ในการบริหาร ปกครองดี เข้าใจหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนดี มีความสนใจชัดเจนทางการเมืองพอสมควร เป็นนักการเมืองที่มีจริยธรรมทางการเมืองและสามารถควบคุมตัวเองได้

การปกครองแบบประชาธิปไตยที่ให้อำนาจแก่สภาผู้แทนเต็มที่จะสามารถรักษาเสถียรภาพอยู่ได้ โดยราบรื่น และสวัสดิภาพนั้น ขึ้นอยู่กับปัจจัยการ 3 ประการ

1. ประชาชนผู้ใช้ สิทธิเลือกตั้งจะต้องเข้าใจการปกครองและการเมืองดีพอสมควร อย่างน้อยที่สุดต้องรู้ว่า เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน เพื่อทำหน้าที่ อะไร และสามารถจะแยกแยะว่าคนดีอย่างชาวบ้านธรรมดา กับคนดีอย่างนักการเมือง

นั้นเป็นอย่างไร และใช้สิทธิเลือกตั้งได้ถูกต้องตามวัตถุประสงค์ของการเลือกตั้ง

2. พรรคการเมือง จะต้อง เป็นหลัก ทาง การ เมือง ได้จริง ๆ จะต้อง มี พรรคการเมือง พรรคใด พรรคหนึ่ง สามารถ จัดตั้งรัฐบาลที่มีเสถียรภาพได้อย่างไม่มีปัญหายุ่งยาก

พรรคการเมืองจะต้องสามารถ ในการ รักษาเสถียรภาพของพรรค สามารถ ในการ บริหาร พรรค ให้เกิดประสิทธิภาพขึ้นในพรรค และรักษานโยบายของพรรคให้มีความแน่นอน และสามารถควบคุมลูกพรรคได้ มีความรู้ความสันทัดชัดเจน ในทาง การ บริหาร ปกครอง และทาง การเมือง พอควร และสามารถปรับปรุง และพัฒนาคุณสมบัติ ส่วนตัวของลูกพรรคให้เป็น นักการเมืองที่ดีและมีสมรรถภาพสูง

3. สมาชิก สภาผู้แทน จะต้อง มีคุณสมบัติ ดังกล่าวแล้ว คือเป็น นักการเมืองที่ดี และสามารถ

หากปัจจัยทั้ง 3 ประการ คือ ประชาชนผู้ใช้สิทธิเลือกตั้งพรรคการเมืองและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ข้างใด ข้างหนึ่งบกพร่องไป การปกครองระบอบประชาธิปไตยตามทัศนคติอันสูงของพรรค ประชาธิปไตยก็ ไม่อาจจะ ดำรงอยู่ได้

ต้องเปลี่ยนรัฐบาลบ่อย ๆ การเมืองจะปั่นป่วนด้วยการก่อกวน
แสวงหาผลประโยชน์ ของสมาชิกสภาผู้แทน แล้วในที่สุด
การเมืองจะยุติลงด้วยการปฏิวัติ ซึ่งหมายถึงประชาธิปไตย
ได้สลับไปอีกครั้งหนึ่ง

เราจะล้มเสียมิได้เหมือนกันว่า ผู้ที่ทำให้การเมือง
ยุ่งยากนั้น คือสมาชิกสภาผู้แทนนั่นเอง

พรรคประชาธิปไตยที่ฉกฉวยถึงประชาธิปไตยอันสูงส่ง ก็
ได้มีประสบการณ์จากลูกพรรคของตนในเทศบาลแล้ว ถ้าไม่
มีมานะที่สู้เกินไปก็ควรจะยอมรับความจริงในเรื่องนี้

ผลการเลือกตั้ง สภาพของพรรคการเมือง และการ
แสดงของสมาชิกสภาผู้แทนได้ทำให้เราผิดหวังอยู่ ไม่น้อย

สมาชิกสภาผู้แทนที่ได้รับเลือกตั้งเข้ามา ไม่เพียงแต่
ขาดความสนใจที่ชัดเจนทางการเมืองแล้ว ยังขาดจริยธรรม
สำหรับนักการเมืองเป็นอย่างยิ่ง

ทั้งนี้ ก็เพราะความคิดเห็นทางการเมืองของผู้ใช้สิทธิ
เลือกตั้งไกลเพียงแต่ทางนายพระและปลาทุเค็ม

โกหกเก่ง ๆ ก็อาจเป็นผู้แทนได้

มีเงินซื้อปลาทุเค็มแจก—ก็อาจเป็นผู้แทนได้

พรรคการเมืองอยู่ในสภาพ ไม่เป็นปึกแผ่น พอที่จะจัด
ตั้งรัฐบาลได้ เพราะเหตุที่ประชาชนยังไม่เข้าใจระบบพรรค
รู้จักแต่ตัวบุคคลไม่สนใจพรรค จึงเกิดเป็นพรรคเล็กพรรค
น้อยชน เกิดเป็นพวกอิสระ พวกเบ็ดเตล็ด ซึ่งกลายเป็นเชื้อ
ก่อกวนการเมืองและก่อกวนรัฐบาลอย่างร้ายที่สุด

เพราะเหตุที่พรรคการเมือง แต่ละพรรค ไม่เป็นปึกแผ่น
พอที่จะจัดตั้งรัฐบาลเองได้ ถ้าหากสภาผู้แทนราษฎรมีอำนาจ
จัดตั้งรัฐบาลก็ต้องตั้งรัฐบาลผสม แต่รัฐบาลผสมนั้นตามปกติก็
อ่อนแอไม่มั่นคงอยู่แล้ว และยังสภาผู้แทนมี ส.ส. อย่างที่
เห็น ๆ หนาอยู่ในขณะนี้ รัฐบาลผสมก็ถึงกับตั้งตัวไม่ติด
เพราะเหตุที่ ส.ส. คอยฉุดขารัฐบาลเพื่อหาผลประโยชน์ใส่ตัว
อยู่เรื่อย ๆ

ถึงแม้ว่าจะมีพรรคใดพรรคหนึ่ง สามารถจัดตั้งรัฐบาล
ได้โดยไม่ต้องผสมกันกับใครก็จะอยู่ในสภาพเช่นเดียวกัน ดัง
เช่น พรรค สปท. ที่เป็นรัฐบาลประสพอยู่ในขณะนี้ และที่
รัฐบาลยังมั่นคงอยู่ได้ก็เพราะมีวุฒิสภาค้ำรัฐบาลอยู่ แต่ถึง
อย่างนั้นรัฐบาลก็ยังยากพอการที่เดียว และที่ ส.ส. แผลงฤทธิ์
แต่พอสมควร ก็เพราะรู้ว่าการที่จะก่อกวนมากไปก็ไม่ดีมีประ-

โยชนัน เพราะรัฐบาลมีวุฒิสภาค่าประกันอยู่ ถ้าหากไม่มีวุฒิ
สภาคอยเป็นหลักให้รัฐบาลเสียแล้ว ส.ส. จะแสดงฤทธิ์ ได้ยิ่ง
กว่านี้

ถ้าหากไม่มีวุฒิสภาค่าประกันรัฐบาล ถึงแม้ว่าพรรค
ประชาธิปไตยในฐานะ ฝ่ายค้านจะใช้นโยบายปวารณาตัวเข้า
ค่าประกันให้ รัฐบาลแทนวุฒิสภา (อย่างที่พรรคประชาธิปัตย์
ใช้อยู่ในขณะนี้) ก็จะไม่ ได้ผลเป็นอันตราย เพราะเหตุว่าลูก
พรรคประชาธิปัตย์ จะหนี ไปอยู่ นอกพรรค หรือเข้าไปอยู่ใน
พรรครัฐบาลอย่างที่เคยเป็นมาแล้ว

ความจริงอีกอย่างหนึ่งในปัจจุบันนี้ที่เราจำเป็นต้องยอม
รับ กล่าวคือ สถานการณ์ของโลกปัจจุบันนี้ ได้บีบบังคับให้
ประเทศเล็ก ๆ และกำลังพัฒนาเพื่อต่อต้านอันตรายจากภายนอก
อย่างประเทศไทยเรา นี้ จะมีรัฐบาลอ่อนแอและล้มลุก
คลุกคลานไม่ได้เป็นอันตราย รัฐบาลจะเอาเวลามาคิดแก้ปัญหา
หาเรื่อง ส.ส. ครึ่งวัน และคิดบริหารประเทศครึ่งวันไม่ได้

การที่พรรคประชาธิปัตย์มีอุดมการณ์ทางการเมืองที่จะ
ให้ บ้านเมืองเป็นประชาธิปไตยนั้น เป็นอุดมคติอันสูงส่งน่า
เคารพนับถือ และขอให้คิดให้ ทำต่อไปเถิด แต่ในขณะที่

เดียวกันจะมองเห็นฟ้าฝนหวานอย่างเดียวกันไม่ได้ ต้องล้มตา
มองบนดินให้ทั่วด้วย

ทั้งนี้ ไม่ได้หมายความว่า เมืองไทยจะเป็นประชาธิปไตยไม่ได้

เป็นไปได้เป็นได้แน่ แต่คงจะอีกนาน

จนกว่าประชาชนจะรู้จักระบบพรรคการเมือง

นี่คือข้อความได้จากหนังสือพิมพ์นะครับ การแสดง

ธรรมทางการเมืองก็จบลงเพียงเท่านี้. □ □

เสถียรภาพทางการเมือง และ สามัคคีธรรม

เมื่อวันอังคารที่ 25 มีนาคมนี้ รัฐบาลพรรคสหประชาไทยได้แถลงนโยบายต่อรัฐสภาแล้ว สมาชิกรัฐสภาได้มีโอกาสอภิปรายซักถามอย่างเต็มที่ ทางด้านประชาชนก็ให้ความสนใจไป ฟังกันมากมาย ทำให้พระที่นั่งอนันตสมาคม ดูเล็กและคับแคบไปเป็นกอง สำหรับที่จะต้อนรับสมาชิกรัฐสภา รวม 400 คนรวมทั้งคณะรัฐบาล เจ้าหน้าที่รัฐสภา สอมวลชนและประชาชนผู้เข้าฟังอีกประมาณ 100 คน แต่ถึงแม้ว่าสถานที่จะคับแคบและอากาศจะร้อนอบอ้าว แม้ว่าการแถลงนโยบายของหัวหน้ารัฐบาลจะเริ่มต้นด้วยการ ยืนต่อสู้กับความเจ็บป่วยทางร่างกาย และแม้ว่าการอภิปรายที่ยืดยาวออกไปจนจรดค่ำ จะเป็นไปอย่างหลากรสระคนปนกันก็ตาม ผลการแถลงนโยบายของรัฐบาลต่อรัฐสภาในวันนั้น ก็ต้องถือว่าเป็นผลสำเร็จอย่างยิ่ง เป็นการเริ่มต้นของกระบวนการประชาธิปไตย

ธิปไตยตามรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันอย่างสง่าผ่าเผย มีความ
หนักแน่นความแน่วแน่ในนโยบายรวมทั้ง ความใจ กว้างจาก
ทางฝ่ายรัฐบาล มีความกระตือรือร้นทางฝ่ายผู้แทนราษฎร
และมีความสนใจจากฝ่ายประชาชน การเริ่มต้นที่ดีเช่นนี้
ย่อมเป็นความหวังของชาติในการที่จะก้าวต่อไปอย่างเป็น ปึก
แผ่น บนเส้นทางประชาธิปไตยที่มีหลักประกันในความ
ปลอดภัยและความมั่นคงปลอดภัย

รายการข้อคิดของเราในรอบสัปดาห์นี้ จึงจะขอนำ
เอาบรรยากาศแห่งความหวังที่ได้จากรัฐสภาในวันที่ 25 นั้น
มาพิจารณาโดยใกล้ชิดสักเล็กน้อย เพื่อจะได้เป็นการช ยกัน
สร้างความหวังนั้นให้เป็นความจริงกันต่อไป ดังต่อไปนี้—

ข้อคิดประการแรกทีเดียว ก็ ได้แก่ การ

แถลงนโยบายของรัฐบาลพรรคสหประชาไทย ต่อรัฐสภาเมื่อ
วันที่ 25 มีนาคม มิใช่เป็นเพียงกระบวนการที่จะต้อง
ปฏิบัติกันตามแบบแผนเท่านั้น หากหมายถึงการรับช่วงความ
สำเร็จจาก นโยบาย ทัวไป ของพรรค สหประชาไทยซึ่ง ได้เริ่ม
ขึ้นตั้งแต่วันที่ 20 ตุลาคม 2501 ในการสร้างเสถียรภาพทาง
การเมือง การสืบเนื่องของรัฐบาลสมัยก่อนการประกาศใช้

รัฐธรรมนูญ มาสู่สภาพของรัฐบาลในกระบวนการประชาธิปไตย โดยตามรัฐธรรมนูญปัจจุบันอย่างราบรื่น ย่อมหมายถึง
 เสถียรภาพทางการเมือง

เสถียรภาพทางการเมืองเป็นเงื่อนไขสำคัญยิ่งในพัฒนาการระบอบประชาธิปไตยของไทย พรรคสหประชาไทย สร้างเสถียรทางการเมืองได้สำเร็จมา 10 ปีแล้ว ก็เพราะได้ค้นพบนโยบายบนมูลฐานของชาติ ในยุคปัจจุบัน นโยบายบนมูลฐานนั้นก็คือ การนำเอาหลักนิยมในระบอบประชาธิปไตยมา ปรับปรุงให้เหมาะสม กับชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนชาวไทย เลิกการหลงติดอยู่กับประชาธิปไตยแบบตะวันตกโดยไม่ลืมหูลืมตา เมื่อมีเสถียรภาพทางการเมืองแล้ว ประเทศชาติจึงสามารถพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ ได้ตามแผนและโครงการที่แน่นอน ต่อมาประเทศชาติก็สามารถจัดให้มีรัฐธรรมนูญที่เหมาะสมกับความต้องการของชาติ จากนั้นก็มีการเลือกตั้งบนรากฐานที่จะก่อให้เกิดระบบพรรคชน เพื่อให้ประชาชนได้มีบทบาท และ ร่วมในกระบวนการเมืองอย่างกว้างขวาง พัฒนาการของประชาธิปไตยไทยที่ก้าวมาได้ถึงขั้นนี้ นับว่าช่วยการเริ่มจากจุดเริ่มต้นที่ถูกต้องเท่านั้น คือเริ่มจาก

นโยบายขั้นมูลฐานของพรรคสหประชาไทย ในเรื่องการ
สร้างเสถียรภาพทางการเมือง หาได้เป็นพัฒนาการที่เกิดขึ้น
โดยเหตุบังเอิญไม่

ถ้าเราจะมองย้อนหลังไปสัก 10 ปี ก็คงจะระลึกได้ว่า
ขณะนั้นไม่มีใครเชื่อว่าประเทศไทย จะมีเสถียรภาพทางการเมืองได้
ความวุ่นวายทางการเมืองดูเป็นสิ่งที่เกินความสามารถ
ของใคร ๆ ที่จะแก้ไขได้ ทุกพรรค ทุกกลุ่ม ทุกคน โดย
เฉพาะศัตรูของชาติ ไม่ว่าทั้งภายในและภายนอก ต่างพยา-
กรณ์ว่า ไม่ว่าใครหน้าไหนมาที่เข้ามาเป็นรัฐบาลก็จะประ-
สบความล้มจม ความล้มเหลวเช่นกับที่ ได้เป็นมาแล้วตลอด
เวลาเกือบ 30 ปี แต่แล้วโดยอาศัยนโยบายที่ถูกต้องเกี่ยวกับ
ประชาธิปไตยของไทย โดยนโยบายขั้นมูลฐานของพรรค
สหประชาไทยก็ได้ สร้าง เสถียรภาพ ทางการเมืองขึ้น มาได้
แต่กระนั้นก็ดี โดยทั่วไปก็ยังเชื่อกันว่าภายหลังการเลือกตั้ง
แต่ละเหตุการณ์จะกลับเข้าสู่ความอลเวงอย่างเก่า ขบวนการ
เคลื่อนไหวทางการเมืองระหว่างการเลือกตั้ง ขบวนการ
ของดาว ส.ส. หน้าเก่าที่ได้รับการเลือกตั้งเข้ามาใหม่ก็
ย่อมทำให้ประชาชนทั่วไปไม่อาจที่จะไม่รู้สึกวิตกว่า สถาน

การณ์จะเข้ารอยปี พ.ศ. 2500 อีก แต่แล้วข่าวเหล่านั้นก็ออกจางหายไป อิทธิฤทธิ์ที่ก่อความวิตกกังเบาบางไปด้วยในเมื่อไม่เกิดผลกระทบบระเทือนอันใด การจัดตั้งรัฐบาลใหม่ก็ผ่านไปเสมือนไม่มีอะไรเกิดขึ้นและเมื่อวันที่ 25 มีนาคม การแถลงนโยบายของรัฐบาลก็ได้ผ่านไปอย่างเรียบร้อยเสมือนไม่มีอะไรเกิดขึ้นเช่นเดียวกัน

แต่ถึงกระนั้น คนทั่ว ๆ ไปก็ยังรู้สึกเกรงว่า วันหนึ่งสถานการณ์จะกลับเข้ารอยเดิมอีก จากการอธิบายของ ส.ส. หลายท่านในรัฐสภาเมื่อวันที่ 25 มีนาคม ทำให้เห็นว่ายังมีท่าทีที่ชวนให้วิตกได้เช่นนั้น นอกเสียจากว่าท่าทีเช่นนั้นจะเป็นเพียงอารมณ์ค้าง เมื่อระบายออกมาแล้ว ปอดก็คงจะสูดอากาศที่บริสุทธิ์กว่าเข้าไปแทนที่ ทำให้เข้าใจพัฒนาการทางการเมืองได้ถูกต้องขึ้น

ข้อคิดประการหลัง ที่รายการของเราขอหยิบยกขึ้นพิจารณาคือ จากที่ได้กล่าวไว้ในประการแรกว่า เสถียรภาพทางการเมืองซึ่งดูเป็นสิ่งที่เป็นไปได้ในเมืองไทยนั้น ได้เกิดขึ้นแล้วในเมืองไทยตลอดเวลา 10 ปีที่ผ่านมาและรัฐบาลปัจจุบันก็ได้รับช่วงมาอย่างเรียบร้อย แต่ถึง

กระนั้นประชาชนก็ยังอดวิตกมิได้ว่าเหตุการณ์จะหวลกลับไป
สู่ความอลเวงอีก เหตุไฉนจึงเป็นเช่นนั้น ?

เหตุไฉนประเทศไทยจึงยังตกอยู่ในความหวาดเกรงว่า
จะกลับไปสู่สภาพอันขาดเสถียรภาพทางการเมืองอีก ? คำ
ตอบที่พอจะหาได้ในขณะนี้คือ มีความจำเป็นเหลือเกินที่
นักการเมืองและพรรคการเมืองจะต้องสร้างบรรยากาศทาง
การเมืองให้สดใสกว่านี้ ต่างฝ่ายต่างจะต้องมีความจริงใจต่อกัน
และจะต้องลดความหวาดระแวงต่อกันให้เหลือน้อยลงไป
อย่างที่สุด

บรรยากาศทางการเมืองจะสดใสขึ้นได้ ก็ด้วยการที่
นักการเมืองและพรรคการเมือง ยอมรับเอา รัฐธรรมนูญ ฉบับ
ปัจจุบันเป็นจุดเริ่มต้น นั่นคือการยอมรับนับถือรัฐธรรมนูญ
ฉบับปัจจุบันอย่างจริงจัง รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันเป็นจุด
หัวเลี้ยวหัวต่อที่เปลี่ยนจากความล้มเหลวไปสู่ความสำเร็จ ของ
การสร้างระบอบประชาธิปไตยในประเทศไทย เรื่องนี้ไม่ถือ
ว่าเป็นเรื่องของบุคคลหนึ่งบุคคลใด หรือของ พรรคหนึ่งพรรค
ใด หากเป็นเรื่องของชาติไทยทั้งชาติ เป็นเรื่องประหลาด
สนทนายงมบางคนพยายามมองการปฏิวัติ 20 ตุลาคม 2501

ในด้านการยึดอำนาจของ จอมพล สฤษดิ์ แต่เพียงด้านเดียว
 แท้จริงนั้น ถ้าประเทศไทยจะดำรงอยู่และเจริญก้าวหน้า
 ต่อไป จะมี จอมพล สฤษดิ์ หรือไม่มี ความเปลี่ยนแปลงใน
 ลักษณะของการปฏิวัติ 20 ตุลาคม 2501 จะต้องเกิดขึ้นอย่าง
 แน่นอน เพราะประชาธิปไตยของไทยนั้นย่อมต้องเริ่มจาก
 จุดเริ่มต้นที่ถูกต้อง การปฏิวัติทางด้านความคิดในระบอบ
 ประชาธิปไตย ของ ไทยจะ ต้องมี ขน แทน ที่จะ ย่ำเท้า อยู่บน
 ความผิดพลาดที่เป็นมาตลอดเวลา 30 กว่าปี ก็เมื่อรัฐธรรมนูญ-
 ฉบับปัจจุบันเป็นจุดเริ่มต้นที่ถูกต้อง และรัฐสภาปัจจุบัน
 ก็เกิดจากรัฐธรรมนูญฉบับนี้ ก็ควรที่นักการเมืองและพรรค
 การเมืองจะยอมรับนับถือรัฐธรรมนูญเป็นเบื้องต้น สามัคคี-
 ธรรมที่เราเรียกร้องกันภายในชาติ ก็อยู่ที่การสนับสนุนรัฐ
 ธรรมนูญฉบับนี้จากประชาชนภายในชาตินั้นเอง เงื่อนไข
 อยู่อย่างสมบูรณ์เช่นนั้นแล้ว ยังจะ ไปเรียกร้องอะไรอื่น ให้ยาก
 ยื่นไปอีก

ในเมื่อบรรยากาศทางการเมือง เกิดมี
 ความจริงใจต่อกันขึ้นแล้ว เพราะยึดถือ
 รัฐธรรมนูญฉบับเดียวกัน พัฒนาการระ

บอบประชาธิปไตยของไทยไม่ว่าจะเป็นใน
 ด้านการเมืองเศรษฐกิจ หรือสังคม ก็
 ย่อมจะทำได้ ใครที่อยากจะแก้ไขอะ-
 ไรก็ย่อมจะเสนอสนองกันได้ บนวิถีทาง
 แห่งเสถียรภาพทางการเมือง มิใช่บนวิถี
 ทางแห่งกลียุคหรือมหัศจรรย์ ผู้ที่ปรารถ
 นากลียุค หรือมหัศจรรย์ ควรจะได้ แก่ศัตรู
 ของชาติไทยเท่านั้น มิใช่ได้แก่นักการ
 เมืองในรัฐสภา

ท่านผู้ฟังที่เคารพ ไม่มีประโยชน์อันใดที่นักการเมือง
 หรือพรรคการเมืองจะมากล่าวถึงความปรารถนาดี ใคร ๆ ก็
 ต้องการปราบคอมมิวนิสต์ให้สำเร็จ ใคร ๆ ก็ต้องการจะสร้าง
 ระบอบประชาธิปไตยให้สำเร็จ ใคร ๆ ก็ต้องการจะพัฒนา
 เศรษฐกิจแห่งชาติให้อุดมสมบูรณ์ ใคร ๆ ก็ต้องการให้
 ประเทศชาติก้าวหน้าและเจริญรุ่งเรือง ใคร ๆ ก็ต้องการรัก-
 ษาสถาบันของไทยและป้องกันราชบัลลังก์ แต่ถ้าความต้อง
 การหรือความปรารถนาดีเช่นนี้กล่าวขนมาลอย ๆ โดยไม่มี
 เสถียรภาพทาง การ เมือง ตัดมือ มาอวด ให้ดูเป็นที่แน่ใจแล้ว

ประชาชนก็ย่อมไม่มีสิทธิจะอุ้มน้ำใจตามคำ ปราารณาคืเหล่านั้
 ไตเลย ก็เมื่อเสถียรภาพทางการเมืองมีอยู่แล้ว เงื่อนไขของ
 เสถียรภาพทางการเมืองและ ของสามัคคีธรรม ภายในชาติก็มี
 อยู่แล้ว นั่นคือ รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน ก็ควรทนกับการเมือง
 ทุก ๆ ฝ่ายจะช่วยกันสร้างบรรยากาศแห่งความไว้วางใจซึ่งกัน
 และกันทางการเมืองให้เกิดขึ้นในประเทศไทยเสียก่อน ก่อน
 ที่จะเริ่มคิด ถึงการพัฒนา ระบอบประชาธิปไตยตาม ทรรศนะ
 ของตน. □ □

ข้อคิดจากข่าวในรอบสัปดาห์

ออกอากาศ 3 พ.ค. 12, 19.80 น.

การเมืองระบบพรรคกับการ พัฒนาประชาธิปไตย

สัปดาห์นี้เราขอเสนอบทความเรื่อง “การเมืองระบบ
พรรคกับการพัฒนาประชาธิปไตยในประเทศไทย” โดย
นิรชรา จากหนังสือพิมพ์พิมพ์ไทย 21 เมษายน ดังต่อไปนี้—

“การเมืองระบบพรรค อันเป็นสิ่งที่คนไทยได้เรียกร้อง
กันมานาน และอยากเห็นบังเกิดขึ้นในประเทศไทยนั้น มี
ที่คาดว่าจะเริ่มต้นขึ้นแล้วในประเทศไทย บรรดาพรรคการเมือง
ฝ่ายค้านต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง พรรคประชาธิปัตย์
ก็ได้แสดงท่าทีพร้อมที่จะสนับสนุน พรรครัฐบาลในจุดที่พอ
จะยอมได้ และจะเลือกค้านเฉพาะจุดที่พรรคเห็นว่าไม่
สามารถจะให้การสนับสนุนได้เท่านั้น ไม่ใช่ค้านตะเรอย
ไปดังที่เคยปรากฏในสมัยก่อน ๆ การที่พรรคประชาธิปัตย์
ยอมสนับสนุน แผนการ เลือกคณะกรรมการ ประจำใน สภาผู้

แทนของพรรครัฐบาล โดยยอมขอมอบหนึ่งเพียงหนึ่งในจำนวน 11 ที่นั่งในแต่ละกรรมการ เป็นการกระทำที่น่าสรรเสริญอย่างยิ่ง ไม่ใช่เป็นสิ่งที่น่าประณามแต่อย่างใด ที่จริง^๕ บรรดาสมาชิกอิสระน่าจะขอบคุณมากกว่า ประณามการกระทำของพรรคประชาธิปไตย เพราะเป็นการกระทำที่ช่วยให้พวกตนสามารถรวมกลุ่มกันได้ เพื่อฉีกกำลังในการต่อต้านการกระทำที่พวกตนอ้างว่า “เป็นการทารุณของฝ่ายข้างมาก” แม้การรวมกลุ่มกันนี้ยังไม่มีที่ท่าว่าจะกลายเป็นพรรคการเมืองในรูป “สหพรรค” ก็ตาม แต่ก็มีส่วนช่วยให้การดำเนินกิจกรรมทางการเมืองในระบบพรรคเกิดขึ้นได้ในสภาผู้แทนของเรา แทนที่จะเป็นไปในรูปเอกเทศตัวใครตัวมัน ไม่มีการฉีกกำลังกันดังแต่ก่อน บรรดาสมาชิกอิสระหรือพรรคเล็กๆ คงจะได้ตระหนักดีแล้วว่าการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองแบบแยกกันทำนั้น เป็นการกระทำที่ขาดพลัง ซึ่งไม่อาจจะก่อให้เกิดผลตามที่ปรารถนาได้ นอกจากนั้น การที่ต่างคนต่างแยกกันทำงานการเมืองนั้น นับว่าเป็นการสูญเสียเปล่าทางการเมืองที่น่าเสียดายอย่างยิ่ง เพราะการที่สมาชิกอิสระต่างคนต่างแยกกันพูดในสภานั้น ไม่เพียงแต่จะ

ทำให้ประธานสภาไม่รู้จะชี้ให้สมาชิกอิสระ คนใด พุทธดีแล้ว
 ยังทำให้คำพูดของสมาชิกอิสระที่ได้รับ อนุญาตให้พูด นั้นไม่
 มีน้ำหนักแต่อย่างใด เพราะไม่ได้พูดแทนกลุ่มหรือพรรคใด
 นอกจากแทนตัวเอง แต่ถ้าสมาชิกอิสระเหล่านั้นรวมกันเป็น
 กลุ่ม การพูดของสมาชิกอิสระที่สังกัดกลุ่มก็จะน้ำหนักมาก
 ขึ้น เมื่อสมาชิกอิสระหรือพรรคเล็ก ๆ เหล่านี้รวมกลุ่มกันและ
 ผนึกกำลังความคิดเห็นทางการเมืองกันได้แล้ว ก็จะมีผลให้
 สภาผู้แทนของไทย ลดความแตกแยกในความคิดเห็นทางการเมือง
 เมืองลงไป ได้มาก ซึ่งย่อมจะมีผลให้ความคิดเห็นทางการเมือง
 ในสภาผู้แทนของไทยแบ่งออกได้เป็นสี่แนวใหญ่ ๆ คือ แนว
 ของพรรครัฐบาล แนวของพรรคฝ่ายค้าน แนวของพรรค
 อิสระและแนวของกลุ่มอิสระ ซึ่งต่อไปอาจจะเหลือเพียงสาม
 แนวก็ได้ แทนที่จะนับไม่ถ้วนแบบแต่ก่อน ซึ่งถ้าเป็นเช่น
 นั้นได้ก็จะเป็นผลอย่างยิ่งแก่ การเมือง ระบบ พรรค ของไทย
 ในอนาคต

ที่จริงนั้นสมาชิก อิสระ หรือ สมาชิก ของ พรรค อิสระมี
 ความคิดเห็นทางการเมืองคล้ายคลึงกันเป็นส่วนมาก เพราะ
 ต่างก็ยึดมั่นในอุดมคติประชาธิปไตยด้วยกัน ต่างต้องการที่จะ

ให้มีการแก้ไขรัฐธรรมนูญเพื่อให้เป็นไปตาม “หลักการปกครองระบอบประชาธิปไตยโดยรัฐสภา” แบบของอังกฤษซึ่งอนุญาตให้ สมาชิกสภาเป็นรัฐมนตรี ได้ในขณะเดียวกัน จะมีความเห็นแตกต่างกันก็เฉพาะแต่ในวิธีการปลักย่อยที่ตนต้องการให้รัฐบาลทำเท่านั้น จึงไม่น่าจะมีอุปสรรคอะไรในการที่สมาชิกอิสระ หรือของพรรคอิสระส่วนมากจะรวมกันเป็นพรรคเดียวกันได้

เมื่อการเมืองระบบพรรค ดำเนินไป โดยมีระเบียบแบบแผนแล้ว ก็ย่อมจะมีผลทำให้บรรดาข้าราชการและปัญญาชนทั่วไป ได้มีศรัทธาในตัวสมาชิกสภาผู้แทน อันเป็นรากฐานที่สำคัญอย่างยิ่งของ “การปกครองระบอบประชาธิปไตยโดยรัฐสภา” โดยทั่วไปในสมัยที่ล่วงเล้ามา บรรดาข้าราชการและปัญญาชนส่วนมากไม่สู้จะมีความไว้วางใจหรือศรัทธาในนักการเมืองประเภทสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนัก ส่วนหนึ่งก็เพราะว่าสมาชิกสภาผู้แทน บางท่าน ประพฤติตน ไม่เหมาะสม พูดอย่างทำอย่าง บางท่านก็ชอบแสดงตัวให้เด่นในที่ประชุมสภาโดยไม่มีเหตุผลสมควรซึ่งเรียกกันว่า “ดาว” บางท่านก็ไปมีส่วนร่วมในการคอร์ปชั่นซึ่งตนประกาศว่า จะปราบ

ปรามให้หมดสิ้น เมื่อสมาชิกสภาผู้แทนบางคนไปมีพฤติ
 การณ์ไม่เหมาะสมไม่ควรเข้า ก็เลยทำให้สมาชิกสภาผู้แทนส่วน
 มากที่ยึดมั่นในอุดมคติต้องเสียหายตามไปด้วย ยิ่งผลให้ข้า-
 ราชการและปณฺญาชนส่วนมากซึ่งไม่ค่อยจะมีเวลาติดตามการ
 ดำเนินงานของสมาชิกสภาผู้แทน อย่างใกล้ชิด เกิดความรู้สึก
 เสื่อมศรัทธาในสมาชิกสภาผู้แทน นอกจากนั้น ฝ่ายบริหาร
 และข้าราชการเอง ซึ่งมีความไม่ไว้วางใจสมาชิกสภาผู้แทนซึ่ง
 ประกาศตนจะมาเป็นผู้ควบคุมพวกเขา ก็มีส่วนสำคัญในการ
 สร้างภาพที่ว่า สมาชิกสภาผู้แทนไม่ดี ประพฤติตนไม่เหมาะสม
 ไม่ควรและขอเรียกร้องอภิสิทธิ์ต่าง ๆ ฉะนั้นเมื่อโอกาสเปิด
 ให้ บรรดาข้าราชการประจำที่คุมตำแหน่งในฝ่ายบริหารอยู่
 ก็มักจะพยายาม ควบคุมผู้แทนด้วยวิธีการตั้งข้าราชการเข้าไป
 ทำหน้าที่เป็นสมาชิกร่วมกับสมาชิกสภาผู้แทน ราษฎรในสภา
 หรือไม่ก็เกลือกเลือกตั้งผู้แทนเข้ามาทำหน้าที่ควบคุมการบริหาร
 ราชการแผ่นดินเสียเลย และใช้วิธีแต่งตั้งบุคคลที่ตนไว้วางใจ
 เข้าไปนั่งในสภาผู้แทน คอยให้การ สนับสนุน การดำเนินงาน
 ของตน ด้วยเหตุนี้สถาบันรัฐสภาของไทยเราจึงไม่ค่อยจะได้
 พัฒนามากนัก แม้ว่าเราจะได้มีสถาบันรัฐสภาซึ่งถือว่าเป็น
 สถาบันสูงสุดในการปกครองประเทศมาหลายสิบปีแล้วก็ตาม

ฉะนั้น การที่เกิดการรวมกลุ่มกันระหว่างสมาชิกสภาผู้แทนอิสระและการประกาศนโยบายของพรรคฝ่ายค้าน ที่จะเลือกค่านรัฐบาลเฉพาะจุดที่ไม่เห็นด้วยเท่านั้น และจะสนับสนุนรัฐบาลในจุดที่เห็นด้วย จึงนับว่าเป็นนิมิตที่ดีอย่างยิ่งของวงการเมืองไทย เพราะไม่เพียงแต่จะช่วยให้วิถีการเมืองของไทยจะดำเนินไปโดยราบรื่นเท่านั้น แต่ยังจะช่วยให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในความคิดทางการเมืองของนักการเมืองไทยที่ถือกันว่า 'การเมืองคือการแก่งแย่งอำนาจ' (Politics is a struggle for power) มาสู่ความคิดใหม่ที่ว่า "การเมืองคือการร่วมมือกัน ทำงานเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน" (Politics is a co-operative effort for the happiness of the people) อาจกล่าวได้ว่าถ้าความคิดทางการเมืองแนวใหม่นี้ เป็นสิ่งที่ยอมรับกันอย่างจริงจังในระหว่างพรรคการเมืองทั้งฝ่ายรัฐบาลและฝ่ายค้านแล้ว ก็จะมีผลดีอย่างมหาศาลให้กับวิถีการเมืองของไทยในอนาคต เพราะความคิดนี้จะช่วยให้เกิดความไว้วางใจซึ่งกันและกันระหว่างข้าราชการฝ่ายหนึ่ง กับนักการเมืองประเภทผู้แทนราษฎรอีกฝ่ายหนึ่ง อันเป็นสิ่งที่ไม่มีผู้จะมีอยู่ใน

วิถีการเมืองของในอดีต เพราะในสมัยก่อนนั้นบรรดา
ข้าราชการชั้นสูง โดยเฉพาะคณะทหารและตำรวจซึ่งมักจะ
เชื่อว่าสมาชิกสภาผู้แทนไม่อาจทำหน้าที่ บริหาร ประเทศได้
อย่างมีประสิทธิภาพ จึงมักจะพยายามเข้าไปดำรงตำแหน่ง
ทางการบริหาร อันเป็น ตำแหน่ง การเมือง ในขณะที่เดียวกัน
ด้วย

มูลเหตุสำคัญของความไม่ไว้วางใจดังกล่าวมาจากข้อเท็จ
จริงที่ว่า สมาชิกสภาผู้แทนของเราในสมัยแรก ๆ นั้น ยัง
ไม่มีการรวมตัวกันเป็นพรรค ที่มีการ จัดตั้งอย่าง เป็นระบบ
และปฏิบัติหน้าที่อย่างมีระเบียบวินัย นอกจากนั้นบรรดา
ข้าราชการเอง มักจะมีความ รู้สึกว่า พวกตน มีความรู้สูงกว่า
สมาชิกสภาผู้แทนจึงควรมีสถานะเหนือกว่า สมาชิกสภาผู้แทน
ในการที่จะเป็นผู้บริหารประเทศ ฉะนั้นถ้าสมาชิกสภา
ผู้แทนของเรา สามารถ ดำเนิน กิจกรรม ทางการเมืองในรูปแบบ
ของพรรคที่มีการจัดตั้งอย่างเป็นระบบ และมีแนวความ
คิดทาง การเมือง ที่แน่ชัดพอ ที่จะ ทำให้ บรรดา ข้าราชการ
โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คณะทหารไว้วางใจได้ว่า พรรคการเมือง
นั้น ๆ จะสามารถบริหารประเทศไปด้วยความเรียบร้อยและ

ไม่ทำลายผลประโยชน์อันควรของพวกเขา บรรดาข้าราชการ
 การโดยเฉพาะคณะทหารที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับการเมืองก็ควร
 พร้อมที่จะถอนตัวออกจากการเมือง และวางตนเป็นกลาง
 คอยสนับสนุนบรรดาพรรคการเมืองที่มีการจัดตั้ง อย่างมีระ
 บบและมีวินัยดีให้สามารถบริหารประเทศไปได้โดยราบรื่น
 บรรดาข้าราชการชั้นนำโดยเฉพาะผู้นำทางทหารก็ควรจะตระ
 หนักดีแล้วว่า การที่ตนเข้าไปเกี่ยวข้องกับการเมืองโดยตรง
 นั้น แม้จะทำให้ตนมีอำนาจเพิ่มมากขึ้นในสังคม แต่ก็ทำ
 ให้พวกตนต้องตก เป็นเบี้ย หมายถึงของ การดำเนิน ติเตียนจาก
 ฝ่ายตรงข้าม ซึ่งบางครั้งก็ค่อนข้างจะรุนแรง ถ้าเอาผลได้
 กับผลเสียมาหักกลบลบกันก็เห็นจะต้องกล่าวว่าได้รับผลเสีย
 มากกว่าผลดี เพราะตามความเป็นจริงนั้นคณะทหารก็มี
 อำนาจอยู่ในกำมือ เป็นที่เคารพยำเกรงแก่ฝ่ายอื่นอยู่มาก
 แล้วแม้จะไม่ได้คุมตำแหน่งทางการเมืองก็ตาม อำนาจที่ได้
 มากขึ้นจากตำแหน่งทางการเมืองนั้น จึงไม่คุ้มกับการถูก
 ดำเนิน ติเตียนจากฝ่ายตรงข้ามเลย

จึงกล่าวได้ว่า การพัฒนาประชาธิปไตยของประเทศ
 จะก้าวหน้าไปในแนวทางของ ประเทศ ตะวันตก หรือไม่นั้น

ขึ้นอยู่กับความสำเร็จของการดำเนินงาน กิจกรรมทางการเมือง
 เมืองในระบบพรรคเป็นสำคัญ บรรดาสมาชิกสภาผู้แทน
 ทงหลายคงจะตระหนักดีว่า การเมืองระบบพรรคนั้นไม่ใช่
 ดำเนินอยู่ในสภาผู้แทนเท่านั้น แต่จะต้องดำเนินนอกสภา
 ผู้แทนด้วย โดยเฉพาะจะต้องมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับ
 ประชาชนผู้เป็นหัวใจ สำคัญที่จะ ทำให้ ระบบพรรค เกิดขึ้น
 และยั่งยืนอยู่ได้ นอกจากนั้นผู้ที่เกี่ยวข้องกับการเมืองของ
 ประเทศไทยทุกฝ่ายไม่ว่าจะโดย ทางตรงหรือทางอ้อมก็ตาม
 ก็ควรจะได้ตระหนักในสภาพความเป็นจริงที่ว่า ประเทศไทย
 เรามี ระยะเวลาการ พัฒนา ประชาธิปไตยน้อยกว่าประ
 เทศตะวันตกมากนัก ถ้าเราอยากจะพัฒนาให้ระบบประชา
 ธิปไตยของไทยพัฒนา ก้าวหน้าอย่าง รวดเร็วและ ยั่งยืนมัน
 คง เราจะต้องรื้อสร้างระบบพรรคให้เกิดขึ้นโดยเร็วด้วย
 เพราะตามที่ปรากฏในประเทศตะวันตกนั้น ระบบพรรค
 นั้นเป็นตัวประกอบสำคัญที่ผลักดันให้ระบบ ประชาธิปไตย
 เจริญก้าวหน้าและมั่นคง แต่ประเทศไทยเรานำเอาระบบ
 ประชาธิปไตยมาใช้ก่อนมีระบบพรรค จึงทำให้ระบบประ
 ชาติปไตยของเราไม่อาจพัฒนาไปได้อย่าง รวดเร็วเหมือนใน

ประเทศตะวันตกเขา ด้วยเหตุนี้เราจึงมีความจำเป็นมาก
 กว่าประเทศอื่นที่จะต้อง ปรึสร้าง ระบบพรรค ให้เกิดขึ้นให้
 ได้ในประเทศของเรา มิฉะนั้นเราก็ไม่อาจจะหวังได้เลยว่า
 ระบบประชาธิปไตยของไทยเราจะพัฒนาก้าวหน้าและยั่งยืน
 มั่นคง ” □ □

มารยาท ประเพณี ทางการเมืองใน ระบอบประชาธิปไตย

ในรอบสัปดาห์นี้รายการของเรา จะขอนำเอา ข่าวเก่าเกี่ยวกับพระราชบัญญัติถ่ายถอดการประชุมรัฐสภามาพิจารณาหาข้อคิดกันอีกครั้งหนึ่ง ความจริงในรายการของเราเมื่อวันเสาร์ที่ 5 กรกฎาคมนี้ นอกจากเราจะได้นำเอาความคิดเห็นของสื่อมวลชนเกี่ยวกับ พระราชบัญญัติ มาเสนอต่อท่านผู้ฟังแล้วเรายังให้ข้อคิดไว้เล็กน้อยว่า เมื่อฝ่ายรัฐบาลแพ้เสียงในสภาผู้แทน ในวงนักการเมือง โดยเฉพาะในวงของ ส.ส. ฝ่ายค้าน ได้ถือเป็นโอกาสหยิบยกเอาการที่รัฐบาลโหวตในสภาครั้งนั้นมาเป็นเครื่องมือกระพือข่าวให้การเมืองของประเทศไทยกลับไปสู่ระบบรัฐสภาสมัย รัฐธรรมนูญฉบับก่อนๆ โฉนนี้อีกกล่าวคืออ้างว่าเป็นมารยาททางการเมืองที่รัฐบาลจะต้องลาออก แต่ในประเด็นลาออกนี้ท่านหัวหน้ารัฐบาลก็ได้ให้คำตอบแจ่มชัดแล้วว่า รัฐบาลจะไม่ลาออก

เพราะเหตุนี้^๕ รายการของเราได้ให้ความเห็นไว้ว่า แม้ท่าน
หัวหน้ารัฐบาลจะมีได้อธิบายเหตุผล^๖ ก็ย่อมจะเป็นที่เข้าใจ
ได้ว่า^๗ เกียวนี้เรากำลังใช้รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน ซึ่งเป็น
หลักประกันเสถียรภาพทางการเมือง โดยมีให้รัฐบาลต้อง
ลาออกเพราะเหตุการณ์เช่นนี้^๘

ประเด็นที่รายการ ของเรา ในสัปดาห์นี้^๙ ที่ จะนำเอามา
พิจารณาก็คือ รัฐบาลทำผิดมารยาทและประเพณีของระ
บอบประชาธิปไตยจริงหรือไม่ ในกรณีที่รัฐบาลแพ้โหวต
ในสภาผู้แทนแล้วไม่ลาออกหรือยุบสภา? ประกอบกับใน
รอบสัปดาห์^{๑๐} เองก็เกิดมี ส.ส. แห่งพรรคแนวร่วมเศรษฐกิจ
กร^{๑๑} ซึ่งเป็นนักการเมืองเก่าเคยเป็นผู้แทนมาหลายสมัยคน
หนึ่ง^{๑๒} เป็นข่าว^{๑๓} ว่าจะรวบรวม ส.ส. เข้าชื่อเสนอให้รัฐ-
มนตรีต่างประเทศลาออก โดยอ้างเป็นประเพณีหรือมาร
ยาทในระบอบประชาธิปไตยอีกเหมือนกัน

ท่านผู้ฟังที่เคารพ การอ้างมารยาทและประเพณีของ
ระบอบประชาธิปไตยกันดังกล่าวแล้วนั้น เป็นข้ออ้างที่เกิด
จากความเข้าใจผิด เป็นการแสดงถึงความไม่เข้าใจในเรื่อง
ระบอบประชาธิปไตย และไม่เข้าใจในรัฐธรรมนูญฉบับ

ปัจจุบันนั่นเอง เราจึงขออธิบายเพื่อความเข้าใจถูกไว้
 กงน.—

ถ้าเข้าใจระบอบ ประชาธิปไตย ทั้งในแง่เนื้อแท้และ
 รูปแบบแล้ว ถ้าจะพูดถึงมารยาทและประเพณีของระบอบ
 ประชาธิปไตยแล้ว ก็จะต้องพูดให้ชัดว่ามารยาทและประ
 ประเพณีของระบอบประชาธิปไตยแบบใด เราจะงัดwein
 ไม่อธิบายถึงรูปแบบของระบอบ ประชาธิปไตยทุกรูปแบบ
 ในที่นี้ แต่เราจะหยิบยกตัวอย่างที่เห็นได้ชัดเจนขึ้นมาอย่าง
 คือ เราจะเห็นว่าระบอบประชาธิปไตย ของประเทศอังกฤษ
 ซึ่งเป็นแบบรวมอำนาจ (Fusion of Power) . นั้นก็มี
 มารยาทและประเพณีอย่างหนึ่ง ส่วนระบอบประชาธิปไตย
 ของสหรัฐซึ่งเป็นแบบแยกอำนาจ (Seperation of Power)
 ก็มีมารยาทและประเพณีอีกอย่างหนึ่ง ตามมารยาทและ
 ประเพณีแบบอังกฤษ ถ้ารัฐบาลแพ้โหวตในสภาก็ต้องลา
 ออกหรือยุบสภา แต่มารยาทและประเพณีเช่นนี้ไม่มีใน
 แบบของสหรัฐ รัฐบาลสหรัฐไม่เคยลาออกไม่ว่าจะแพ้
 โหวตในสภาสักกี่ครั้งก็หนักก็ตาม และถ้ารัฐบาลสหรัฐเกิดลา
 ออกก็อาจจะผิดมารยาท และประเพณีของระบอบประชาธิปไตย

ไทยอย่างร้ายแรงทีเดียว จึงเห็นได้ว่าการลาออกเมื่อแพ้
 โหวตในสภานั้นเป็นมารยาท และ ประเพณีของ ประชาธิป-
 ไทยแบบหนึ่งเท่านั้น ไม่ใช่มารยาทและประเพณีของประ-
 ชาธิปไตยโดยทั่วไป เรื่องมารยาทและประเพณีจึงพด-
 คลุม ๆ ไม่ได้

ประเทศไทยได้เปลี่ยนแปลงไปจากระบบประชาธิปไตย
 เดียว^๕ ไทยแบบอังกฤษแล้ว กว๊ายเหตุถึงที่ท่านนายกรัฐมนตรี
 จอมพลถนอมกิตติขจรกล่าวไว้ในหนังสือเรื่อง “การบริ-
 หารของรัฐบาลไทยปัจจุบัน” ว่า “หลายประเทศที่ถ่ายทอด
 นำระบอบการปกครองแบบ รัฐสภาตาม แบบของประเทศ
 อังกฤษไปใช้ ได้พบว่าทำให้รัฐบาลขาดเสถียรภาพและ
 บางคราวถึงกับเกิดความระส่ำระสายในบ้านเมือง บางที่ทำให้
 เศรษฐกิจและ สังคม บั่นบ่วน จนแทบ จะเกิดการ จลาจล
 ภายในประเทศ” ดังนั้น ข้อที่เราจะต้องสนใจกันก็คือ
 เดียว^๕ ประเทศไทยได้เปลี่ยนจากระบบประชาธิปไตยแบบ
 รวมอำนาจ ไปเป็นระบอบประชาธิปไตยแบบแยกอำนาจ
 แล้ว ถึงแม้จะแตกต่างกับการแยกอำนาจของแบบสหรัฐ
 เพราะ เป็นการแยกอำนาจที่ ปรับปรุง ให้เหมาะสม กับสภา

การณ์ของประเทศไทยก็ตาม แต่เป็นการแน่นอนว่าประเทศไทยได้อยู่ในระบบแยกอำนาจแล้ว นี่เป็นความเปลี่ยนแปลงในหลักการสำคัญ ฉะนั้นจึงต้องรู้ว่ามารยาทและประเพณีของระบอบประชาธิปไตยในประเทศไทยตามรัฐธรรมนูญเก่า^๕นั้นได้เปลี่ยนแปลงไปหมดแล้ว

การที่นายควงลาออก พระยาพหลโยธินสภาหรือใคร ๆ ลาออกในสมัยก่อนนั้น เป็นการปฏิบัติตามมารยาทประเพณีของรัฐธรรมนูญแบบอังกฤษ แต่ตามประชาธิปไตยใหม่ ตามรัฐธรรมนูญใหม่ ตามมารยาทและประเพณีใหม่ จอมพล ถนอม ไม่ลาออกและไม่ยุบสภา เหตุ^๕จึงได้เกิดการ^๕มี^๕กัน^๕ขึ้นตามเสียงที่ปรากฏในหน้าหนังสือพิมพ์และจาก^๕นักการเมืองเป็นอันมาก แต่^๕ถ้า^๕ศึกษาให้^๕เข้าใจและเกิดความเคยชินกับรัฐธรรมนูญใหม่แล้ว ก็จะไม่^๕มี^๕ปัญหาอะไร อย่างในอเมริกา ถ้าใครเอาเรื่องรัฐบาลลาออกหรือยุบสภาไปพูดก็จะเกิดความ^๕มี^๕กัน^๕ได้เหมือนกัน แต่^๕นี้^๕ก็มี^๕ได้^๕หมายความว่าเมืองไทยจะไม่^๕มี^๕การลาออกหรือยุบสภาเสียเลยอย่างในสหรัฐ แต่^๕ก็^๕เป็น^๕การ^๕แน่นอน^๕ว่า^๕การ^๕ลาออกและยุบสภาหรือมาตรการต่างๆ ที่^๕เดิน^๕ตาม^๕มารยาทและประเพณี^๕เก่า^๕นั้นจะ

ไม่มีอีกต่อไป เพราะเรามีมารยาทและประเพณีใหม่ที่อยู่บนรากฐานของการแยกอำนาจตามรัฐธรรมนูญใหม่แล้ว

แน่นอนเหลือเกิน การที่เราจะตัดสินใจลงไปได้ว่าการปฏิบัติรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันให้ถูกต้องตามมารยาทควรปฏิบัติอย่างไรนั้น ก็ช่วยการศึกษารัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันให้ต้องแท้ เรามีความเห็นว่าเป็นหน้าที่ของรัฐบาลอยู่เหมือนกันที่จะสนใจให้ การศึกษา เรื่องการ ปฏิบัติรัฐธรรมนูญอย่างถูกต้องต่อประชาชนเมื่อถึงโอกาสอันควร เช่นในโอกาสที่ไม่ลาออกเพราะแพ้โหวต แทนที่จะไม่แถลงหรือชัดเจน การแต่งตั้งรัฐบาลเท่าที่ได้ทำไปแล้วโดยไม่ต้องมีการชาวเสียง นั่นก็เป็นตัวอย่างอีกอันหนึ่งของมารยาทและประเพณีตามรัฐธรรมนูญใหม่

รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน เป็นวิวัฒนาการสำคัญในระบบประชาธิปไตยของไทย เป็นรัฐธรรมนูญที่เกิดขึ้นอย่างเหมาะสมกับสภาพความเป็นจริง ของ ประเทศชาติในทุก ๆ ด้าน เป็นรัฐธรรมนูญที่มุ่งสร้างสรรค์ระบบประชาธิปไตยให้แก่ประเทศไทย และที่สำคัญที่สุดเป็นรัฐธรรมนูญที่จะช่วยให้ประเทศชาติมีความแข็งแรง สู้คอมมิวนิสต์

ให้ชนะได้ มารยาทและประเพณีตามฉบับนี้จึงมุ่งมาที่ความ
ถูกต้องและความสามารถแก้ปัญหาของชาติได้เป็นสำคัญ เรา
เคยพูดกันว่า ระบบเสียงข้างมากเป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับระ
บอบประชาธิปไตยนั้นคือ *โลกาธิปไตย* แต่รัฐธรรมนูญ
ฉบับปัจจุบันของเรากลับยังเคารพใน *โลกาธิปไตย* หรือเสียง
ข้างมากเหมือนกัน ในเมื่อเสียงข้างมากนั้นเป็น *ธรรมา
ธิปไตย* คือความถูกต้องเป็นคุณต่อประเทศชาติด้วย แพ้
โหวตในรัฐสภาด้วยเรื่อง ที่เห็นกันว่า ไม่ถูกต้องไม่เป็นคุณ
ต่อชาติ ถึงจะเป็นโลกาธิปไตยแต่ก็ไม่เป็นธรรมาธิปไตย
ก็ไม่จำเป็นต้องลาออก

หนึ่ง มักจะกล่าวกันว่ากรณีที่รัฐบาลแพ้โหวตครั้ง
แสดงว่า ไม่สามารถคุมเสียงข้างมากในสภาผู้แทน แสดง
ว่ารัฐบาลขาดเสถียรภาพ จึงมีการเสนอวิธีการต่างๆ เพื่อ
ให้เกิดเสถียรภาพ เช่นมีการเสนอให้ตั้ง รัฐบาลผสม

พรรคหนึ่งเช่นนี้ก็เกิดจากการยึดถือรัฐธรรมนูญเก่าอีก
นั่นเอง รัฐธรรมนูญเก่าถือว่าสภาผู้แทนเป็นทุกสิ่งทุกอย่าง
จึงถือว่าเสถียรภาพของรัฐบาลขึ้นอยู่กับเสียงข้างมากใน
สภาผู้แทน แต่ตามสภาพความเป็นจริงในประเทศไทยนั้น

เสถียรภาพของรัฐบาลหาได้อยู่กับเสียงข้างมากในสภาผู้
 ไม่ เสียงข้างมากในสภาผู้แทนไม่เคยช่วยให้รัฐบาลมี
 เสถียรภาพ รัฐบาลที่ล้มจมมาแล้วล้วนแต่เคยมีเสียง
 ข้างมากในสภาผู้แทน การฝากเสถียรภาพไว้กับเสียงข้าง
 มากในสภาผู้แทนไม่เคยประสบความสำเร็จ ทั้งนี้เพราะ
 เสียงข้างมากในสภาผู้แทนของประเทศไทย ยังเป็นสิ่งที่ไม่แน่นอน
 และสภาผู้แทนในประเทศไทยไม่สามารถเป็นสถาบัน
 หลักอย่างอังกฤษได้ เพราะสภาพของประเทศแตกต่างกัน
 ฉะนั้นที่เข้าใจว่าเสียงข้างมากในสภาผู้แทนของประเทศไทย
 ทำให้รัฐบาลมีเสถียรภาพ จึงเป็นความเข้าใจผิดและรัฐ-
 ธรรมนูญเก่าซึ่งถือเสียงข้างมากในสภาผู้แทนเป็นสำคัญ จึง
 ไม่เคยสร้างเสถียรภาพได้เลย

ท่านผู้ฟังที่เคารพ การอ้างเรื่องมารยาทและประเพณี
 ในระบอบประชาธิปไตยด้วยความเข้าใจผิด ๆ เช่นนี้ ใน
 เมื่อเป็นคำกล่าวของนักการเมืองที่ทำหน้าที่เป็น ส.ส. ด้วย
 แล้ว ย่อมทำให้เกิดความน่าหนักใจว่า ส.ส. ในปัจจุบันยัง
 ไม่เข้าใจรัฐธรรมนูญดีพอ ก็ถ้าเช่นนั้นแล้ว การปฏิบัติ
 หน้าที่ของ ส.ส. จะได้ผลตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ
 ได้อย่างไรกัน. □ □

ข้อคิดจากข่าวในรอบสัปดาห์

ออกอากาศ 19 ก.ค. 12, 19.30 น.

มารยาท ประเพณีทางการเมืองใน ระบอบประชาธิปไตย (ต่อ)

สัปดาห์แห่งการผจญภัยอันยิ่งใหญ่ ของมนุษยชาติ มนุษย์กำลังจะไปเหยียบดวงจันทร์ ยานอพอลโล 11 นำนักบินอวกาศอเมริกัน 3 นายไปลงบนดวงจันทร์ และตกคืนตกทรายจากดวงจันทร์กลับโลก เหล่านี้คือชาวอเมริกันแท้ๆ ที่ชาวไทยมีส่วนร่วมตื่นเต้นและเอาใจช่วยมาตั้งแต่วันที่ 16 กรกฎาคม อันเป็นวันที่ยานอพอลโลทยานขึ้นฟ้าจากแหลมเคเนดี การผจญภัยอันยิ่งใหญ่จะไปจบลงในวันที่ 24 เดือนเดียวกันนี้ เมื่อถึงเวลานั้นเราจะได้ทราบว่า เป็นความสำเร็จเพียงใด

ในระหว่างนี้เราขอแนะนำท่านผู้ฟังไปพิจารณา ข้อคิดทางการเมืองของเราต่อจากสัปดาห์ที่แล้ว เราได้กล่าวไว้ในครั้งนั้นถึงปัญหา มารยาท และ ประเพณีทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย เราได้กล่าวว่าการที่รัฐบาลมิได้ลาออก

เพราะแพ้โหวตในสภานั้น มิได้ผิดมารยาทหรือประเพณี
 ในระบอบประชาธิปไตยแต่อย่างใดเลย เพราะ รัฐธรรมนูญ
 ฉบับปัจจุบัน รัฐธรรมนูญแบบแยกอำนาจ และตามรัฐธรรมนูญ
 ฉบับปัจจุบันนี้ รัฐบาล เป็นผู้ รับผิดชอบต่อ นโยบายที่
 แถลงไว้กับรัฐสภาเป็นสำคัญ หากเสียงข้างมากในสภาผู้
 แทนขัดต่อนโยบายของรัฐบาลแล้ว ก็ไม่จำเป็นต้องลาออก

เกี่ยวกับเสียงข้างมากในสภาผู้แทน คราวที่แล้วพูด
 แต่เฉพาะข้อเท็จจริงในประเทศไทยคือพลว่าไม่สามารถอา-
 ศัยเสียงข้างมาก ในสภาผู้แทนแต่อย่างใดเป็นเครื่องผูก
 เสถียรภาพของรัฐบาลได้ แต่ถ้าจะกล่าวในคำณฑกษฏ์แล้ว
 ก็จะต้องกล่าวให้ถึงขั้นที่ว่า เสียงข้างมากกับประชา
 ธิปไตยนั้นไม่ใช่สิ่งเดียวกัน การที่จะต้องกล่าวในคำณฑกษฏ์ก็เพราะว่า
 ยังมีนักการเมืองเป็นอันมากเน้นหนักต่อ
 เสียงข้างมาก โดยเฉพาะที่แสดงออกใน น.ส.พ. “ประชา
 ธิปไตย” เป็นฉบับวันที่ 14 กรกฎาคม กล่าวว่า “เราได้
 กล่าวแล้วว่าฝ่ายรัฐบาลจะต้องทำอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อที่จะ
 ให้มีเสียงสนับสนุนข้างมากในสภามิฉะนั้น เสถียรภาพของ
 รัฐบาลและเสถียรภาพทางการเมืองจะไม่มี”

ถ้าจะถามให้ตอบเพียงคำเดียวว่า อะไรคือปัจจัยของ
เสถียรภาพของรัฐบาล? ก็จะต้องตอบว่าปัจจัยของเสถียร
ภาพของรัฐบาล ซึ่งในเมืองไทยหมายถึงเสถียรภาพทาง
การเมืองด้วยก็คือประชาธิปไตยนั่นเอง เพราะประชาธิปไตย
ไทยกับเสถียรภาพทางการเมืองนั้น เป็นปัจจัย แก่กันและกัน
ถ้าจะให้มีความประชาธิปไตยก็ต้องมีเสถียรภาพทางการเมืองและ
ถ้าจะให้มีความเสถียรภาพทางการเมืองก็ต้องมีความประชาธิปไตย

ประชาธิปไตยคือประโยชน์ของประชาชน พวกให้
ยาวหน่อยก็คือ ของประชาชน โดยประชาชน เพื่อประ
ชาชน ตามคำนิยามของอับราฮัม ลินคอล์น แต่นั่นแหละ
ประโยชน์ของประชาชน กับเสียงข้างมากนั้น ไม่ใช่สิ่งเดียว
กัน เสียงข้างมากล้วน ๆ นั้นอย่างก็เป็นที่แค่ว่าโลกาธิปไตย
บางทีก็เป็นอิตาลีไทย ในเมื่อเสียงข้างมากนั้นเพื่อประ
โยชน์ของคนคนหนึ่ง บางทีคน ๆ เดียวก็สามารถสร้างเสียง
ข้างมากขึ้นมาได้ใช้ตนเองได้เหมือนกัน เช่น เสียงข้างมาก
ในสภาของฮิตเลอร์ของมุสโสลินี และของเมาเซตุง ฯลฯ
ล้วนแต่เพื่อคน ๆ เดียวแต่ ประโยชน์ของประชาชนนั้นเป็น
ธรรมาธิปไตยเสมอไป เพราะประชาชนนั้นหมายถึงคน

โดยส่วนรวม คือ ทั้งข้างมากข้างน้อย ข้างสูงข้างต่ำ ข้าง
 รวยข้างจน ฯลฯ รวมกันทั้งหมด ถ้าจะให้^๕เป็นประโยชน์แก่
 คนส่วนรวมแล้วต้องใช้หลักธรรม สิ่งที่ไม่เป็นธรรมไม่
 สามารถจะสอดคล้องกับประโยชน์ของคนโดยส่วนรวมได้
 เลย ใครก็ตามถ้าอาสาจะบำเพ็ญประโยชน์แก่คนโดย
 ส่วนรวม ต้องมีความเป็นธรรม ต้องถือธรรมเป็นใหญ่
^๖ถ้าถือสงฆ์เป็นใหญ่ เช่น ^๗ถืออำนาจเป็นใหญ่ ^๘ถือเงิน
 เป็นใหญ่ ^๙ถือพวกเป็นใหญ่ ฯลฯ ไม่มีทางจะบำเพ็ญ
 ประโยชน์แก่ประชาชนได้

แต่เสียงข้างมากนั้น โดยตัวของมันเองเป็นโลกา
 ธิปไตย จะเป็นธรรมาธิปไตยได้ต้องมีเงื่อนไขอย่างอื่นประ
 กอบด้วย หากไม่แล้วการถือเสียงข้างมากมักจะกลายเป็นการ
 “รวมหัว” “รวมพวก” ไปได้

จึงเห็นได้ว่าเสียงข้างมากกับประโยชน์ของประชาชน
 นั้นเป็นคนละเรื่อง ยิ่งเสียงข้างมากในสภาผู้แทนกับประ
 โยชน์ของประชาชนด้วยแล้ว ยิ่งเป็นคนละปัญหาที่เดียว
 ในเมืองไทยนี้แหละ บางครั้งเสียงข้างมากในสภาผู้แทน
 แตกต่างกับประโยชน์ของประชาชนอย่างชาวกับดำที่เดียว

เนื่องจากเสียงข้างมากมีลักษณะดังกล่าวมาแล้ว ระ-
 บอบประชาธิปไตยจึงถือเอาเสียงข้างมากเป็นสำคัญแต่อย่าง
 เดียวเสมอไปไม่ได้ ในประเทศที่มีรากฐานของระบอบประ-
 ชาธิปไตยมั่นคงแล้ว เสียงข้างมากเป็นที่เชื่อถือได้จึงถือ
 เป็นเครื่องมือตัดสินใจปัญหาได้ ตามความเป็นจริงแล้วในโลก
 ปัจจุบันนี้มีหลายประเทศที่อยู่ในระยะพัฒนามีหลายประเทศ
 ที่มีปัญหาหนักในการต่อสู้กับคอมมิวนิสต์ ซึ่งเป็นศัตรู
 ของประชาธิปไตย ปัญหาเรื่องการจะยึดถือเสียงข้างมาก
 เป็นเครื่องวัดความถูกต้องเสมอไป ยิ่งเป็นสิ่งที่ควรระวัง
 โดยเฉพาะในประเทศที่มีรัฐธรรมนูญ อันกำหนดสัมพันธ-
 ภาพระหว่างอำนาจนิติบัญญัติกับอำนาจบริหารไว้แบบหนึ่ง
 ก็ยิ่งเกี่ยวพันโดยตรงกับปัญหาเสียงข้างมาก ในสภาผู้แทน
 ยี่งขึ้น

รูปความสัมพันธ์ซึ่งแยกอำนาจบริหารออกจากอำนาจ
 นิติบัญญัตินั้น มีความมุ่งหมายเพื่อจะไม่อาศัยเสียงข้างมาก
 ในสภาผู้แทนเป็นเครื่องตัดสินเสถียรภาพของรัฐบาล คือว่า
 เมื่อแยกอำนาจบริหารออกจากอำนาจนิติบัญญัติแล้ว ถึง
 แม้รัฐบาลจะมีเสียงในสภาผู้แทนเป็นฝ่ายข้างน้อย ก็ยังคง

มีเสถียรภาพอยู่ได้ อย่างเช่นในอเมริกา แม้ว่าพรรค
รัฐบาลจะได้รับเลือกตั้งเข้าสู่สภาผู้แทนน้อยกว่า พรรคฝ่าย
ค้าน รัฐบาลก็ยังคงมีเสถียรภาพอยู่นั่นเอง ตรงกันข้าม
ถ้าอาศัยเสียงข้างมากกลับไม่มีเสถียรภาพ

วิวัฒนาการแห่งประวัติศาสตร์และสังคมของอเมริกา
แตกต่างกันอย่างมากมายกับของอังกฤษ รัฐบาลอเมริกาจึง
ไม่สามารถอาศัยเสียงข้างมากในสภาผู้แทนอย่างรัฐบาล
อังกฤษได้ ฉะนั้นอเมริกาจึงต้องใช้ระบบแยกอำนาจ
แล้วรักษาเสถียรภาพได้ตลอดมา

การที่รัฐธรรมนูญฉบับใหม่ของไทย ใช้ระบบแยก
อำนาจนั้น จุดมุ่งหมายอันสำคัญที่สุดก็เพื่อไม่ให้รัฐบาล
ต้องชนต่อเสียงข้างมากในสภาผู้แทนนั่นเอง

ดังนั้น ความเข้าใจดังเช่นที่หนังสือพิมพ์ “ประชาธิปไตย”
กล่าวว่า การที่รัฐบาลจะรักษาเสถียรภาพไว้ได้ต้อง
อาศัยเสียงข้างมากในสภาผู้แทนนั้น ความจริงกลับตรง
กันข้าม การอาศัยเสียงข้างมากในสภาผู้แทนนั้น อาจจะ
ทำให้รักษาเสถียรภาพไว้ไม่ได้ การไม่ชนต่อเสียงข้างมาก
ในสภาผู้แทน เพื่อรักษาเสถียรภาพไว้ คือหลักสำคัญ

ประการหนึ่งของรัฐธรรมนูญปัจจุบัน แต่แต่ละถำรัฐบาล
 มีเสียงข้างมากสนับสนุน ก็จะต้องทำให้เสียรภาพทางการเมืองการ
 เมืองของประเทศไทยยิ่งขึ้น เพราะจะหมายความว่าพรรค
 การเมืองต่างๆ ของประเทศเรามีความคิดเห็นร่วมกันได้
 ในปัญหานโยบายที่สำคัญ ๆ. □ □

มารยาทประเพณีทางการเมืองใน ระบอบประชาธิปไตย (ต่อ)

รายการของเราสัปดาห์นี้ ขอแสดงความยินดีอย่าง
จริงใจร่วมกับชาวโลกพัน ๆ ล้านต่อสหรัฐอเมริกา ในผล
สำเร็จอันมหัศจรรย์เหลือเชื่อยิ่งกว่าอิทธิปาฏิหาริย์ ผลสำเร็จ
ครั้งนี้เป็นบุญคุณอันยิ่งใหญ่แก่วิวัฒนาการทางวิทยาศาสตร์
และเทคโนโลยี เป็นการพิชิตก้าวแรกของมนุษยชาติต่อ
สุริยจักรวาล และเป็นชัยชนะของโลกเสรีต่อโลกคอม-
มิวนิสต์ ในการแข่งขันชิงดวงจันทร์ อันเป็นเครื่องหมาย
แห่งความน่ารักของโลกนี้ เมื่อร้อยปีก่อนนักประพันธ์
ชาวฝรั่งเศสคนหนึ่งได้เขียนไว้ว่า ชาวอเมริกันซึ่งเป็นชาติ
ที่มีคุณสมบัติพิเศษในการสร้างสรรค์ผลสำเร็จต่างๆ จะ
เป็นมนุษยชาติแรกที่เดินทางไปถึงดวงจันทร์ ครั้นแล้ว
ความพยากรณ์ก็ได้กลายเป็นความจริง ดังที่ปรากฏอย่างลือลือ

ชาวอเมริกันผู้เป็นมิตรของเรา ย่อมเป็นผู้ได้รับเกียรติคุณ
 และความภาคภูมิใจในผลสำเร็จของชาติถ้วนทั่วทุกตัวคน
 ที่กล่าวมานี้ เป็นด้านหนึ่งของเหตุการณ์ อันเป็น
 ประวัติศาสตร์ครั้งหนึ่ง แต่ยังมีอีกด้านหนึ่งปรากฏตามข่าว
 ในหนังสือพิมพ์ “บางกอกโพสต์” ฉบับวันที่ 22 กรกฎาคม
 หัวข่าวว่า “ทหารอเมริกันเจียบเจียบต่อการเหยียบดวงจันทร์
 บรรยายข่าวจากไซ่ง่อนเมื่อวันจันทร์ว่า การเหยียบดวง-
 จันท์ครั้งแรกของมนุษย์อาจสร้างประวัติศาสตร์ได้ แต่ก็
 ได้ให้ความรู้สึกประทับใจเพียงเล็กน้อย อย่างเห็นได้ชัดแก่
 ชีวิตของทหารอเมริกัน ซึ่งถูกรอบงำอยู่ด้วยกิจการ
 สงครามประจำวันในสมรภูมิเวียดนาม ขณะเมื่อมนุษย์
 อวกาศ เอ็ดวิน แอลกรีน ก้าวลงบนพื้นดวงจันทร์ เมื่อ
 ๙ นาฬิกา ๕๖ นาทีเศษๆ เวลากรุงเทพนั่น ทหารอเมริกัน
 ซึ่งสับเปลี่ยนไปมาระหว่างที่มั่นต่างๆ ในฐานทัพอากาศ
 ตันซอนนุตกำลังกินกาแฟกันบ้าง นั่งสับประหงกันบ้าง
 และอ่านหนังสือพิมพ์กันบ้าง แพทย์ทหารเรือคนหนึ่งซึ่ง
 ต้องทำธุระอยู่กับทหารบาดเจ็บ ในบริเวณสามเหลี่ยมแม่
 น้ำโขงก่อนหน้าการเหยียบดวงจันทร์ไม่กี่ชั่วโมง ได้กล่าว

ว่าเป็นข่าวใหม่อยู่บ้าง ซึ่งเข้ามาแทนที่ข่าวสงครามเหล่านี้อีก
แล้วก็เพิ่มเติมว่า "การเหยียบดวงจันทร์ก็เหมือนเด็กสาว
ชาวอเมริกันไล่ตีชาวรัสเซียไปตามทางเดินนั้นแหละ" ข่าว
หนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์ที่ว่าไว้อย่างนี้นะครับ

ท่านผู้ฟังที่เคารพ เมื่อนำเอาเหตุการณ์มาพิจารณา
ทั้งสองด้านเช่นนี้แล้ว ก็พอจะสรุปได้ว่า บนฟ้าสหรัฐได้
พิชิตดวงจันทร์ แต่บนดินสหรัฐยังไม่ได้พิชิตเวียดนาม ใน
ฐานะที่ประเทศไทยมีผลประโยชน์อย่างสำคัญร่วมกับสหรัฐ
และได้เข้าร่วมรบเคียงบ่าเคียงไหล่กับสหรัฐ ในสงคราม
เวียดนาม เราเห็นว่าปัญหาการพิชิตเวียดนามมีความสำคัญ
ไม่น้อยกว่าปัญหาการพิชิตดวงจันทร์ การพิชิตบนฟ้าโดย
ไม่พิชิตบนดินย่อมไม่หมดปัญหา ถึงแม้จะปรีดาปราโมทย์
สักเพียงใดก็ไม่หมดความห่วงใย เราจึงขอให้สหรัฐรีบ
พิจารณาดำเนินการ เพื่อพิชิตเวียดนาม เหมือนอย่างที่ได้
พิชิตดวงจันทร์มาแล้ว

คราวนี้ ขอนำท่านผู้ฟังกลับมาพิจารณารัฐธรรมนูญ
ของเราต่อจากคราวก่อนอีกสักหน่อยนะครับ

คราวก่อนเราได้กล่าวในปัญหาทฤษฎี โดยเฉพาะใน
ประเด็นที่ว่า เสี่ยงข้างมากกับประชาธิปไตยนั้นไม่ใช่สิ่ง

เดียวกัน เสียงข้างมากที่เป็นโลกาธิปไตยหรืออรรถาธิปไตย
 ย่อมไม่เป็นประชาธิปไตย เสียงข้างมากที่เป็นธรรมาธิปไตย
 เท่านั้นจึงจะเป็นประชาธิปไตยได้ ฉะนั้นระบอบประชาธิปไตย
 จึงอาศัยเสียงข้างมาก โดยจะเพาะเสียงข้างมากใน
 สภาผู้แทนเสมอไปไม่ได้ ในสภาผู้แทนของเราซึ่งเพิ่งมีอายุ
 ได้ไม่กี่เดือนนี้ เคยมีความยุ่งยากเกี่ยวกับปัญหาเสียงข้างมาก
 มาสองครั้งแล้ว ครั้งแรกเกี่ยวกับการตั้งกรรมวิธีการ
 ประจำสภาผู้แทน ครั้งหลังเกี่ยวกับลงมติร่าง พ. ร. บ.
 ถ่ายทอดการประชุมรัฐสภา ครั้งแรกมีผู้คัดค้านเสียงข้าง
 มากในสภาผู้แทนอย่างรุนแรง ถึงกับยกขบวนวอล์คเอาท์
 แล้วยังออกมาโต้กันทางหนังสือพิมพ์ กระทั่งเขียนประนาม
 เสียงข้างมากครั้งนั้นว่าเป็น “ทรราชย์ในเสียงข้างมาก”
 (Tyranny in majority) แต่ที่ ส.ส. เหล่านั้นเอง เมื่อมา
 ถึงเสียงข้างมากในสภาผู้แทนครั้งหลังกลับสนับสนุนอย่าง
 เต็มที่ ถึงกับเรียกร้องให้รัฐบาลลาออก และว่าเมื่อ
 รัฐบาลไม่มีเสียงข้างมากก็ไม่มีเสถียรภาพ เห็นหรือยังครับ
 ว่าเสียงข้างมากในสภาผู้แทนนั้นยึดถือเสมอไปไม่ได้ ไม่
 ใช่ฝ่ายรัฐบาลเท่านั้นที่ไม่ยึดถือเสมอไป ฝ่ายค้านก็ไม่

ยึดถือเสมอไปเหมือนกัน ทั้งนี้ก็เพราะเสียงข้างมาก
กับประชาธิปไตยไม่ใช่สิ่งเดียวกัน เหตุนี้แหละเสียง
ข้างมากในสภาผู้แทนจึงยึดถือเสมอไปไม่ได้ จะยึดถือได้
ก็เฉพาะที่เป็นประชาธิปไตย ถ้าเสียงข้างมากที่ไม่เป็น
ประชาธิปไตยก็ไม่ยึดถือ นี่คือหลักการของรัฐบาลซึ่งตั้ง
อยู่บนนโยบายรักษาสถาปนาประโยชน์ของชาติอันถูกต้อง

ที่นี้ ขอให้เรามาพิจารณาเรื่องเสียงข้างมากในรัฐสภา
ตามรูปแบบของประชาธิปไตยกันบ้าง คือในรูปแบบของ
ระบบรัฐสภา (Parliamentary System) กับระบบ
ประธานาธิบดี (Presidential System) รูปแบบทั้งสอง
นี้ดูเหมือนจะยังมีผู้เข้าใจว่า หมายถึงรูปแบบในด้านประมุข
ของรัฐในระบบประชาธิปไตย คือถ้ามีประมุขเป็น
พระมหากษัตริย์ก็เป็นระบบรัฐสภา และถ้ามีประมุขเป็น
คนสามัญก็เป็นระบบประธานาธิบดี อย่างเช่นอังกฤษ
มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขก็เป็นระบบรัฐสภา และ
อเมริกามีประธานาธิบดีเป็นประมุข ก็เป็นระบบประธานาธิบดี
เลยทำให้เข้าใจไปว่าฝรั่งเศสในสาธารณรัฐที่ ๔
คือก่อน สมัยเคอโกลล์ก็เป็นระบบประธานาธิบดีไปด้วย
เพราะมีประธานาธิบดีเป็นประมุขเหมือนกัน

ความจริง ที่แบ่งออกเป็นระบบรัฐสภา และระบบ
 ประธานาธิบดีนั้นมิได้มีความหมายในคำนัยประมุขของรัฐ
 แต่มีความหมายในคำนัยสัมพันธภาพ ระหว่างฝ่ายนิติบัญญัติ
 กับฝ่ายบริหาร กล่าวคือระบบรัฐสภานั้นสัมพันธภาพ
 ระหว่างฝ่ายนิติบัญญัติกับฝ่ายบริหารอยู่ในหลักที่ไม่แยกจาก
 กัน หรือที่เรียกกันว่ารวมอำนาจ (Fusion of Power)
 ส่วนระบบประธานาธิบดีนั้นสัมพันธภาพระหว่างฝ่ายนิติ
 บัญญัติกับฝ่ายบริหารอยู่ในหลักที่แยกจากกันได้ หรือที่
 เรียกกันว่าแยกอำนาจ (Seperation of Power) จะมี
 พระมหากษัตริย์เป็นประมุขหรือมีประธานาธิบดีเป็นประมุขก็
 ตาม ถ้าสัมพันธภาพระหว่างอำนาจนิติบัญญัติกับอำนาจ
 บริหารไม่แยกจากกันแล้ว ก็เป็นระบบรัฐสภา เช่น อังกฤษ
 กับฝรั่งเศสสมัยก่อนเดอโกลล์นั้น สัมพันธภาพระหว่างอำนาจ
 นิติบัญญัติกับอำนาจบริหารอยู่ในหลักเดียวกัน จึงเป็นระบบ
 รัฐสภาด้วยกัน แม้ว่าประมุขของรัฐจะแตกต่างกันก็ตาม

ดังที่ได้อธิบายแล้วในคราวก่อนว่า สัมพันธภาพในหลัก
 ที่ไม่แยกอำนาจนั้น รัฐบาลต้องขึ้นอยู่กับเสียงข้างมากใน
 สภาผู้แทน ดังเช่นที่เป็นอยู่ในสหรัฐ ฉะนั้นระบบรัฐสภา

ก็คือระบบที่กำหนดให้รัฐบาล ต้องขึ้นอยู่กับเสียงข้าง
มากในสภาผู้แทน และระบบประธานาธิบดี คือระบบ
ที่กำหนดให้รัฐบาลไม่ต้องขึ้นอยู่กับเสียงข้างมากใน
สภาผู้แทน

แต่ที่แล้่วมา ระบบแยกอำนาจนั้นอยู่ในรูปของระบบ
ประธานาธิบดีเสมอไป ต่อมาเมื่อถึงสมัยสาธารณรัฐที่ ๕ ของ
ฝรั่งเศสสมัยเดอโกลล์ ระบบแยกอำนาจจึงเปลี่ยนมาอยู่ในรูป
ของระบบกึ่งประธานาธิบดี (Semi-presidential System)
ระบบของฝรั่งเศสดังกล่าวนี้เอง ที่เราได้นำมาประยุกต์ใช้ให้
เหมาะสมกับสภาพของประเทศไทย ทำให้รัฐธรรมนูญฉบับ
ปัจจุบันของไทยเป็นรัฐธรรมนูญแห่งระบบแยกอำนาจ

แต่คำว่า ระบบกึ่งประธานาธิบดีนั้น ย่อมเหมาะ
สำหรับใช้เฉพาะกับประเทศที่มีประธานาธิบดีเป็นประมุข ถ้า
นำมาใช้ กับประเทศที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขก็ ไม่
เหมาะแน่ ฉะนั้นจึงใช้ว่าระบบกึ่งรัฐสภา (Semi-Par-
liamentary System) การเอาสองสิ่งที่แตกต่างกันมาผสมกันจะ
เรียกว่ากึ่งของสิ่งใดก็มีความหมายอย่างเดียวกัน ฉะนั้นระบบ
แยกอำนาจของประเทศไทย จึงเรียกว่าระบบกึ่งรัฐสภา ระบบ

กึ่งรัฐสภาคือรูปหนึ่งของระบบแยกอำนาจ ระบบกึ่งรัฐสภา
ของประเทศไทยตามรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันนี้ จึงเป็นระบบ
ที่กำหนดให้รัฐบาลไม่ต้องขึ้นอยู่กับเสียงข้างมากในสภา
ผู้แทน

แต่การแยกอำนาจตามระบบของประเทศไทยในปัจจุบัน
นี้มีใช่เป็นการแยกโดยเด็ดขาดเหมือนอย่างในระบบ
ประธานาธิบดีเต็มตัว คือถ้าแยกโดยเด็ดขาดก็หมายความว่า
รัฐบาลกับสภาผู้แทนจะล้มกันไม่ได้เลย แต่ของประเทศไทย
นั้นยังเปิดโอกาสให้ล้มกันได้ เพียงแต่ให้ล้มกันยากขึ้นกว่า
สมัยที่ใช้รัฐธรรมนูญของระบบรัฐสภาในสมัยก่อนๆ กล่าว
คือ ตามรัฐธรรมนูญฉบับนี้ ถ้าสภาผู้แทนร่วมกับวุฒิสภาเปิด
อภิปรายทั่วไป และลงมติไม่ไว้วางใจตามเงื่อนไขที่กำหนด
ไว้แล้ว รัฐบาลต้องออก แต่ในขณะที่เดียวกันรัฐบาลก็มีโอกาส
เลือกเอาทางกราบบังคมทูลพระมหากษัตริย์ ให้ทรงยุบสภา
ได้ด้วย ต่างฝ่ายต่างยังคงล้มกันได้ตังนี้ นี่แหละจึงเรียกว่า
ระบบกึ่งรัฐสภาหรือกึ่งประธานาธิบดี ถ้าเป็นระบบ
ประธานาธิบดีแท้ๆ แล้วต่างฝ่ายไม่มีโอกาสจะล้มกันเลย

ท่านผู้ฟังที่เคารพ. ความจริงเรื่องนี้ก็ควรเป็นที่เข้าใจ
กันได้นานแล้วว่า รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันมิใช่รัฐธรรมนูญ

ในระบบรัฐสภา (Parliamentary System) หากแต่เป็น
 รัฐธรรมนูญในระบบกึ่งรัฐสภา (Semi - parliamentary
 System) ซึ่งเดินแบบสหรัฏฐกับฝรั่งเศส แต่เพิ่มเติมลักษณะ
 ไทยๆ เข้าไป จึงเป็นรัฐธรรมนูญที่รัฐบาลจะอาศัยเสียงข้าง
 มากในสภาผู้แทนก็เฉพาะแต่ในกรณีที่เห็น “ธรรมาธิปไตย”
 คือ รักษาผลประโยชน์ของประเทศชาติเท่านั้น ดังนั้นหาก
 ผู้แทนยังยึดตำรารัฐธรรมนูญเล่มเก่าเอามาใช้ ในรัฐสภาอยู่
 ประชาชนชาวไทยก็จะพบแต่ความอลเวงของ สส. และนัก
 การเมืองบางส่วนดังเช่นที่เป็นอยู่ในขณะนี้แน่นอน □ □

มารยาทประเพณีในระบอบประชาธิปไตย (ต่อ)

สัปดาห์ที่แล้วรายการของเราได้พิจารณาปัญหา นโยบายต่าง ประเทศสืบเนื่องจากการต้อนรับประธานาธิบดีนิค-สัน ทำให้การพิจารณาปัญหา ประชาธิปไตย ให้ถ่องแท้รอบ ด้านทันกับความก้าวหน้าของโลกต้องขาดตอนไป สัปดาห์นี้ จึงจะขอกกล่าวต่อไป

คราวที่แล้วได้กล่าวว่า การแบ่งรูปแบบของระบอบ ประชาธิปไตยออกเป็น 2 ระบบ คือระบบรัฐสภา (Parliamentary System) และ ระบบ ประธานาธิบดี (Presidential System) และต่อมาก็คงเกิดระบบกึ่งรัฐสภา (Semi-Parliamentary System) หรือระบบกึ่งประธานาธิบดี (Semi-Presidential System) นั้น มิได้มีความหมายในด้านประมุขของรัฐแต่อย่างใด แต่หากมีความหมาย ในด้านสัมพันธ์ภาพระหว่างอำนาจนิติบัญญัติกับอำนาจบริหาร

คือระบบรัฐสภา นนถอหลักว่า อำนาจนิตินบัญญัติ กับอำนาจบริหารไม่แยกออกจากกัน ส่วนระบบประธานาธิบดีและระบบกึ่งประธานาธิบดี หรือระบบกึ่งรัฐสภา ถอหลักว่า อำนาจนิตินบัญญัติกับอำนาจบริหารแยกออกจากกัน

เมื่อได้กล่าวว่ารูปแบบทั้ง 3 น คือ ระบบรัฐสภา ระบบประธานาธิบดี และ ระบบกึ่งรัฐสภา หรือ กึ่งประธานาธิบดี มิได้มีความหมายในด้านประมุขของรัฐแล้วเราเห็นควรจะได้อธิบายพอเป็นสังเขปเสียด้วยว่า ในปัญหาประมุขของรัฐในระบบประชาธิปไตยนั้นมหลักเกณฑ์อยู่อย่างไรรเพราะอย่าง น้อยก็ดู เหมือนจะ มีอยู่ ปัญหา หนึ่งซึ่ง ควรจะทำ ความเข้าใจกันให้ดี คือ ปัญหาत्मनการเมืองในประเทศไทย พวกหัวรุนแรง ยกขึ้นโต้แย้ง รัฐธรรมนูญ ฉบับปัจจุบัน ว่า ประมุขของรัฐมิ ได้รับความเลือกตงนนไม่เป็นประชาธิปไตย ในประเทศไทยจึงใช้ระบบแยกอำนาจไม่ได้ หรือพวกหัวรุนแรงนี้เข้าใจไปว่า ถ้าประมุขของรัฐเป็นประธานาธิบดีละ ก็เป็นประชาธิปไตย และถ้าพระมหากษัตริย์เป็นประมุขแล้ว ก็ประชาธิปไตยน้อยกว่า นี่เป็นความเข้าใจผิดมหันต์ ระบบประชาธิปไตย ที่มีประมุข เป็น ประธานาธิบดี หรือ เป็น พระมหากษัตริย์ ต่างก็มีความเป็นประชาธิปไตยได้ด้วยกัน

ก่อนอื่นควรทำความเข้าใจว่า ประมุขของรัฐในระบอบประชาธิปไตยจะเป็นแบบใดนั้นกำหนดโดย รูปของรัฐ รูปของรัฐนั้นก็มีหลายอย่าง เช่นรัฐเดี่ยวหรือหลายรัฐรวมกัน อย่างประเทศไทยเป็นรูปรัฐเดี่ยว อย่างอเมริกาเป็นรูปหลายรัฐ รูปหลายรัฐนั้นก็ยังแตกลูกออกไปอีกหลายอย่างเป็น United States เช่น สหรัฐก็ เป็น Union หรือสหภาพ เช่นสหภาพพม่าก็ เป็น Confederation หรือสมาพันธรัฐ เช่น ประเทศสวิสก็ เป็น Federation หรือสหพันธรัฐ เช่นมาเลเซียก็ และรูปต่าง ๆ ที่ว่ามานี้ก็แบ่งออกเป็นหลายรัฐชาติเดี่ยว เช่น สหรัฐ และหลายรัฐหลายชาติ เช่น ประเทศสวิตเซอร์แลนด์

แต่รูปของรัฐที่แบ่งออกเป็นประเภทต่าง ๆ ดังกล่าวนั้น ถ้าจะประมวลเข้าเป็นรูปใหญ่ ๆ ก็ได้เพียง 2 รูป คือราชอาณาจักร * (Kingdom) และสาธารณรัฐ (Republic)

* คำว่า "ราชอาณาจักร" (Kingdom) มีความหมาย 2 นัย นัยหนึ่งหมายถึงรัฐ (State) อีกนัยหนึ่งหมายถึง อาณาเขต (Territory) ในที่นี้ "ราชอาณาจักร" หมายถึง "รัฐ"

และ 2 รูปนเองที่^๕เป็นเครื่อง^๕กำหนดรูปของ^๕ประมุขของรัฐ^๕
 กล่าวคือ รัฐ^๖ที่เป็นราชอาณาจักร^๖คือ^๖รัฐที่มีพระมหากษัตริย์^๖
 เป็นประมุข และรัฐ^๖ที่เป็นสาธารณรัฐ^๖คือ^๖รัฐที่มีประธานาธิบดี^๖
 เป็นประมุข อย่างเช่นประเทศไทยเป็นราชอาณาจักร ประ-
 มุขของรัฐ^๖ก็เป็นพระมหากษัตริย์^๖ อเมริกาเป็นสาธารณรัฐ^๖
 ประมุขของรัฐ^๖ก็เป็นประธานาธิบดี^๖

ที่กล่าวมานี้เป็นหลักทั่วไป แต่ก็มีข้อยกเว้นบ้าง เช่น
 กัมพูชาเป็นราชอาณาจักร ในปัจจุบันไม่มีพระมหากษัตริย์^๖
 เป็นประมุข แต่ประมุขของรัฐ^๖ของกัมพูชาปัจจุบันไม่มีตำแหน่ง^๖
 เป็นพระมหากษัตริย์^๖ แต่กำหนดตำแหน่ง^๖ขึ้นใหม่เรียกว่า
 ว่า “พระประมุขรัฐ” คือเอาคำทั่วไปมาเติมคำว่า “พระ”
 เข้าไปข้างหน้า และเจ้าสีหนุ ซึ่งมี^๖ชื่อเป็น^๖กษัตริย์^๖ก็ ทรงเป็น^๖ผู้
 ดำรงตำแหน่งพระประมุขรัฐ^๖เรียกว่า “สมเด็จพระประมุขรัฐ”
 หรืออย่างพม่าในปัจจุบันเป็นสาธารณรัฐ แต่ประมุขของรัฐ^๖
 ก็ไม่เรียกว่าประธานาธิบดี แต่เรียก “ประธานสภาปฏิวัติ”
 ซึ่งก็มีฐานะเช่นเดียวกับประธานาธิบดี^๖ ทั้งนี้คงจะเป็นการ
 ชั่วคราว และที่^๖ไม่เรียกประธานาธิบดี^๖นั้นก็ต่างแต่ชื่อเท่านั้น
 เอง อีกประเทศหนึ่งคือมาเลเซีย ซึ่งตามทางการถือเป็นราช

อาณาจักร แต่ตามสภาพความเป็นจริงก็แตกต่างกันกับราชอาณาจักร
 อื่น ๆ โดยประมุขของสหพันธรัฐมิได้เป็นพระมหากษัตริย์ที่สืบสันตติวงศ์ แต่เลือกตั้งมาจากสุลต่านของรัฐต่าง ๆ ที่
 ประกอบเป็นสหพันธรัฐ ให้อยู่ในตำแหน่งคราวละ 5 ปี ทำ
 ให้ดูเป็นกษัตริย์อาณาจักรหรือกษัตริย์รัฐก็ได้ อย่าง
 คานาดาเป็น Dominion มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขก็จัด
 อยู่ในข้อยกเว้นเช่นกัน

บุคคลผู้ดำรงตำแหน่งประมุขของรัฐที่เป็น
 สาธารณรัฐนั้น มาจากการเลือกตั้ง อาจ
 เลือกตั้งจากประชาชนหรือจากรัฐสภาหรือ
 โดยวิธีอื่นใดก็ได้ ส่วนบุคคลที่ทรงดำรงตำแหน่ง
 ประมุขของรัฐเป็นราชอาณาจักรนั้น
 ทรงมาจากการสืบสันตติวงศ์ ไม่มีการเลือก
 ตั้ง เหตุนี้จึงมีผู้เข้าใจว่าไม่เป็นประชาธิปไตย
 และยกเอาข้อนี้เป็นเหตุสำคัญในการ
 คัดค้านรัฐธรรมนูญ ฉบับปัจจุบัน ในปัญหา
 การแยกอำนาจ

ผู้คัดค้านเหล่านั้นอ้างว่า ในสหรัฐหรือฝรั่งเศส ประ-
 ธานาธิบดีได้รับเลือกตั้งจากประชาชน ฉะนั้นฝ่ายบริหารจึง
 แยกจากฝ่ายนิติบัญญัติได้ รัฐบาลสหรัฐหรือรัฐบาลฝรั่งเศสไม่
 ต้องมาจากรัฐสภา และไม่ต้องขึ้นต่อรัฐสภาโดยสมบูรณ์ ก็
 เพราะประธานาธิบดีเป็นหัวหน้ารัฐบาลเอง หรือที่เป็นผู้
 แต่งตั้งนายกรัฐมนตรีนั้น เป็นผู้ได้รับเลือกตั้งจากประชาชน
 มาแล้ว ดังนัยอมเป็นประชาธิปไตย แต่ในกรณีประเทศไทย
 พระมหากษัตริย์มิได้ทรงรับเลือกตั้งจากประชาชน ฉะนั้น
 การที่ทรงแต่งตั้งนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีจากบุคคลที่มิได้
 รับเลือกตั้งจากประชาชน (คือนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรี
 จะเป็นสมาชิกรัฐสภาในเวลาเดียวกันไม่ได้) นั้น จึงไม่เป็น
 ประชาธิปไตย ทั้งนี้ แตกต่างกับในฝรั่งเศสซึ่งแม้หัวหน้า
 รัฐบาลจะมีได้รับเลือกตั้งจากประชาชนอย่างในอเมริกา แต่
 ผู้แต่งตั้งหัวหน้ารัฐบาล คือประธานาธิบดีนั้นก็ได้รับเลือกตั้ง
 มาจากประชาชน ส่วนนายกรัฐมนตรีไทย แต่งตั้งโดยพระ-
 มหากษัตริย์ซึ่งมิได้ทรงรับเลือกตั้งมาจากประชาชน ผู้คัด
 ค้านเหล่านั้นจึงกล่าวว่าฝรั่งเศสเป็นประชาธิปไตย ไทยไม่
 เป็นประชาธิปไตย

ท่านผู้ฟังทศเคารพ ขอให้ลองพิจารณาปัญหาที่กันตูลูก
 หน้อย คือว่า ถ้าจะถือเอาการเลือกตั้งเป็นเกณฑ์กันแล้ว ระ
 หว่างพระมหากษัตริย์กับประธานาธิบดี นั้นใครจะเป็นประชา
 ธิปไตยกว่ากัน ?

โดยหลักนิยมในระบอบประชาธิปไตยนั้น เป็น
 ที่ยอมรับกันทั่วโลกและแต่ ไหนแต่ ไรมาแล้วว่าพระ
 มหากษัตริย์ในระบอบประชาธิปไตยนั้นเป็นประชา
 ธิปไตย เพราะประมุขของรัฐในระบอบ ประชาธิป-
 ไตย นั้นจะเป็นพระมหากษัตริย์หรือประธานาธิบดีก็
 ตาม ย่อมมีหน้าที่อย่างเดียวกันและเป็นสถาบันที่มี
 อำนาจที่จะคานกับอำนาจอื่น ๆ ได้ ตามเงื่อนไข
 ของรัฐธรรมนูญแต่ละประเทศ อย่างเช่นพระมหา-
 ษัตริย์ของอังกฤษ และประธานาธิบดีของฝรั่งเศสใน
 สมัยสาธารณรัฐที่ 4 คือก่อนเดอโกลนั้น ก็ทำหน้าที่
 อย่างเดียวกัน แต่พระมหากษัตริย์ของอังกฤษหาได้
 รับเลือกตั้งมาไม่ ทำไมจึงไม่คัดค้านว่าฝรั่งเศสเป็น
 ประชาธิปไตย อังกฤษไม่เป็นประชาธิปไตยเล่า ?
 ตรงกันข้าม ทั่วโลกยังคงถือกันว่าอังกฤษเป็นมารดา

ของประชาธิปไตย การที่ต้องมีผู้รับสนองพระบรม
 ราชโองการนั้น มิได้หมายความว่าพระมหา
 กษัตริย์ไม่ใช่สถาบันที่มีอำนาจพอที่จะคานกับอำนาจ
 ของสถาบันอื่น ๆ ได้ สถาบันพระมหากษัตริย์ใน
 ระบอบประชาธิปไตยของทุกประเทศย่อมมีอำนาจ
 ในระดับอันแน่นอนด้วยกันทั้งสิ้น

เราจะต้องเข้าใจว่า ในระบอบประชาธิปไตย
 นั้นสถาบันพระมหากษัตริย์เป็นประชาธิปไตยโดย
 ไม่ต้องได้รับการเลือกตั้ง พระมหากษัตริย์แม้จะมี
 ได้รับการเลือกตั้ง แต่ก็ยังเป็นประชาธิปไตยเช่นเดียวกับ
 ประธานาธิบดีที่ได้รับการเลือกตั้งมา ถ้าพระ
 มหากษัตริย์ไม่เป็นประชาธิปไตยแล้ว ระบอบประ
 ชาธิปไตยจะยอมให้พระมหากษัตริย์เป็นประมุขอยู่
 ได้อย่างไร ? รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
 พ.ศ. 2511 มาตรา 2 บัญญัติไว้ว่า “ประเทศไทย
 มี การ ปกครอง ระ บอบ ประ ชาธิปไตย มี พระมหา
 กษัตริย์เป็นประมุข” ทั้งนี้ ย่อมหมายความว่า
 สถาบันพระมหากษัตริย์ในระบอบประชาธิปไตย

มิใช่เป็นสถาบันพระมหากษัตริย์ในระบอบอื่น สถาบัน^๕เป็นสถาบันประชาธิปไตย มิใช่สถาบันอย่างอื่น ถึงจะไม่เลือกตั้งก็เป็นประชาธิปไตย

ยิ่งถ้าจะกล่าวเฉพาะพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระองค์ปัจจุบันด้วยแล้ว ชาวไทยทั้งหลายก็ยอมรับกันว่า ทรงมีพระเกียรติคุณแผ่ไพศาลมิใช่เฉพาะแต่ในประเทศไทยเท่านั้น หากเกริกก้องไปทั่วโลกว่าทรงเป็น นักประชาธิปไตยที่ยอดเยี่ยม

การที่ พระมหากษัตริย์ ไม่ว่าใน ประเทศใด ๆ เป็นประชาธิปไตยโดยไม่ต้องเลือกตั้งนั้น ก็เพราะพระมหากษัตริย์มิใช่เพียงแต่เป็นตัวแทนของปวงชนทั่วประเทศเท่านั้น หากเป็นสัญลักษณ์ของชาติอันเป็นจุดศูนย์กลางของ ความสามัคคีของประชาชนอีกด้วย อย่างนี้ย่อมยิ่งกว่าการได้รับเลือกตั้งเป็นไหน ๆ ไม่เชื่อลองออกเสียง ลงคะแนน กันดูเถิด การเลือกประธานาธิบดีฝรั่งเศสคราวที่แล้ว ผู้ชนะได้คะแนนเสียงประมาณ 50 % เท่านั้น แต่ชาวไทย

ทรงได้รับความนิยมสูงได้ 100 % เต็ม ถ้าหากจะ
การออกเสียงลงคะแนนกัน เห็นหรือยังครับว่าประ
ธานาธิบดีที่ได้รับเลือกตั้ง กับพระมหากษัตริย์ ที่ ไม่
ต้องทรงได้รับเลือกตั้งนั้นใครเป็นประชาธิปไตยกว่า
กัน ถ้ากล่าวเฉพาะแง่เลือกตั้งซึ่งนักการเมืองบาง
จำพวกถือเป็นสรณะ

จึงเห็นได้ว่าพระมหากษัตริย์ทรงตั้งนายกรัฐมนตรี กับ
ประธานาธิบดี แต่งตั้งนายกรัฐมนตรี นั้นต่างก็เป็น ประชาธิป
ไตยด้วยกัน ซึ่งถือเป็นหลักนิยมทั่วโลกตลอดมา

ฉะนั้น รัฐธรรมนูญแบบแยกอำนาจของไทย ซึ่งมี
พระมหากษัตริย์เป็นประมุข กับแบบแยกอำนาจ ของ อเมริกา
และฝรั่งเศส ซึ่งมีประธานาธิบดีเป็นประมุข จึงต่างก็เป็น
ประชาธิปไตยด้วยกัน และถ้ากล่าวเฉพาะแง่เลือกตั้งกันแล้ว
ละก็ ของไทยเป็นประชาธิปไตยกว่า เพราะพระมหากษัตริย์
ของไทยทรงได้รับความนิยมสูงสุด ดังนั้น นายกรัฐมนตรี
ของไทยในปัจจุบัน ควรจะเป็น ประชาธิปไตย กว่านายกรัฐมนตรี
ฝรั่งเศส. □ □

มารยาท ประเพณี ทางการเมืองใน ระบอบประชาธิปไตย (ต่อ)

สัปดาห์นี้ผ่านไปพร้อมกับการผ่านวาระที่ 1 ในสภาผู้
แทนของร่างพระราชบัญญัติงบประมาณ พุทธศักราช 2513
ความเป็นมาของพระราชบัญญัติ งบประมาณฉบับนี้ นับว่าอก-
ทกครึกโครมพอๆ ทั้งในระหว่างการพิจารณาของสภาผู้แทน
และก่อนที่ร่างพระราชบัญญัตินี้จะเข้าสภา แต่ก็เป็นความ
อีกที่ครึกโครมที่จัดว่ามีประโยชน์ แก่การ ศึกษา รัฐธรรมนูญ
ฉบับปัจจุบันอยู่มาก ฉะนั้นข้อคิดจากข่าวในรอบสัปดาห์นี้จึง
ขอเสนอปัญหาบนพิจารณากันดูสักหน่อยนะคะ

การที่สภาผู้แทนลงมติรับหลักการ ร่าง บัญญัติงบประมาณ
เรียบร้อยไปแล้วนั้นเป็นการดี เพราะจะได้สิ้นสุด
การเก้งก้าง การฉกฉวย ทำให้ วงการเมือง ออกจะ ตื่นเต้น หว่น
ไหวอยู่ ไม่น้อยกันเสียทีเดียวในข้อที่ว่า ถ้ารัฐบาลแพ้คะแนน

เสียงร้องพระราชบัญญัติงบประมาณจะอย่างไร ลาออก
หรือยุบสภา ?

ท่านผู้ฟังทศเทพ เสียงที่ออกมาจากวงการเมืองว่า ถ้า
รัฐบาลแพ้คะแนนเสียงพระราชบัญญัติงบประมาณ ก็จะต้อง
ทำอย่างใดอย่างหนึ่ง คือ ลาออก หรือ ยุบสภา นั่นแหละคือ
ปัญหาสำคัญที่จะต้องทำความเข้าใจกันให้ดีในการ ศึกษา
รัฐธรรมนูญด้วยร่างพระราชบัญญัติงบประมาณฉบับนี้ เพราะ
เสียงเข่นแสดงให้เห็นว่า ทั้ง ๆ ที่เราได้ปฏิวัติรัฐธรรมนูญ
ใหม่กันมาตั้งปกวแล้ว แต่วงการเมืองก็ยังถูกรอบงำด้วย
ทัศนคติของรัฐธรรมนูญเก่าอยู่

แน่ละ ตามประเพณีนิยมของรัฐธรรมนูญแบบอังกฤษ
ซึ่งเราใช้กันมาตั้งแต่เปลี่ยนการปกครองเมื่อ พ.ศ. 2475 จน
ถึงการปฏิวัติ 20 ตุลาคม 2501 นั้น ในขณะที่รัฐบาลเสนอ
ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณหรือร่างพระบัญญัติใด ๆ เข้า
สู่สภาผู้แทนนั้น ก็อาจจะพูดได้ว่า ถ้ารัฐบาลแพ้คะแนนเสียง
ก็ต้องลาออกหรือยุบสภา แต่เป็นการพูดที่ดูจะยังไม่ถูกต้องนัก
แม้สำหรับประเพณีนิยมของรัฐธรรมนูญแบบอังกฤษ เพราะ
ตามรัฐธรรมนูญแบบนั้นในทางปฏิบัติแล้ว ถ้ารัฐบาลแพ้คะ-

แนบเสียงก็ต้องลาออก ไม่ใช่ยุบสภา การยุบสภาสำหรับ
 รัฐธรรมนูญแบบนี้นั้นมักจะใช้ในกรณีความนิยมของประชา-
 ชนต่อพรรครัฐบาลกำลังขึ้นสู่ระดับสูง รัฐบาลจึงใช้การยุบ
 สภาเป็นเครื่องส่งเสริมฐานะความเข้มแข็งของพรรค รัฐบาล
 ในสภาผู้แทน การยุบสภาจึงมีขึ้นโดยที่ไม่มีเหตุการณ์ที่
 รัฐบาลแพ้คะแนนเสียงแต่อย่างใด ส่วนในกรณีที่รัฐบาลแพ้
 คะแนนเสียงในร่างพระราชบัญญัติใด ๆ ตามรัฐธรรมนูญ
 แบบนี้ย่อมถือกันเป็นประเพณีที่จะต้องลาออก อย่างที่นาย
 ควงและจอมพล ป. เคยลาออกตั้งเป็นที่รู้จักอยู่ทั่วไปและชม
 เชยกันว่าเป็นการ ปฏิบัติที่ถูก ต้องตาม ประเพณี นิยม ของรัฐ-
 ธรรมนูญแบบเก่า รัฐธรรมนูญแบบอังกฤษซึ่งเป็นแบบรวม
 อำนาจ (Fusion of Power) คืออำนาจบริหารรวมอยู่ใน
 อำนาจนิติบัญญัติในระดับ

แต่สำหรับรัฐธรรมนูญ ซึ่งเป็นแบบแยกอำนาจ (Sep-
 aration of Power) คือ อำนาจบริหารแยกออกจากอำนาจ
 นิติบัญญัตินั้น จะเป็นการถูกต้องหรือครบที่จะพูดว่า ถ้ารัฐ-
 บาลแพ้คะแนนเสียงร่างพระราชบัญญัติงบประมาณ และก็จะ
 ต้องทำอย่างใดอย่างหนึ่ง คือลาออกหรือยุบสภา? ก็เมื่อเป็น

รัฐธรรมนูญแบบแยกอำนาจแล้ว ก็ย่อมต้องไม่เอาประเพณี
ของรัฐธรรมนูญแบบรวมอำนาจมาใช้ รัฐธรรมนูญแบบแยก
อำนาจย่อมมีประเพณีของตนเอง ซึ่งไม่ใช่ลาออกหรือยุบ
สภาในทันทีทันใดอย่างนั้น เรื่องนี้แหละที่เราจะนำมา
พิจารณากัน

ท่านผู้ฟังที่เคารพ เจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแบบ
แยกอำนาจนั้นอยู่ที่เพื่อให้เกิดเสถียรภาพ ดังกระแสพระ
ราชปรารภในการพระราชทานรัฐธรรมนูญฉบับนี้ว่า “แต่
ความมุ่งหมายโดยเฉพะก็คือ จะบัญญัติบทรัฐธรรมนูญให้
เหมาะสมกับความต้องการของประเทศชาติ เพื่อให้ตั้งอยู่ใน
เสถียรภาพและและความเจริญก้าวหน้าสืบไป” จากเจตนา
รณของรัฐธรรมนูญดังกล่าวนี้จึงเป็นที่เข้าใจได้ว่าการที่รัฐ-
บาลไม่ต้องลาออกบ่อย ๆ และสภาไม่ต้องยุบบ่อย ๆ นั้นแหละ
ครับ คือ เครื่องหมายอย่างหนึ่งของการมีเสถียรภาพ เรา
ไม่ต้องการเห็นการปกครองของไทยนั้น รัฐบาลต้องล้มลุก
คลุกคลาน หรือสภาผู้แทนถูกยุบบ่อย ๆ อย่างที่เกิดขึ้นได้
ตามประเพณีของรัฐธรรมนูญฉบับก่อน ๆ

รัฐธรรมนูญฉบับก่อน ๆ ซึ่งเป็นแบบรวมอำนาจ คือ
แบบอังกฤษนั้นโดยทฤษฎีแล้วรัฐบาลกับสภาผู้แทนเกิดขึ้นได้

ถือเป็นประเพณีที่จะต้องไปกันข้างหนึ่ง แต่ทางปฏิบัติรัฐบาล
มักจะเปลี่ยนฝ่ายไปเพราะรัฐธรรมนูญอย่างนั้นทำให้รัฐบาลต้อง
ขึ้นต่อสภาผู้แทนอย่างสมบูรณ์และสภาผู้แทน เป็นผู้รับผิดชอบ
นโยบายการบริหารประเทศ โดยที่รัฐบาลจะต้องบริหารด้วย
ความไว้วางใจของสภาผู้แทน ฉะนั้นถ้าสภาผู้แทนไม่เห็น
ด้วยกับรัฐบาลไม่ว่าในกรณีร่าง พ.ร.บ. หรือกรณีอื่นใด รัฐบาล
ก็ต้องออกไป

รัฐธรรมนูญแบบแยกอำนาจนั้น รัฐบาลไม่ต้อง
ขึ้นต่อสภาผู้แทนโดยสมบูรณ์ และ รัฐบาลเป็นผู้รับผิดชอบ
นโยบายการบริหารประเทศที่ได้แถลงไว้ต่อรัฐ
สภา ฉะนั้นจึงทำให้รัฐบาลและสภาผู้แทนสามารถอยู่ด้วย
กันได้ทั้ง ๆ ที่ขัดกัน และถ้ากล่าวโดยจุดมุ่งหมายอันแท้จริง
ของรัฐธรรมนูญ แบบแยก อำนาจแล้ว ก็เพื่อให้ รัฐบาล กับรัฐ
สภาอยู่ด้วยกันได้ เพื่อให้ฝ่ายบริหารกับฝ่ายนิติบัญญัติอยู่ด้วย
กันได้ทั้ง ๆ ที่ขัดกันนั่นเอง ดังตัวอย่างการแยกอำนาจแบบ
สหรัฐ ซึ่งถึงแม้รัฐบาลกับรัฐสภาจะขัดแย้งกันสักขนาดไหน
ก็ตาม ก็คงจะต้องอยู่ด้วยกันไปจนตลอด 4 ปี รัฐบาลจะแพ้
คะแนนเสียงในรัฐสภาสักกี่ครั้งก็หน และในกรณีสำคัญสัก
ขนาดไหนก็ตาม ก็ต้องอยู่กันไปจนตลอด 4 ปีอยู่นั่นเอง

รัฐธรรมนูญแบบแยกอำนาจของไทยนั้น ถึงแม้จะยัง
 ให้โอกาสรัฐบาลและรัฐสภาผู้แทนล้มซึ่งกันและกันได้อยู่บ้าง
 แต่โดยเจตนารมณ์ แล้วก็เพื่อให้ รัฐบาลกับ รัฐสภาอยู่ด้วยกัน
 ได้ตลอดไปเช่นเดียวกับการแยกอำนาจโดยทั่วไป ฉะนั้นถ้า
 รัฐบาลและรัฐสภาผู้แทนได้ยึดถือเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ
 ฉบับอย่างเคร่งครัดด้วยกันแล้ว ถึงแม้จะขัดกันในเรื่องร่าง
 พระราชบัญญัติต่าง ๆ ก็ ไม่มีความจำเป็นที่ถึงกับจะต้องไปกัน
 ข้างหนึ่ง สำคัญที่ว่า รัฐบาลนั้นได้แถลงนโยบายไว้แล้วอย่าง
 ถูกต้อง จึงอยู่ที่บทบาทของ ส.ส.เองที่จะแสดงความรับผิดชอบ
 อย่างถูกต้องด้วย ดังนั้นแล้วการยุบสภา ก็ ไม่มีความจำเป็น อนึ่ง
 เมื่อครั้งรัฐบาลแพะกระแสนเสียงร่าง พ.ร.บ. ถ้ายทอดการประ
 ชุมรัฐสภา ถ้าเป็นรัฐธรรมนูญเก่าก็ต้องไปกันข้างหนึ่งแล้ว
 และคงจะเกิดเรื่องใหม่ตามเสียงวิพากษ์วิจารณ์อย่างครึกโครม
 ในขณะนั้นแล้ว แต่เนื่องจากรัฐบาลได้ยึดถือเจตนารมณ์แห่ง
 รัฐธรรมนูญอย่างมั่นคง จึงไม่มีเรื่องอะไรเกิดขึ้น คือ รัฐบาล
 ไม่ต้องลาออกและก็ไม่ต้องยุบสภาผู้แทน นักเป็นตัวอย่าง
 ประเพณีนิยมตามรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันซึ่งแยกอำนาจ

อาจผู้แย้งว่า ร่าง พ.ร.บ. ถ้ายทอดการประชุมรัฐ-
 สภานั้นเป็นเรื่องไม่สำคัญ รัฐบาลกับสภาผู้แทนจึงยังอยู่ด้วย

กันไว้ แต่ถ้าเป็นเรื่องสำคัญเช่นร่าง พ.ร.บ. งบประมาณ
ถ้าเกิดขัดกันถึงกับสภาผู้แทนไม่รับหลักการแล้ว รัฐบาลกับ
สภาผู้แทนก็จะไม่สามารถอยู่ด้วยกันได้

ท่านผู้ฟังที่เคารพ เราเห็นว่ายังไม่ควรตัดสินใจอย่างรว
เร็วเช่นนั้น ก่อนอื่นขอให้ยึดมั่นเจตนารมณ์แห่งรัฐธรรมนูญ
ซึ่งมุ่งหมายจะรักษาเสถียรภาพไว้เถิด ถึงแม้รัฐบาลกับสภา
ผู้แทนจะขัดแย้งกันเพียงไรก็ยังคง มีลู่ทางที่ รัฐบาล ไม่ต้องลา
ออกและก็ไม่จำเป็นต้องยุบสภาผู้แทน เช่นเดียวกับที่ได้ปฏิบัติ
มาแล้วเมื่อครั้งร่าง พ.ร.บ. ถ่ายทอดการประชุมรัฐสภา เรา
จะได้พิจารณาปัญหาในโอกาสต่อไป

ท่านผู้ฟังที่เคารพการเลือกผู้แทนไม่ใช่เลือกมาได้ง่ายๆ
ต้องเสียเงินของรัฐเสียเงินส่วนตัวกันคนละมากมาย เสีย
เวลาของประชาชน รัฐบาลก็มีค่าใช้จ่ายมากมายๆ ต้องมี
นโยบายที่แก้ปัญหาสำคัญของชาติได้ ต้องมีบุคคลที่สามารถ
ปฏิบัติงานได้ตาม นโยบายได้ ถ้าเช่นนั้น ทำไมจึง จะมายุบเสีย
ง่าย ๆ หรือลาออกเสียง่าย ๆ เล่า เรามีรัฐธรรมนูญใหม่กัน
แล้ว ถ้าเช่นนั้นใช้รัฐธรรมนูญเก่าเสียดีกว่าหรือ ต้อง
มาลงทุนลงแรงกันถึง 10 ปี เพื่อแก้ไขรัฐธรรมนูญให้สอดคล้อง

คล้องกับสภาพความเป็นจริง ของคนไทย และประเทศไทยทำ
ไมกัน ขอให้เราอย่าปล่อยให้ทัศนคติของรัฐธรรมนูญเก่า
มาครอบงำเราอีกเลย ขอให้เราได้ตั้งต้นประเพณีนิยมของ
รัฐธรรมนูญใหม่กันเถิด การพิจารณา พ.ร.บ. งบประมาณ
ซึ่งเป็น พ.ร.บ. สำคัญก็จะเป็นอุปสรรคต่อเสถียรภาพทาง
การเมือง ของประเทศไทย และไม่ขัดขวางการพัฒนาต่อ ประ
เทศชาติ ให้เจริญ ก้าวหน้าและมั่นคงได้เลย

นี่เป็นปัญหาหนึ่งที่เราใช้การพิจารณาร่าง พ.ร.บ. งบ
ประมาณเป็นเครื่องมือศึกษารัฐธรรมนูญฉบับนี้

อีกปัญหาหนึ่งที่เรา เห็นควร เสนอขอ พิจารณา สักเล็ก
น้อย คือ การโต้ตอบกันระหว่างผู้อำนวยการสำนักงานงบ
ประมาณกับ ส.ส. เรื่องนี้เราจะไม่ออกความเห็นในแง่อื่น
แต่จะขอกล่าวเฉพาะในแง่มารยาททางการเมืองเพียงอย่าง
เดียวเท่านั้น เพราะกำลังเป็นที่สนใจกันอยู่และเกี่ยวพันกับ
รัฐธรรมนูญและนโยบายของพรรครัฐบาลด้วย เราขอกล่าว
แต่เพียงว่า ในฐานะที่เป็น นักการเมืองด้วยกันแล้ว ส.ส.
จะมีความเห็นต่อข้าราชการ หรือข้าราชการจะมีความ
เห็นต่อ ส.ส. ก็เป็นการถูกต้องตามวิถีทางแห่งรัฐธรรม-

การเมือง พรรคการเมือง และ ระบบพรรค

ข่าวการเมืองในหน้าหนังสือพิมพ์เกือบทุกฉบับ ที่ออก
ในพระนครวันเสาร์ที่ 13 กันยายนนี้ ต่างก็พูดถึงความเคลื่อนไหว
ของพรรคการเมืองใหญ่สองพรรคของประเทศไทย คือ
พรรคสหประชาไทยซึ่งเป็น พรรครัฐบาลและ พรรคประชาธิ-
ปัตย์ ซึ่งเป็นพรรคฝ่ายค้านที่น่าสนใจยิ่งไปกว่านั้นก็คือ พรรค
ทั้งสองประสบปัญหา เกี่ยวกับการจัดระเบียบภายในพรรคให้
เป็นที่ถูกอกถูกใจลูกพรรคด้วยกัน แม้ว่าต้นตอแห่งปัญหาการ
จัดระเบียบจะแตกต่างกัน อยู่บ้างก็ตามลักษณะของ ปัญหาโดย
ส่วนรวมแล้วก็ทำนองเดียวกัน และ เกิดขึ้นในระยะ เวลาเดียว
กัน จนถึงกับ “พาดหัวข่าว” เกี่ยวกับการเคลื่อนไหวดังกล่าว
ในกมลลักษณะใกล้เคียงกัน เป็นต้นว่า เดลินิวส์ และบางกอก
โพสต์พาดหัวว่า “นายกรัฐมนตรีจะลาออกจากการเป็นหัวหน้า
พรรค” ประชาธิปไตยพาดหัวว่า “ประชาธิปัตย์ วุ่นจะถอด

เสนอออก ” พาดหัวข่าวทั้งสอง ทยกมา เป็นตัวอย่างนั้น ให้เห็น
 ว่ามีการเคลื่อนไหวที่พุ่งไปสู่ตัวบุคคลที่เป็นหัวหน้าพรรคด้วย-
 กัน จะผิดแผกแตกต่างก็อยู่ที่ว่า สำนักรับจอมพล ถนอม กิตติขจร
 หัวหน้าพรรคสหประชาไทยนั้น ท่านแจ้งความปรารถนาที่จะ
 ลาออกเองภายหลังที่สร้างพรรคได้เรียบร้อยแล้ว ทั้งนี้ ก็ด้วย
 เหตุผลว่า “ ท่านไม่ค่อยถนัดในลูกไม้การเมือง ” สำนักรับ
 เหตุผลของ หัวหน้าพรรคสหประชาไทย ที่ว่าท่านจะวาง
 มือจากการเมืองเพราะท่าน ไม่ถนัดในลูกไม้การเมืองนั้น ก็
 อาจก่อให้เกิดความ วิตกกังวลแก่ ประชาชนทั่วไป ที่ติดตาม
 งานของพรรคสหประชาไทยได้เหมือนกันว่า การเมืองที่เป็น
 คุณธรรมอยู่ได้ทุกวันนี้ภายใต้การนำของจอมพล ถนอม กิตติ-
 ขจร นั้น จะมกลายเป็นการเมือง เรื่องสกปรกเต็มไปด้วยเล่ห์-
 เหลี่ยมในภายหน้าหรืออย่างไร? ที่นี้หันมาพิจารณาถึงหัวหน้า
 พรรคประชาธิปัตย์ หม่อมราชวงศ์เสนีย์ ปราโมชบ้าง ควม
 เคลื่อนไหวทางพรรคคนตามข่าวก็ปรากฏว่า จะมีการผลักดันให้
 หัวหน้าพรรคและกรรมการบริหารบางคนลาออกไปด้วย เห็น
 ว่าแก่ชราเกินไปเสียแล้ว คนหนุ่ม ๆ ในพรรคประชาธิปัตย์จะ
 ได้โอบรับมาบ้าง สำหรับเรื่องนี้ บุคคลวงนอกที่ติดตามงานของ

พรรคประชาธิปัตย์อาจวิตก ได้เหมือนกันว่า การมองดูความ
แก่ความหนุ่มในทางการเมืองนั้น ควรจะมองกันที่ความคิด
มากกว่าอายุ หากขาดหม่อมราชวงศ์เสนีย์ ปราโมช ซึ่งแม้จะ
หนุ่มน้อยไปหน่อยทางอายุ แต่สติปัญญาของท่าน ในทางการเมือง
นั้นยังมีความหนุ่มก้าวหน้าและสายตา ไกลกว่าคนหนุ่ม ๆ
หลายคน แล้วไป ได้คนหนุ่มที่ความคิดแกร่งกล้าแต่ตาสั้น ๆ
ก็จะน่าเสียดายมากทีเดียว

เท่าที่กล่าวมา ถึงเพียงนี้ ก็เป็นการ หยิบยกเอา ความ
เคลื่อนไหวของพรรคการเมืองใหญ่สองพรรค ในแง่ ที่ตกอยู่
ในดวงชตาคล้าย ๆ กันมาเสนอให้เห็นนะครับ ต่อไปนี้ขอให้
เรามาลองพิจารณาดูในแง่ที่สะท้อนทาง การเมือง ในยุค ปัจจุบัน
กันบ้าง

พรรคนี้ทางการเมือง ที่อาจดึงออกมาได้จากความวุ่น
วายของลูกพรรคภายในพรรคการเมืองใหญ่ทั้งสองนี้ มองกัน
ด้วยสายตาที่มัจฉธรรมแล้ว จะเห็น เป็นเรื่องที่ให้ความหวัง
มากกว่าความน่าวิตกห่วงใย การดิ้นรนของสมาชิกพรรค
หนุ่ม ๆ ที่จะเรียกว่าหน้าใหม่สำหรับนักการเมืองลายครามรุ่นพี่
นั้นเป็นความดิ้นรนเพื่อให้หลุดพ้นจากที่สถานะคติเก่า ๆ ทางการเมือง

เมืองที่ เคยทำความเสื่อมเสีย และความเสื่อม คลายศรัทธามาสู่
 สมาชิกสภาผู้แทน^๕ ประการหนึ่ง อันเป็นความตึนรณแสง
 หาความจริงทางการเมืองในทางความคิด และความตึนรณ^๕
 เพื่อการเปลี่ยนแปลงในด้านการจัดการบริหารพรรคให้มีประ
 สติภาพเกิดความเป็นระบบพรรค อย่างที่พูดๆ กัน มาก
 ว่าต้องมี “ระบบพรรค” การตึนรณเช่นนี้เป็นเรื่องที่ถูกต้อง
 เพราะพรรคการเมืองนี้เป็นเรื่องของความคิดอุดมการณ์และ
 เป็นเรื่องของการจัดตั้งที่ควบคู่กันไป

แต่การตึนรณให้พ้นจาก พันธนาการ ไปพบกับแสง
 สว่างที่ปรารถนานั้น ก็มีความจำเป็นอยู่เหมือนกันที่ผู้ตึนรณ^๕
 จะต้องมองหาช่องทางที่ถูกต้อง เท่าที่รายการของเราค้นพบ
 จากข่าวการเมืองที่ปรากฏในวันสุดสัปดาห์นี้ ก็อยู่เรื่องหนึ่ง
 ที่เราเห็นว่า ความเข้าใจในเรื่องพรรคการเมืองของ ทั้งฝ่าย
 พรรคประชาธิปไตยและพรรคสหประชาไทยนั้น ยังเข้าใจผิด
 หรือสำคัญผิดอย่างมากอยู่ไม่ว่าเรื่องหนึ่งเรื่องนั้น ก็คือ บรรดา
 สมาชิกสภาผู้แทนที่สังกัด พรรคการเมืองเหล่านั้น ยังคิดว่า^๕
 สส.ที่เป็นสมาชิกพรรคคนไหนแหละ คือ “ตัวพรรค” ดังนั้น จึง
 เข้าใจเอาว่าความคิดเห็นของเขาเท่านั้นที่เป็น ความเห็นของ

พรรค ความเข้าใจเช่นนี้เป็นความเข้าใจของพรรคการเมือง
 ในสมัยก่อน ทมลักษณะเป็นพรรคในสภาหรือที่เรียกกันว่า
 “พรรคสภา” แต่พรรคการเมืองในปัจจุบันนี้ตามเจตนารมณ์
 ของรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันนี้ มิใช่พรรคการเมืองในรัฐ-
 สภาแต่เป็นพรรคการเมืองมวลสมาชิกของพรรค ซึ่งเป็นทั้ง
 สส. และมีโซ่สส. ที่เป็นทั้งข้าราชการและราษฎรสามัญ ที่
 เป็นทั้งผู้ที่เข้าประชุมในพระที่นั่งอนันตสมาคม และที่ประ-
 กอบอาชีพอยู่ทุกหนทุกแห่ง ได้มีโอกาสได้มีสิทธิเสียงใน
 การดำเนินงานของพรรคที่เขาสังกัดอยู่ เมื่อพิจารณาถึงแง่นี้
 แล้วจะเห็นได้ว่า เรื่องของ สส. ในพรรคจะเป็นเพียงเสียง
 ส่วนหนึ่งของมวลสมาชิกในพรรคเท่านั้น ดังนั้น การจะบริ-
 หารงานพรรคให้ราบรื่นไป ได้จึงเกิด ความจำเป็น ที่พรรคจะ
 ต้องประกอบ ด้วยองค์กร หลายสัต์ หลายส่วน แต่ละสัต์ส่วน ก็มี
 หน้าที่ความรับผิดชอบต่อพรรค ความสัมพันธ์ระหว่างองค์กร
 ต่าง ๆ เหล่านี้ภายในพรรคบนรากฐานของนโยบายอันแน่นอน
 นั้นแหละคือระบบพรรคของพรรคนั้น ความคิดความปรารถนา
 ของสมาชิกฝ่าย สส. ภายในพรรคจึงจะถือว่าเป็นความคิดเห็น
 ของพรรคทั้งหมดหาได้ไม่ ดังนั้น คำว่าระบบพรรค ๆ ที่

พูดกันนั้น จำเป็นเหลือเกินที่จะต้องรวบรวมความคิดเห็นของ
สมาชิกพรรคส่วนอื่น ๆ ที่มีใช้ สส. เข้ามาด้วย จึงจะเกิดความ
ถูกต้องตามความหมาย ที่แท้จริงได้ จำเป็นเหลือเกินที่จะต้อง
ให้มีระบบ การแลกเปลี่ยน ความคิดเห็น และระบบกลั่นกรอง
ความคิดเห็นนั้น เอาสาระสำคัญที่ถูกต้องมาใช้ เมื่อพูดถึง
คำว่า การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันแล้ว ผู้ที่ติดตาม
การเคลื่อนไหวทางการเมืองในยุค ปัจจุบันนี้ย่อมจะเห็น
พ้องกันว่า หาก สส. ได้ทราบสภาพความเป็นจริงของ
สังคมในปัจจุบันแล้ว ก็จะได้ไม่ต้องไม่ยากว่า สังคมได้
เปลี่ยนไป คนมิได้โง่เง่าเท่าต้น การสื่อสารคมนาคม
ก็เจริญมากแล้ว ทำให้คนรู้อะไรได้มาก ๆ รู้ได้เร็วและ
รู้ได้เท่า ๆ กัน การเมืองจะมีใช้เรื่อง หลอกลวงกันได้
ง่าย ๆ อีกต่อไป การเมืองจึงควรมุ่งมาที่การยอมรับฟัง
ความคิดเห็นของคนอื่นให้มากขึ้น แล้วนำมาไตร่ตรอง ทุก
วันนั้นการเมืองอาจจะถือเป็นสินค้าผูกขาดของ สส. ได้
อีกต่อไปแล้วหรือการเมืองก็มีใช้ว่าจะดำเนินอยู่แต่ในรัฐ
สภาเท่านั้น การเมืองเป็นเรื่องของทุก ๆ คนและดำเนิน
อยู่ในที่ทุกแห่ง ความเปลี่ยนแปลงอันนี้ก็ปรากฏอยู่แล้ว

ในรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน กฎหมายและขนบประเพณี
ทางการเมือง ก็กำลัง เปลี่ยนตาม ให้ทันกับ รัฐธรรมนูญ
ตัวอย่างอันหนึ่งก็คือได้ ให้สิทธิแก่ ข้าราชการมี บทบาท
ในทางการเมือง มิได้ถูกกีดกันเช่นแต่ก่อน

ท่านผู้ฟังที่เคารพ การตั้งพรรคการเมืองมิใช่การตั้ง
สมาคมที่พอมารับ ๆ ปะ ๆ กันก็ชวนกันตั้งพรรค หรือวันใดคน
ใดเกิดไม่พอใจก็ลาออกไปตั้งพรรคใหม่พรรคการเมืองมิใช่จะ
เกิดขึ้นอย่างทมึนผู้เล่าให้ฟังว่า เคยได้ยินนักการเมืองรุ่นลาย
ครามเล่าว่า เคยตั้งพรรคมาหลายพรรคแล้ว เวลาพบกับบอก
ว่า จะตั้งพรรคแบบแก้ปัญหานเฉพาะหน้าก็ได้ หรือเอาพรรค
ถาวรก็ได้ สมารถได้ทั้งนั้น ถ้าเป็นอย่างนั้นพรรคการเมืองนั้น ๆ
ก็คงไม่ผิดแผกไปจากสมาคมเท่าใด พรรคการเมืองใหญ่ ๆ
เช่นพรรคสหประชาไทยหรือพรรคประชาธิปไตยนั้น มิได้เกิด
ขึ้นแบบนั้นแน่ หากเกิดขึ้นจากการมีนโยบาย และอุดมการณ์
ที่แน่นอน ต่อมาก็ขยายตัวเป็นขบวนการทางการเมือง การ
จัดระเบียบเป็นพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัตินั้น เป็น
เพียงการรับรองในทางกฎหมายของขบวนการเมืองนั้นเท่านั้น
ดังนั้น ความวุ่นวายของลูกพรรคในพรรคการเมืองใหญ่

^๕ ทั้งสองทรายการของเรานำมาพิจารณาในวันนี้ ^๕ ย่อมจะบรร
 เทาเบาบางลง และคลี่คลายไปสู่ความหวังในทางสร้างราก
 ฐานและความมั่นคงให้ระบอบประชาธิปไตยของเราได้อย่าง
 แน่นนอน หากสมาชิกพรรคได้เข้าใจความหมายของคำว่า
 พรรคการเมืองอย่างแท้จริง และเข้าใจคำว่าระบบพรรคว่า
^๘ เป็นที่รวบรวมความคิดเห็น ^๘ และกลั่นกรองความคิดเห็น ^๕ นั้นจาก
 มวลสมาชิกทั้งหมด ^๕ มิใช่จะเอาแต่ความคิดเห็นของ สส.
^๕ ซึ่งเป็นส่วนของสมาชิกพรรคส่วนหนึ่ง ^๕ รวมทั้งเลิกทัศนคติ
 ทางการเมืองเก่าๆ ลดที่ฐิमानะลงมารวมเดินอยู่บนถนนแห่ง
 ความจริงร่วมกับคนทั้งหลายให้ ^๕ ได้ ประชาธิปไตยก็จะเจริญ
 มั่นคง ประชาชนก็จะภูมิใจในสถาบันประชาธิปไตยของ
 เเขาอย่างแน่อน. □ □

ข้อคิดจากข่าวในรอบสัปดาห์

ออกอากาศ 20 ก.ย. 12, 19.30 น.

การแก้ไขรัฐธรรมนูญ

การเสนอให้แก้ไขรัฐธรรมนูญ เป็นหัวข้อใหญ่อยู่ในหนังสือพิมพ์หลายฉบับในรอบสัปดาห์นี้ บทบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์ "พิมพ์ไทย" ฉบับวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๐๒ ได้เขียนไว้ว่าดังนี้. —

“มีข่าวการเสนอญัตติขอแก้ไขรัฐธรรมนูญขึ้นมาอีก หลังจากที่เคยพยายามไปเมื่อเปิดสภาใหม่ๆ คราวนี้มีข่าวว่าญัตตินี้มีผู้ลงนามรับรองครบตามจำนวนที่กำหนดไว้แล้ว เพียงแต่ว่าจะสามารถผ่านมติของสภาไปได้เพียงใดเท่านั้น”

“เสียงส่วนใหญ่ในสภาผู้แทนราษฎรเป็นของรัฐบาล และเสียงแทบทั้งหมดในวุฒิสภาก็เป็นของรัฐบาล ถึงแม้ว่าจะมีผู้ลงนามรับรองญัตตินี้ครบถ้วนแล้วก็ตาม ความหวังที่จะแก้ไขรัฐธรรมนูญตามญัตติดังกล่าวจึงยังอยู่อีกไกลเหลือเกิน ไกลจนกระทั่งมองไม่เห็นทาง”

“แต่เรายังเห็นว่า เป็นการดีในการที่มติดังกล่าวขึ้นมาได้ และอย่างน้อยก็ได้ไปปรากฏเป็นหลักฐานในราย

งานการประชุมสภา แสดงว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่ง
 ประชาชน^{๕๕}เลือกตั้งขึ้นมา^{๕๖}กลุ่มหนึ่ง ได้มีความเห็นในทำนอง
 น^{๕๗} แม้ว่าญัตตินี้จะม่อนเป็นตกไปก็ตาม สิ่งที่จะได้เพิ่มเติม
 จากการ^{๕๘}น^{๕๙}กคือ อาจจะ^{๖๐}ได้ตัวผู้ที่ไม่เห็นด้วยเอาไว้เป็นหลักฐาน
 อีกด้วย

นี่คือ ถ้อยคำที่เราคัดมาจากหนังสือพิมพ์นะครับ จริง
 อยู่มีหนังสือพิมพ์หลายฉบับที่มีความเห็นในทำนองสนับสนุน
 ให้มีการแก้ไขรัฐธรรมนูญในบางประเด็นคือ ให้แก้ไขเพื่อให้
 สมาชิกสภาผู้แทนสามารถเป็นรัฐมนตรีได้โดยไม่ต้องลา
 ออกจากการเป็นผู้แทนประเด็นหนึ่ง โดยให้ความเห็นว่า
 อย่าง^{๖๑}นั้นจึงจะเป็นประชาธิปไตย กับให้แก้^{๖๒}รัฐธรรมนูญ ๓ มาตรา
 ๓๓ แห่งรัฐธรรมนูญออก เพื่อให้เสรีภาพแก่หนังสือพิมพ์
 โดยไม่มีการจำกัดด้วยการปิดหนังสือพิมพ์ ยกเว้นแต่ในกรณี
 ที่เกิดภาวะสงครามอีกประเด็นหนึ่ง สำหรับประเด็นหลังนี้
 ก็เป็นธรรมดาอยู่เองที่หนังสือพิมพ์จะเรียกร้อง

ความจริง เหตุผลของการขอให้แก้ไขรัฐธรรมนูญตาม
 ที่กล่าวมานั้นจะได้^{๖๓}อ้างถึงความ^{๖๔}เป็นประชาธิปไตยก็จริงอยู่ แต่
 การเข้าใจประชาธิปไตยกันอย่างถูกต้องแท้จริง ก็ยังเป็น

ปัญหาสำหรับผู้ทศิตเช่นนั้น สถานวิทย์ “สองศูนย์” ได้เสนอ
 ทรศนะเกี่ยวกับประชาธิปไตยและสนับสนุนรัฐธรรมนูญ
 ฉบับปัจจุบันนั้นมาจนได้มีการจัดพิมพ์บทความจำหน่ายต่อประ-
 ชาชนไปแล้วถึง 2 เล่ม เล่มแรกให้ชื่อว่า “ประชาธิปไตย
 แบบไทย” เล่มที่สองให้ชื่อว่า “สนับสนุนรัฐธรรมนูญ”
 สำหรับเล่มแรกจำหน่ายไปหมดสิ้นแล้ว เล่มที่สองยังมีเหลือ
 อีกเพียงเล็กน้อย เราจึงจะไม่ขอนำทรศนะในหนังสือทั้งสอง
 เล่มนั้นมากล่าวซ้ำอีก เราจะบอกกล่าวเพียงสั้นๆ ว่า บทความ
 ในหนังสือพิมพ์ไทยได้กล่าวไว้ว่า “แม้แต่ญัตตินจะมอ้นตก
 ไปก็ตาม สิ่งที่จะได้เพิ่มเติมจากการนกกคือ อาจจะได้ตัว
 ผู้ที่ไม่เห็นด้วยเอาไว้เป็นหลักฐาน” การจะได้ตัวว่าใคร
 ไม่เห็นด้วยนั้นก็ไม่ใช่ของยากนัก เพียงแต่เราเข้าใจเรื่อง
 การเมืองให้ถูกต้องว่าการเมืองนั้น มีใช้อยู่ที่สภาผู้แทนแห่ง
 เดียว หากดำเนินอยู่ในที่ทุกหนทุกแห่ง พรรคการเมือง
 นั้นมีใช้ประกอบด้วยแต่สมาชิก สส. หากประกอบด้วยมวล
 สมาชิกจากข้าราชการ ทหาร ตำรวจ พลเรือน และประ-
 ชาชนทั่วประเทศ และความคิดเห็นที่จะช่วยส่งเสริมระบอบ
 ประชาธิปไตยก็มีใช้จะเป็นความคิดของ สส. แต่ฝ่ายเดียว

มิใช่ว่าพอ สส. ได้รับการเลือกตั้งจากประชาชนแล้วจะทักท้วง
 เอาว่า สิ่งที่เขาประพฤติกหรือปฏิบัติอยู่นั้นจะเป็นการถูกต้อง
 เห็นคำวิพากษ์วิจารณ์ ไต่ ๆ ไปเสียหมด เพราะในปัจจุบัน
 ประชาชนก็หันทางควบคุม สส. ได้อย่างกว้างขวาง และมี
 ประสิทธิภาพได้ดีกว่าสมัยก่อนมากมาย เป็นต้นว่า ควบคุม
 โดยสถาบันสื่อมวลชน ขงมทงหนงสอพิมพ์ วิทยุ และ
 โทรทัศน์ ควบคุมโดยสถาบันพรรคการเมืองที่ สส. นั้นสังกัด
 อยู่ โดยอาศัยองค์การและระบบภายในของพรรคการเมือง
 นั้น ๆ เอง เข้าใจแต่เพียงทีกล่าวนานก็จะทราบได้ว่ายังมี
 บุคคลอีกมากมาย ไม่เฉพาะแต่ขบวนการทางการเมืองที่ได้
 มีส่วนสร้างรัฐธรรมนูญฉบับนั้นขึ้นมาเท่านั้น ที่เห็นด้วยและ
 รู้สึกด้วยกับคุณประโยชน์ของรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันนี้ ที่
 สามารถรักษาเสถียรภาพทางการเมืองในประเทศของเรา ซึ่ง
 ตกอยู่ในภาวะล่อแหลมต่อภัยอันตรายยิ่งกว่าครั้งใดสมัยใดใน
 ประวัติศาสตร์ของชาติไทย เพียงแต่ขอให้เรามองดูรอบ ๆ
 ตัว มองดูเพื่อนบ้านของเรา เราก็จะรู้สึกได้ทันทีว่า นอก
 จากเราจะมึปัญหาในการพัฒนาสังคมของเราให้เป็นประชา-
 ชาติไทยทั้งระบบ คือทั้งในด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม

และวัฒนธรรมแล้ว เรายังมีปัญหาการต่อสู้กับคอมมิวนิสต์
อยู่ด้วย ในการต่อสู้คอมมิวนิสต์ตนเองเป็นสงครามที่ต้องทำ
ด้วยความรอบคอบ นักต่อสู้คอมมิวนิสต์แต่ปากปราศจาก
ความรอบรู้ นอกจากจะไม่ชนะคอมมิวนิสต์แล้ว มักช่วยให้
คอมมิวนิสต์ชนะเสียอีกด้วย พวกผู้คอมมิวนิสต์ด้วยปาก แต่
ช่วยคอมมิวนิสต์ด้วยการกระทำนั้น มิวธิใส่ร้ายนักสู้
คอมมิวนิสต์อยู่อย่างเดียว คือกล่าวหาว่าเป็นคอมมิวนิสต์
รัฐธรรมนูญฉบับร่างขึ้นด้วยความรอบรู้ เพื่อเป็นอาวุธสำคัญ
ในการต่อสู้คอมมิวนิสต์ โดยที่ก่อนอนรัฐธรรมนูญฉบับ
ยังผลให้เกิดเสถียรภาพทางการเมือง ซึ่งคอมมิวนิสต์ไม่ต้อง
การ แต่แล้วก็มีผู้คิดจะให้แก้ไขเสีย กล่าวโดยสรุปแล้ว
การจะทกทกเอาวามการเห็นด้วยกับการแก้ไขรัฐธรรมนูญ
เพราะมีการเคลื่อนไหวของ สส. บางกลุ่มนั้น ย่อมเป็นการ
พิจารณาความต้องการของประเทศอย่างหยาบๆเกินไป

อย่างไรก็ดี รัฐธรรมนูญนั้นแท้ที่จริงก็คือภาพสะท้อน
แห่งเรื่อร่างของสังคมทั้งระบบนั่นเอง ภาษาฝรั่งจึงเรียกว่า
Constitution ซึ่งแปลว่าเรื่อร่าง รัฐธรรมนูญมิใช่อุดมคติ
ในอากาศ เมื่อเป็นเช่นนั้นรัฐธรรมนูญจึงมีการพัฒนาและ

เปลี่ยนแปลงได้ รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันนี้ก็น่าจะแก้ไขให้แก้ไขเปลี่ยนแปลงได้ ตามที่ระบุไว้ในรัฐธรรมนูญ รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันนี้มี ลักษณะแตกต่างจากรัฐธรรมนูญฉบับก่อน ๆ ถึงขั้นที่เรียกว่าเป็นการปฏิวัติขึ้น ก็อยู่ที่ว่าเป็นรัฐธรรมนูญที่สะท้อนภาพความเป็นจริงของสังคมไทยทั้งระบบ และมีมรรควิธีสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงนั้น เพื่อให้เราเริ่มต้นวิถีทางประชาธิปไตยกันได้จากจุดเริ่มต้นที่มีรากฐานรองรับอย่างแข็งแรง เราจะพัฒนาได้ แก้ไขได้ในโอกาสต่อไป เมื่อรากฐานสมบูรณ์ พัฒนาได้ในเมื่อถึงวาระอันสมควร ไม่ต้องกลัวดอกว่าแก้ไขที่ระบุไว้ในรัฐธรรมนูญให้พร้อมใจกันแก้ไขนั้น จะเป็นสิ่งที่เป็นไปได้

สส. ที่ปรารถนาให้เกิดการแก้ไขรัฐธรรมนูญได้ ย่อมต้องไม่ลืมว่ามูลเหตุแห่งการปฏิวัติที่เกิดขึ้นเมื่อ ๑๐ ปีก่อนนั้น ส่วนหนึ่งมาจาก สส. ๆ นั้นเอง ดังนั้นในฐานะที่ สส. เป็นนักการเมืองมากด้วยประสบการณ์ น่าจะมองเห็นได้ทะลุปรุโปร่งไม่ยากนักกว่า ก่อนที่จะมีการแก้ไขรัฐธรรมนูญนั้น ย่อมต้องมาจากการรับรัฐธรรมนูญที่ถูกต้องเสียก่อน พฤติการณ์ใด ๆ ทั้งก่อนและหลังการเลือกตั้ง และในขณะนั้น

“การเคลื่อนไหวทางการเมืองในระยะนี้ ไม่ว่าจะเป็
 พรรครัฐบาลหรือฝ่ายค้านก็ตาม ขวนให้ ประชาชนเจ้าของ
 ประเทศพิจารณาไปได้ว่า เต็มไปด้วยบรรยากาศแห่งความ
 ระส่ำระสายยุ่งเหยิงปราศจากระเบียบแบบแผน ภายในวง
 พรรคสหประชาไทยซึ่งเป็นพรรครัฐบาลเอง ก็ไม่ค่อยจะ
 ปกติสุข ^๔ แทนที่จะตั้งหน้าตั้งตาปฏิบัติงานบริหารประเทศ
 ตามที่แต่ละคนมีหน้าที่รับผิดชอบ ^๕ ก็มัวแต่เคลื่อนไหวไป
 ในทางที่ ^๖ ไม่สู้มีประโยชน์ต่อส่วนรวม คอยจับผิดจับถูกกันเอง
 นับตั้งแต่ มีการ ตั้ง รัฐมนตรี ช่วยประ จำกระทรวงพัฒนาการ
 แห่งชาติขึ้น รอยแห่งการชิงดีชิงเด่นได้ปรากฏออกมา
 ระบบพรรคการเมืองกำลังจะกลายเป็นระบบพวก ”

“สวนทางด้านฝ่ายค้าน คือพรรคประชาธิปัตย์ ไม่
 ได้ แสดงออกมาให้เห็นถึงความเข้มแข็งเอาจริงเอาจังเหมือน
 เมื่อคราวณรงค์หาเสียง ยิ่งไปเข้ารับผิดชอบในงานบริหาร
 ท้องถิ่นก็ยิ่งแสดงให้เห็นถึงความไม่สามารถให้ปรากฏในการ
 รับใช้ประชาชน ถ้าหากเกิดเป็นรัฐบาลขึ้นมาประชาชน
 จะผิดหวังสักแค่ไหน เป็นเรื่องมองเห็นกันราง ๆ ล่วงหน้า
 อยู่แล้ว ^๗ ทั้งหมดเป็นบรรยากาศแสดงออกมาให้เห็นถึงสภาวะ
 ทางการเมืองของเราในปัจจุบันอย่างกระจ่างแจ้ง...”

นี่เป็นความเห็นจากหนังสือพิมพ์นะครับ รายการของ
 เราจะขอเพิ่มเติมเพียงว่า รัฐธรรมนูญเดิโกไลในฝรั่งเศส ซึ่ง
 เราได้ใช้เป็นส่วนประกอบในการศึกษาร่างรัฐธรรมนูญ
 ฉบับปัจจุบันนั้นเหมือนกัน ก็ได้มีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงบ้าง
 แล้วภายหลังที่ได้ประกาศใช้มา ๑๐ ปี ย่อมว่า ๑๐ ปีนี้ครับ
 การทำการเปลี่ยนแปลงได้ก็เนื่องจากว่า ระบบพรรคการเมือง
 ของฝรั่งเศส ได้มีความมั่นคงแข็งแรงขึ้นแล้วในระยะ ๑๐ ปี
 สส. ฝรั่งเศสที่วุ่นวายแบบเก่าได้ประพัตต์ตัวตจนแล้ว หรือก็
 ไม่มีใครเลือกเข้ามาอีกแล้ว ของเราถ้าการเมืองในระบบ
 พรรคไม่วุ่นวายดังบทความในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐกล่าวไว้เมื่อ
 ใด ก็น่าจะมีคามหวังให้เกิดการพัฒนาบอบประชาธิปไตย
 ไตยไปได้อีกขึ้นหนึ่งในระยะนั้น. □ □

ข้อคิดจากข่าวในรอบสัปดาห์

ออกอากาศ 4 ต.ค. 12, 19.80 น.

แบนสองข้างของประชาธิปไตย

ข่าวใหญ่ในรอบ สัปดาห์นี้ ได้ แก่ข่าวความเดือดร้อน
ของประชาชนทางจังหวัดภาคใต้ เนื่องจากถูกโจรผู้ร้ายข่ม
ขู่จนไม่กล้าเดินทางไปมาหาสู่กัน ข่าวนี้ดูเหมือนจะเริ่มจากการ
ที่ พรรคการเมือง ฝ่ายค้านได้ นำนักหนังสือพิมพ์ ออกไป รอน
แรมสังเกตการณ์ความเดือดร้อนในสี่จังหวัดภาคใต้ หลังจาก
นั้น หนังสือพิมพ์ ก็เสนอข่าว ความเดือดร้อน ของ ชาว จังหวัด
ภาคใต้อย่างครึกโครมติดต่อกันหลายวัน ในทำนองว่าประ-
ชาชนกำลังเดือดร้อน นอนตาไม่หลับ ต่อมาก็ปรากฏพาด
หัวข่าวว่าต้นตอในหนังสือพิมพ์หลายฉบับเช่น "สยามนิกร"
วันที่ 27 กันยายนพาดหัวว่า "สังฆเถระออกปราบโจรจีน
ภาคใต้ขึ้นเด็ดขาด" ให้นายพลออกบัญชาการปราบด้วยตัว
เอง "ชาวไทย" วันที่ 26 กันยายน พาดหัวว่า "สังฆเถระ
ไปปราบโจรภาคใต้" "ไทยรัฐ" วันเดียวกันพาดหัวว่า
"สังฆเถระออกปราบโจรจีนภาคใต้"

ข่าวความเดือดร้อนของชาวจังหวัดภาคใต้ เนื่องจาก
ถูกโจรคุกคามสวัสดิภาพเริ่มขึ้นอย่างน่าครบ แล้วยคลคลายเป็น
เป็นปฏิกริยาในทันทีของส่วนราชการบางส่วน มีการให้ข่าว
ว่าจะมีการปราบปรามเด็ดขาดถึงขั้นใช้กำลังทหาร และอา-
วุธหนัก ดังที่หนังสือพิมพ์นำมาพาดหัวข่าว

แต่ระหว่างจุดเริ่มต้นของข่าวกับปฏิกริยาในทันที ของ
ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องบางส่วนนั้น สิ่งที่เราควรสนใจคือ
ความ รอบคอบ ที่แสดงออกทางหัวหน้ารัฐบาล ฯพณฯ
นายกรัฐมนตรี จอมพล ถนอม กตติขจร ได้แสดงความ
สงสัยและปรารถนาอยากจะไปดูเหตุการณ์ด้วยตนเอง แต่ดีกว่า
นั้นในฐานะหัวหน้าพรรคสหประชาไทย ท่านได้มอบให้
คณะ สส. ลูกพรรคเดินทางไปสังเกตการณ์ แทนแล้วมาราย
งานด่วน

ท่านผู้ฟังที่เคารพ รายการของเราจะได้หยิบยกเอา
การที่คณะ สส. พรรค สปท. ไปสังเกตความเป็นอยู่ของ
ราษฎรมารายงานหัวหน้าพรรค มาพิจารณาโดยใกล้ชิด
เพราะจะว่าไป แล้วนับเป็นปรากฏการณ์ใหม่ใน การบริหาร
ราชการที่หัวหน้ารัฐบาลในฐานะ เป็นหัวหน้าพรรคการเมือง

ด้วยได้ใช้ความ รอบคอบทางระบบพรรค มาเป็นเครื่อง
 มือช่วยตรวจสอบรายงานที่ได้รับจาก ระบบราชการ เพื่อ
 ช่วยในการตัดสินใจ แต่ก่อนร้อนอะไร นับตั้งแต่สมัยที่เรา
 มี สส. ที่ดำเนินงานทางการเมืองกันอยู่แต่ในรัฐสภาเท่านั้น
 มิได้ดำเนินงานทางการเมืองนอก รัฐสภา โดยอาศัยสมาชิก
 พรรคที่ทำงานกันอย่างเป็นระบบมาจนถึงสมัยการปฏิวัติ 20
 ตุลาคม 2501 ฝ่ายบริหารได้อาศัยรายงานผ่านทางระบบราชการ
 การแต่ทางเดียว ในสมัยดังกล่าวนั้น มิใช่ว่าจะไม่มีเสียง
 คัดค้านรายงานของทางราชการเสียเลยก็หาไม่ และทางราชการ
 ก็มีใช่ว่าจะไม่สนใจต่อเสียงคัดค้านเหล่านั้น ทางราชการ
 ได้เปิดช่องทางให้ราษฎรร้องทุกข์ ได้ โดยผ่านสำนักนายกรัฐมนตรี
 นอกจากนี้ยังมีหน่วยงานราชการอื่นๆ ที่คอยประ
 มวลข่าว สดบับฟัง เสียงของประชาชนเสนอต่อหัวหน้ารัฐ
 บาล ยิ่งกว่านั้นบ่อยครั้งที่ประชาชนได้นำขบวนเข้า
 ร้องทุกข์ต่อหัวหน้ารัฐบาล เจตนาของรัฐบาลที่จะเข้าแก้ไข
 ปัญหา ความเดือดร้อนของ ประชาชนได้ มีอยู่เช่น นิตลอค มา
 อย่างไรก็ดี ผลที่ปรากฏก็ต้องยอมรับกันว่าไม่เป็นที่น่าพอใจ
 เพราะถ้าพอใจแล้ว ปัญหาความเดือดร้อนเช่นที่เกิดขึ้นกับชาว

จังหวัดภาคใต้คราวนี้คงจะไม่มี การที่ผลไม่เป็นที่น่าพอใจ
เช่นนี้เนื่องจากว่า ฝ่ายบริหารยังมีเครื่องมือตรวจสอบ
ทุกข์ สุข ของประชาชน โดย อาศัยระบบ ราช การ แต่ อย่าง
เดียว เมื่อหัวหน้ารัฐบาลได้รับการร้องทุกข์ หรือประมวลข้อ
เดือดร้อนจากประชาชนได้แล้ว ก็ต้องส่งเรื่องเหล่านั้นกลับ
ไปให้หน่วยราชการที่เกี่ยวข้องทำการตรวจสอบแก้ไข เป็น
การกลับไปสู่หน่วยงานผู้ ตกเป็นจำเลยของประชาชนนั่นเอง
ผลจึงปรากฏว่าจำเลยมีทางแก้ตัวทุกที ในบางครั้งเจ้าหน้าที่ผู้
ร้องทุกข์กลับได้รับความลำบากหนักขึ้นไปอีก ในเมื่อจำเลย
แก้ตัวหลุด

ท่านผู้ฟังครับ เรื่องเป็นอยู่อย่างนี้แหละ ดังนั้นเราจึง
เห็นว่าการที่หัวหน้ารัฐบาลซึ่งเป็นหัวหน้าพรรคด้วย ได้ใช้
สมาชิกพรรคออกไปสังเกตการณ์หาความจริงนั้น เป็นปรากฏ
การณ์ใหม่ที่แสดงให้เห็นว่า ในการปกครองนี้ ระบบ
พรรค กำลังเกิดขึ้นแล้ว ให้เป็นเครื่องมือคู่เคียงกับ ระบบ
ราชการ เพื่อให้เกิดความรอบคอบความถูกต้องถ่วงแท้ในการ
แก้ไขปัญหาคาความเดือดร้อนของประชาชน แต่ก่อนนั้นเรา
ใช้แต่ระบบราชการ นี่เป็นสิ่งที่รายการของเราปรารถนา
จะหยิบยกออกมาให้เห็นเด่นชัด

อีกสิ่งหนึ่งที่รายการของเราปรารถนาหยิบยกออกมา
 ให้เห็นเด่นชัดเช่นเดียวกัน นั้นก็คือบทบาทการเป็นตัวแทน
 ประชาชนของ สส. ที่ สส. ได้กระทำไปนั้นเป็นบทบาทที่
 ควรแก่การสรรเสริญ และผลงานที่ปรากฏออกมาก็มี
 คุณค่าอย่างยิ่ง หลังจากคณะ สส. พรรค สปท. ๑๑ นาย
 กลับมารายงานเหตุการณ์ต่อหัวหน้าพรรคแล้ว พาดหัวว่า
 ในหนังสือพิมพ์หลายฉบับก็มีลักษณะคล้ายความตื้นตันและ
 สร้างความอุ่นใจรวมทั้ง นำมติมหาชนกลับมาสู่เหตุผลได้เป็น
 อย่างดี นสพ. "สยามรัฐ" ฉบับวันที่ 30 กันยายน พาด
 หัวว่า "โฆษก สปท. ว่าโจรภาคใต้จะเป็นชะนวนการเมือง
 ให้ส่งข้าราชการดีไปแทนรถถัง" นสพ. "ชาวไทย"
 วันเดียวกันพาดหัวว่า "ไม่จำเป็นต้องใช้กำลังกวาดล้าง สส.
 ทำรายงานเสนอรัฐบาล" นสพ. ไทยรัฐฉบับวันที่ 1 ตุลาคม
 พาดหัวว่า "โฆษกพรรค สปท. รับเตือนจริง" "ชาว-
 ไทยฉบับวันที่ 3 ตุลาคมเสนอเรื่องราวเดียวกันที่คืบหน้าไป
 พาดหัวว่า "นายกรัฐมนตรีว่าเหตุการณ์ในภาคใต้รู้สึกลัว
 จะมีความรุนแรงขึ้น" สำหรับเนื้อหาของ "ชาวไทย"
 ฉบับนี้เกี่ยวกับการจะไข กำลังทหารเข้าปราบปรามผู้ก่อการ

รายอย่างที่เคยเป็นข่าวหรือไม่นั้น ข้าพเจ้ากล่าวว่า “นายก
 รัฐมนตรีขแจ้งว่า เรื่องนี้จะต้องมีการหารือกันก่อน” เท่าที่
 ยกเอาพาดหัวในหนังสือพิมพ์มาเสนอต่อท่านผู้ฟังนี้ ก็แสดง
 ให้เห็นอย่างพอเพียงแล้วว่า รายงานเกี่ยวกับความเป็นอยู่
 ของชาวจังหวัดภาคใต้ ที่ได้จากสมาชิกสภาผู้แทนของพรรค
 รัฐบาลนั้น ทำให้หัวหน้ารัฐบาลเชื่อถือได้ว่าเหตุการณ์
 ร้ายแรง ประชาชนเดือดร้อนอย่างใด และรายงานเช่นนี้
 ก็เป็นการมองดูจากแง่มุมของผู้แทน ซึ่งสะท้อนภาพการ
 ทำงานของระบบราชการในท้องถิ่นนั้น ให้ หัวหน้า รัฐบาล
 เห็นด้วย

กล่าวมาถึงเพียงนี้ ท่านผู้ฟังที่เคารพก็คงมองเห็นแล้ว
 ว่า ในการพัฒนาระบบประชาธิปไตยนั้น เราจะอาศัยแต่
 ระบบราชการหาได้ไม่ จะต้องอาศัยบทบาทของระบบพรรค
 ด้วย ระบบราชการเป็นเครื่องมือของฝ่ายบริหารโดยตรง ส่วน
 ระบบพรรคนั้น เป็นระบบของประชาชน ผ่านทางพรรคการเมือง
 พรรคที่ปกครองหากรู้จักใช้ระบบพรรคให้เกิดประ
 โยชน์แล้ว เสถียรภาพทางการเมืองและประชาธิปไตยก็ย่อม
 จะแข็งแรงเติบโตขึ้น นอกจากนั้น เราก็คงจะมองเห็นว่า

บทบาทของ สส. พรรครัฐบาลที่ได้ทำไปนั้นมีคุณค่าต่อการ
สร้างเสริมงานของระบบพรรค

อย่างไรก็ดี การดำเนินงาน ระบบพรรคให้ควบคู่
ไปกับระบบราชการนั้น ก็ยังมีเรื่องที่จะหยิบยกมา
พิจารณากันให้ละเอียดถี่ถ้วนได้อีกมากกว่าที่กล่าวมาแล้วข้าง
ต้น ความคิดเห็นของเราต่อไปนี้เป็นเพียงบางแง่มุม
เกี่ยวกับการดำเนินงานของระบบพรรค เราจะขอกกล่าวเพียง
2 ประการ

ประการแรกทีเดียว การที่ สส. ทำหน้าที่เป็น
ตัวแทนของราษฎร รายงานความเดือดร้อนมาสู่หัวหน้าพรรค
นั้น ก็เป็นงานตามระบบพรรคทางหนึ่ง คือทางด้านของ สส.
งานเช่นนี้นับว่าเป็นงานที่ถูกต้องตามหน้าที่ของ สส. อย่างที่
เคยกล่าวกันว่า “สภาผู้แทน” มีหน้าที่สะท้อนภาพความ
ต้องการของประชาชน ให้ฝ่ายบริหารทราบ

แต่ยังมีงานทางอื่น อีกในระบบพรรคที่จะช่วยสะท้อน
ภาพความต้องการของประชาชนช่วยรวบรวมความคิดเห็น
จากมวลประชาชน และกลั่นกรองเป็นข้อมูลเสนอขึ้นไป
ยังฝ่ายบริหารระดับสูงของพรรค นี่ก็ได้แก่งานขององค์การ

ต่าง ๆ ในพรรคคนที่ ได้มีการจัดตั้ง ไว้เพื่อดำเนินงานอย่างเป็นระบบ

นอกจากนั้น องค์การพรรคในส่วนภูมิภาคซึ่งสมาชิกพรรคที่มีได้เป็น สส. รวบรวมกันดำเนินงานดูแลผลประโยชน์และทุกข์สุขของประชาชน หากได้มีการจัดวางรูปงานอย่างถูกต้องแล้วก็ย่อมจะเป็นหุตารายงานความเป็นอยู่อย่างถูกต้องขึ้นไปให้ฝ่ายบริหารส่วนกลางของพรรคทราบ ได้อย่างสำคัญทีเดียว

ที่กล่าวในประการแรกนี้ ก็เป็นการกล่าวให้เห็นว่าระบบพรรคเกิดขึ้นได้อย่างไร ทำงานกันได้อย่างไร ในแง่ของเรื่องการจัดวางรูปงาน หรือที่ภาษาฝรั่งเรียกว่า Organisation เห็นหรือยังครับว่าอย่างไร พูดกันถึงคำว่า “ระบบพรรค” อยู่บ่อย ๆ ในขณะนี้ ยังเป็นเรื่องที่พรรคการเมืองต่าง ๆ จะต้องจัดทำอยู่อีกมาก และถ้าระบบพรรคเกิดขึ้นได้สำเร็จ เราก็คงจะเห็น “การเมือง” เกิดขึ้น มิใช่เห็นแต่ความวุ่นวายซึ่งยากที่จะเรียกว่า “การเมือง” ประชาธิปไตยของเราก็จะเติบโตขึ้นได้อย่างที่มุ่งหวังกัน

ประการที่สอง เป็นความคิดเห็นเกี่ยวกับด้านความคิด หรือจะเรียกว่าด้าน หลักการ ของระบบพรรคก็

ได้ งานด้านนี้ส่วนใหญ่อยู่ที่ “ นโยบายของพรรค ” นั่นเอง หรือที่ภาษาฝรั่งเรียกว่า Party Platform งานด้านนี้นับว่ามีความสำคัญต่อระบบพรรคเท่า ๆ กับงานด้านการจัดตั้ง หรืออาจจะมากกว่าเสียด้วยซ้ำ เพราะต้องมีความคิดที่ถูกต้องเสียก่อน

เราได้กล่าวไว้แต่แรกแล้วว่า รายงานของคณะ สส. สมาชิกพรรค สปท. ได้ก่อให้เกิดผลดีและมีคุณค่ายิ่ง ข้อเสนอที่ให้ส่งข้าราชการที่ดี ไปแทนจนถึง รวมทั้งการเสนอให้เพิ่มอุปกรณ์การทำงาน ให้เจ้าหน้าที่ที่ดี ๆ เหล่านั้น จะช่วยแก้ปัญหาความเดือดร้อนทางภาคใต้ ได้มาก ย่อมดีกว่าข้อเสนอที่ให้ปราบปรามกันอย่างรุนแรงด้วยอาวุธ ซึ่งเป็นมาตรการทางทหาร กระทำต่อที่หมายอันจำกัดในเวลาจำกัด และเป็นมาตรการที่ไม่พึงโฆษณาก่อนกระทำการด้วย

อย่างไรก็ดี ข้อเสนอของ สส. พรรค สปท. ถ้าไม่นำไปเกี่ยวโยงกับนโยบายของพรรค สปท. ที่มีอยู่อย่างแน่ชัดแล้ว ก็จะเป็นข้อเสนอที่ขาดน้ำหนักไปอย่างน่าเสียดาย เพราะข้อเสนออันจะกลายเป็นว่า ปัญหาอะไร ๆ ก็เป็น ปัญหาบุคคล ไปเสียหมด มิใช่ ปัญหาหลักการ คือเพียงแต่ส่งข้าราชการดี ๆ ไปแทนข้าราชการเลว ๆ ให้ เบียดเบียนและอุปกรณ์มาก ๆ หน่อย ทุกสิ่งทุกอย่างก็จะเรียบร้อย

มองปัญหาอย่างถูกต้องหรือไม่ ลองพิจารณาดูหน่อย
นะครับ

ข้าราชการในฐานะคนหนุ่มมากก็เช่นเดียวกับคนหนุ่ม
มากประเภทอื่น ย่อมมีทั้งคนดีและคนไม่ดี แต่คนดีเป็น
ส่วนใหญ่ คนไม่ดีเป็นส่วนน้อย ข้าราชการไทยทั่วประเทศ
ประกอบด้วยคนดีเป็นส่วนใหญ่ คนไม่ดีเป็นเพียงส่วนน้อย
เท่านั้น และเมื่อก้าวเป็นภาค ๆ หรือเป็นจังหวัด ๆ ก็มี
ลักษณะอย่างเดียวกัน คือข้าราชการดีเป็นส่วนใหญ่ ข้าราชการ
ที่ไม่ดีเป็นส่วนน้อย ข้าราชการใน 4 จังหวัดภาคใต้ก็อยู่
ในลักษณะนี้เช่นเดียวกัน ไข่ว่าข้าราชการในภาคอื่นหรือ
ในจังหวัดอื่นเป็นคนดี ส่วนข้าราชการใน 4 จังหวัดภาคใต้
เป็นคนเลวก็หาไม่ พื้นฐานทางจิตใจของข้าราชการในทุกๆ
จังหวัดต่างก็อยู่ในระดับเดียวกันทั้งสิ้น คืออยู่ในระดับดี
เป็นส่วนใหญ่

ฉะนั้น ปัญหา จึงไม่อาจแก้ ได้ด้วยการเปลี่ยนตัว
บุคคลเป็นสำคัญ เพราะเมื่อเปลี่ยนแล้ว โดยทั่วไปก็คงอยู่ใน
ระดับเดียวกัน และถ้าถือการเปลี่ยนตัวบุคคลเป็นสำคัญแล้ว
ในที่สุดก็จะมีคนให้เปลี่ยน เพราะจะไม่ขอเปลี่ยนแต่

เฉพาะใน 4 จังหวัดเท่านั้น จังหวัดไหน ๆ ก็ขอเปลี่ยนด้วย
เหมือนกัน จริงอยู่การเปลี่ยนตัวบุคคลก็เป็นสิ่งที่มีผลและ
จำเป็นในบางกรณี แต่ไม่ใช่สิ่งสำคัญในการแก้ปัญหาให้
ตกไปโดยเด็ดขาดได้

แท้จริงแล้ว ปัญหา^{๕๘} เป็นปัญหาหลักการ คือปัญหา
นโยบายของพรรคสหประชาไทยนั่นเอง พรรคสหประชา
ไทยนั่นเอง พรรคสหประชาไทยได้กำหนดหลักการที่ต้อง
ไว้อย่างมากมาย โดยเฉพาะหลักการที่ถือการเมืองเป็น
คุณธรรม แต่ข้าราชการส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจนโยบายของ
พรรคสหประชาไทย ทั้งนี้ โดยจะถือว่าตนเองมิ ได้เป็น
สมาชิกพรรค สปท. หรือพรรค สปท. ซึ่งเป็นพรรครัฐบาล
มิ ได้นำนโยบายของพรรคออกปฏิบัติก็ตามที จึงยังไม่มี
การปฏิวัติ^{๕๙} นโยบาย^{๖๐} ที่ควร ถ้าข้าราชการได้เข้าใจและปฏิบัติ
นโยบายของพรรคสหประชาไทยแล้ว การปฏิบัติของ
ข้าราชการก็จะมีความเป็นธรรม และเมื่อมีความเป็นธรรม
แล้ว ไม่ว่าใน 4 จังหวัดภาคใต้หรือจังหวัดอื่นใด ปัญหา^{๖๑} ยุ่งยาก
ทั้งหลายก็จะมีปัจจัยพื้นฐานให้แก้^{๖๒} ตกไปได้ เพราะเวลานี้
ปัญหาการยุ่งยากยังมี ใช้อยู่ด้านเศรษฐกิจเป็นสำคัญ แต่อยู่
ที่ราษฎรไม่ ได้รับความเป็นธรรมนั้นแหละเป็นสำคัญ

นอกจากเรื่องการเมืองเป็นคุณธรรมแล้ว พรรคสห —
 ประชาไทยยังกำหนดนโยบายในการต่อสู้คอมมิวนิสต์ไว้อย่าง
 สำคัญ คือได้กำหนดไว้ข้อหนึ่งว่า “พัฒนายุทธศาสตร์ใน
 การต่อสู้คอมมิวนิสต์” นี่มีอยู่ในนโยบายพรรคสหประชา -
 ไทยนะครับ สารสำคัญแห่งความหมายของยุทธศาสตร์ก็คือ
 ความรู้ ความเข้าใจ อย่าง รอบด้านถูกต้องต่อสภาพการต่อสู้
 และกำหนดแผนและวิธีการต่อสู้ ขนจากความรู้นั้น เป็นเรื่อง
 แตกต่างกับการรบบตามแบบมากมาย เรื่องนี้ก็นอกเหนือไปจาก
 เรื่องการเลือกคนดีและเพิ่มอุปกรณ์ให้

อีกเรื่องหนึ่งก็คือพรรคสหประชาไทยกำหนดนโยบาย
 ไว้ว่า “สร้างสัมพันธ์อันดีระหว่างชนชาติไทยกับชนชาติไทย
 โดยสัญชาติทุกหมู่เหล่า โดยไม่จำกัดเชื้อชาติและศาสนา”
 นโยบายของพรรคอีกข้อหนึ่ง ซึ่งมีใช้ปัญหาบุคคลเสียแล้ว
 แต่เป็นเรื่องหลักการ

เวลานี้ความไม่เข้าใจนโยบายและไม่ปฏิบัติตามนโยบายยัง
 ครอบงำอยู่ทั่วไปทุกหนทุกแห่ง จึงได้ยินเสียงร่ำร้องว่าไม่ได้
 รับความเป็นธรรม แต่สภาพความไม่เป็นธรรมในระดับเดียว
 กันนั้น เมื่อเกิดขึ้นใน 4 จังหวัดภาคใต้ ย่อมมีผลแตกต่าง

ไปจากที่เกิดขึ้นในจังหวัดอื่น ๆ เพราะ 4 จังหวัดภาคใต้
ประชาชนส่วนใหญ่เป็นสัญชาติ ไทยแต่เชื้อชาติอื่น กล่าวใน
ด้านหนึ่งแล้ว ก็ ทำนอง เดียว กับ ประชาชนสัญชาติ ไทยแต่
สัญชาติอื่น ในจังหวัดภาคเหนือที่ กำลังมีปัญหายุ่งยากอยู่ใน
ขณะนี้ ฉะนั้นปัญหาผู้ก่อการร้าย หรือผู้ร้ายที่เกิดขึ้นใน 4
จังหวัด เช่นยะลา นราธิวาส จึงไม่เหมือนกับที่เกิดขึ้นใน
จังหวัดพัทลุง เพราะมีพื้นฐานต่างกัน คือชาวจังหวัดพัทลุง
นั้นส่วนมากที่สุดเป็นสัญชาติ ไทยเชื้อชาติไทย แต่ชาว 4
จังหวัดส่วนใหญ่เป็นสัญชาติ ไทยเชื้อชาติมลายู ซึ่งเรียกว่า
ไทยอิสลาม ความแตกต่างนี้เป็นปัญหาใหญ่ปัญหาหนึ่ง และ
เป็นปัญหาพิเศษในถิ่นนั้น ซึ่งมีความสลับซับซ้อนและละเอียด
ประณีตประกอบด้วยหลักวิชาอันลึกซึ้ง จำเป็นที่ข้าราชการ
ผู้ทำหน้าที่ความรับผิดชอบในถิ่นนั้นจะต้องทำความเข้าใจเป็น
อย่างดี ถึงแม้จะถือการเมืองคุณธรรมแล้ว แต่ยังไม่เข้าใจ
ปัญหานี้ ก็จะแก้ปัญหา 4 จังหวัดภาคใต้ ไม่ได้ด้วยตนเอง

รวมความว่า เรื่องสำคัญอยู่ที่การเปลี่ยนหลักการ
เปลี่ยนจากนโยบายที่ผิดเป็นนโยบายที่ถูกเปลี่ยนจากไม่เข้าใจ
นโยบายเป็นเข้าใจนโยบาย เพื่อปฏิบัตินโยบายนั้นให้ได้
ผล มิใช่อยู่ที่การเปลี่ยนบุคคลเป็นสำคัญ

ท่านผู้ฟังที่เคารพ พรรคการเมืองของเราแล้ว เรา
 พุดกันถึงการดำเนินการเมืองไทยระบบพรรคกันก็บ่อยๆ คราว
 นี้ ระบบพรรค ก็เริ่มเป็นปรากฏการณ์ใหม่ขึ้นมาแล้ว
 สำหรับให้หัวหน้ารัฐบาลใช้เป็นเครื่องมือประกอบกับ ระบบ
 ราชการ แต่ในอนาคตของประชาธิปไตยนั้น งานสร้าง
 ระบบพรรคก็ยังรออยู่ข้างหน้าอีกมาก ไม่ว่าพรรคการเมือง
 พรรคใด สร้างเสร็จเมื่อใด ประชาธิปไตยของเราก็จะมี
 แขนสองข้างอย่างสมบูรณ์ □ □

ข้อคิดจากข่าวในรอบสัปดาห์

ออกอากาศ 18 ต.ค. 12, 19.0 น.

บรรยากาศทางการเมือง (ในสายตาหนังสือพิมพ์)

ได้มีพระราชกฤษฎีกาเปิดประชุมรัฐสภา พ.ศ.
2512 ไปแล้วในวันที่ 10 เดือนนี้ สัปดาห์นี้จึงเป็น
สัปดาห์แรกของการว่างสมัยประชุม โดยปกติธรรมดา
แล้ว ระหว่างปิดสมัยประชุมนี้บรรดาสมาชิกสภาผู้แทนก็คง
จะได้ออกไปเยี่ยมเยือน จังหวัด ของตนได้ อย่างสะดวก มาก
กว่าในสมัยที่มีการประชุมผู้แทนที่กรุงเทพฯ บรรยากาศทาง
การเมืองในรอบสัปดาห์นี้จึงเปลี่ยนไปอย่างทันตาเห็น เสียง
จากรัฐสภาเบาบางลง แต่ก็มีความเบาบางที่สร้าง
ความผ่อนคลายอยู่เป็นอันมากเหมือนกัน โดยเฉพาะเมื่อ
เราย้อนไปคิดถึงว่าก่อนการปิดสมัยประชุมนี้ได้เกิดบรร
ยากาศคร่ำเครียดขึ้นด้วยการสร้างสถานการณ์ต่างๆ จาก
พรรคฝ่ายค้าน แต่ก็ไม่ทุกพรรค เพราะบางพรรคก็ไม่เอา
ด้วย อาทิเช่น จะให้มีการแก้ไขรัฐธรรมนูญและเรื่องจะให้
มีการเปิดอภิปรายทั่วไป

ในระยะที่เสียงจากรัฐสภาเจียบลงเพราะปึกประชุม^๕
 เอง นับเป็นโอกาสอันเหมาะให้เราลองหันมาฟังเสียงจาก
 สถาบันสื่อมวลชนคบบ้าง รายการข้อคิดจากข่าวของเรา
 สัปดาห์^๕นี้ จึงขอนำความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการเมืองที่
 เริ่มจากสมาชิกรัฐสภา และสะท้อนออกมาทางหนังสือ
 พิมพ์ และเป็นข่าวใหญ่อยู่ในขณะนี้ ดังต่อไปนี้...

เรื่องแรกที่เกี่ยว เป็นเรื่องเกี่ยวกับการแก้ไขรัฐ-
 ธรรมนูญ ขอให้เราลองฟังความเห็นของหนังสือพิมพ์
 ทางจังหวัดภาคเหนือคบบ้าง หนังสือพิมพ์ไทยนิวส์ของจัง-
 หวัดเชียงใหม่ ฉบับวันที่ 6 ตุลาคม ในบทบรรณาธิการ
 เรื่อง “การแก้ไขรัฐธรรมนูญ” ได้กล่าวไว้ว่า

“เมื่อวานยัง พุดถึงปัญหา การแก้ไข รัฐธรรมนูญค้าง
 อยู่ จึงขอพุดต่อไปในวัน^๕นี้ และถ้ายังไม่สมบูรณ์ก็อาจจะ
 ขอพุดต่อในวันต่อไปอีก

ดังได้กล่าวแล้วว่า ประชาชนไม่ได้รับผลประโยชน์
 ะไรเลยจากการเป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์

ก็อะไรเล่าคือ ความเป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์
 ที่บรรดาท่าน สส.เข้าใจและต้องการ เพียงแค่ให้ สส.

เป็นรัฐ มนตรี ได้เป็นประ ชาธิปไตยที่ สมบูรณ์ แล้วหรือ ?
 เพียงให้เสรีภาพแก่นักหนังสือพิมพ์อย่างเต็มที่ รัฐจะเข้าไป
 ไปแตะต้องไม่ได้ในยามปกติอย่างนี้ เป็นประชาธิปไตยที่
 สมบูรณ์แล้วหรือ?

แน่นอน สิ่งดังกล่าวนี้หาใช่สาระสำคัญของประ
 ชาธิปไตยไม่ หรือแม้แต่การไม่แยกข้าราชการประจำออก
 จากการเมืองก็หาใช่สาระ สำคัญของประชาธิปไตยหรือไม่
 ประชาธิปไตย หากสาระสำคัญของประชาธิปไตยอยู่ที่ว่า
 เจตจำนงของ ประชาชนส่วนใหญ่ ได้รับการสนองตอบ เป็น
 ประชาธิปไตยที่สมบูรณ์โดยเนื้อหาของมันแล้ว และวิธี
 การหรือหนทางที่จะรู้เจตจำนงของประชาชนหรือความต้อง
 การของประชาชนก็มีหลายหนทางและวิธีการและในบรรดา
 หนทางเหล่านั้นระบบรัฐสภาก็เป็นหนทางหนึ่ง

รัฐบาลใดที่สามารถ สอนเจตจำนงของ ประชาชน
 เช่นนี้ได้ รัฐบาลนั้นก็เป็ประชาธิปไตย เป็นรัฐบาลของ
 ประชาชน โดยประชาชน และเพื่อประ ชาชน แต่กลับกัน
 รัฐบาลใดก็ตามถึงแม้ว่า จะมีรูปแบบ เป็นประชาธิปไตยแท้
 ร้อยเปอร์เซ็นต์หากไม่ สามารถสนองเจตจำนงของประชนได้

รัฐบาลเช่นนั้นก็สักแต่เป็นประชาธิปไตยเพียง นามเท่านั้น ซึ่งหาประโยชน์ต่อประชาชนไม่ได้เลย

นักการเมืองของเราเมื่อเอ่ยถึงประชาธิปไตยแล้ว ก็มักจะนึกไปถึงประชาธิปไตยแบบตะวันตก โดยเฉพาะประชาธิปไตยแบบอังกฤษ และถ้าหากไม่เหมือนกับตะวันตกหรืออังกฤษแล้ว ก็เหมาเอาว่าไม่เป็นประชาธิปไตย โดยที่ไม่ได้คำนึงถึงข้อเท็จจริงประการ สำคัญที่เป็นพื้นฐานรองรับประชาธิปไตย คือสภาพเศรษฐกิจและสังคมว่า ของอังกฤษกับของเรามัน เหมือนกันหรือเปล่า ในข้อนี้นักการเมืองของเราไม่ได้คำนึงถึงกันเลย เรามองกันง่ายๆ ว่าถ้าไม่เป็นประชาธิปไตยแบบอังกฤษแล้วก็ไม่ใช่ประชาธิปไตย พวกเขาเหล่านั้นจึงคิดกันจะแก้ไขรัฐธรรมนูญเพื่อ ให้มีรูปแบบเป็นประชาธิปไตยเหมือนอังกฤษ

หลักสำคัญในกรณี ที่จะสร้างประชาธิปไตยให้ สำเร็จผลตามความต้องการของชาติได้นั้น เราจะต้องพิจารณาประชาธิปไตยอย่างเป็นตัวเป็นตน การมองประชาธิปไตยในลักษณะนามธรรมหรือในลักษณะทั่วไปนั้น ไม่สามารถจะสร้างประชาธิปไตยให้สำเร็จผลตามความต้องการของชาติได้

เพราะว่าแต่ละประเทศมีสภาวะการณ์ที่แตกต่างกัน รูปการ
ของประชาธิปไตยของแต่ละประเทศจึงแตกต่างกันไม่มากก็
น้อย ประชาธิปไตยจะต้องอยู่ในรูปที่เหมาะสมกับลักษณะ
พิเศษของประเทศนั้น จึงจะมีชีวิตและแสดงบทบาทออกมา
ได้และประเทศชาติจึงจะได้รับประชาธิปไตยตามความต้อง
การ

ในที่นี้เราจึงไม่เห็นด้วยกับการขอแก้ไขรัฐธรรมนูญ
ฉบับปัจจุบัน ซึ่งเป็นรัฐธรรมนูญที่เหมาะสมกับสภาวะ
การณ์อยู่แล้ว เราจึงขอคัดค้านอย่างแข็งขันและเด็ดเดี่ยว”

ทั้งหมดนี้เป็นข้อความ จากหนังสือพิมพ์ไทยนิวส์ของ
จังหวัดเชียงใหม่ฉบับ หนึ่งหนังสือพิมพ์เดียวกันฉบับวันที่
ตุลาคม ได้เสนอบทบรรณาธิการเรื่อง “เบีคอกิปรายทั่วไป”
ให้ความเห็นว่าพรรคประชาธิปัตย์ที่แถลงว่า จะเบีคอกิ-
ปรายทั่วไปนั้น ความจริงก็อยู่ว่า ถึงเบีคอกิก็จะมีทาง
กว่ารัฐบาลชุดนี้ลงได้ตามวิถีทางรัฐสภาแน่นอน บทบรร-
ณาธิการจึงตั้งข้อสงสัยว่า ถ้าอย่างนั้นพรรคประชาธิปัตย์
จะเบีคอกิปรายทั่วไปทำไม? อาจจะเป็นเพราะเชื่อมั่นว่าจะ
ทำให้ประวัติศาสตร์ซำรอยได้ เช่นเดียวกับที่ได้เกิดขึ้นกับ

รัฐบาลหลวงธำรงนาวา กรมวัง แท่นหมันกับ พ.ศ. 2490
 นายควง อภัยวงศ์ โต้โผใหญ่ของประชาธิปไตยยังไม่ตาย
 แต่ปัจจุบันนี้ พ.ศ. 2512 แล้ว และข้อสำคัญนายควงและ
 จอมพลแปลกก็ตายไปเสียแล้วทั้งคู่ บทบรรณาธิการได้
 สรุปความเห็นตั้งเป็นข้อสังเกตไว้ว่า “ขอฝากข้อสังเกต
 ไว้ให้ทุก ๆ ฝ่ายได้พิจารณา ขอให้ทุก ๆ ฝ่ายพึงสังวร
 ไว้ว่า ผลประโยชน์ของประเทศชาติย่อมเหนือผลประโยชน์
 ใด ๆ หนึ่ง”

นี่เป็น ความเห็นของ หนังสือพิมพ์ในต่าง จังหวัด นะ
 ครับ ที่นี่ยังคงมีความเห็นของหนังสือพิมพ์ในกรุงเทพฯ ใน
 ปัญหาเดียวกันดูบ้าง หนังสือพิมพ์สยามรัฐฉบับวันที่ 16
 ตุลาคมในคอลัมน์ “บันทึกคนเดินถนน” โดย “ราษฎร”
 ให้ความเห็นว่าดังนี้.—

“นอกจาก ๕๐๐ การปฏิบัติหน้าที่ในทางการเมืองของ
 พรรคประชาธิปไตยที่ผ่านมาในระยะเวลาสั้น ๆ ก็ปรากฏ
 ว่าค่อนข้างสับสน จนกระทั่งไม่รู้ว่าจะวัตถุประสงค์หรือความ
 มุ่งหมายที่แท้จริงในทางการเมืองอย่างไรแน่ โดยทั่วไปนั้น
 หน้าที่ของ พรรคฝ่ายค้านก็คือ คอยคัดค้านการกระทำบาง

นั้นความคิดเห็นจากหนังสือพิมพ์ยังได้มองไกลไปกว่าสายตา
ของ สส.ในรัฐสภา กล่าวคือมองเห็นว่า แม้บรรยากาศ
ทางการเมืองจะมีเหตุการณ์สับสน วุ่นวายชวนให้หมด
ความอดทน แต่แท้ที่จริงแล้ว ได้เกิดความเปลี่ยนแปลง
ใหม่ ๆ อันเป็นมงคลต่อจะบอบประคับประคองที่เรากำลังสร้าง
สรรกันอยู่อย่างยิ่ง บทความเรื่อง “ปริศนาการเมือง” โดย
สารนิทัศน์ ในนิตยสารสยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ ฉบับวัน
อาทิตย์ที่ 5 และ 12 ตุลาคมนี้ ได้ให้ความเห็นว่า ในระ
ยะนี้สิ่งที่ดี ๆ ได้เกิดขึ้นทั่วไปในทางการเมือง เกิดขึ้นทั้ง
ในชั้นประชาชน สมาชิกสภาผู้แทน และรัฐบาล

สำหรับบ้านประชาชนนั้น ก็ได้เห็นท่าทีของรัฐบาล
ปัจจุบันว่าน่ารักขึ้นกว่าแต่ก่อน ส่วนในชั้นสมาชิกสภา
ผู้แทนเล่า ถึงแม้ว่าส่วนใหญ่จะเดินบทบาททางการเมือง
อย่างรุนแรงและดื้อยท้าวที่เกรงเกรียง แต่ สส.ก็พยายาม
หลีกเลี่ยง “จุดแตกหัก” การที่ สส.รุนแรงแต่ไม่ยอมแตก
หักกัน แสดงว่ารู้จักประมาณสถานการณ์ ย่อมจะต้องถือว่า
เป็นนิมิตรอันดี สำหรับในชั้นรัฐบาลนั้น บทความสรร
เสริญว่า รัฐบาลนี้ก็ออกคณะบุคคลที่เคยบริหารมาด้วยระบบ

รัฐบาลปฏิวัติ แต่บัดนี้กลับสามารถมีสันติและความมอดกสัน
จากบทบาทอันน่าเวียนหัวของ สส. ได้เป็นอย่างดี

บทความได้ลงท้ายว่า

“ในการปกครองระยะ ห้วเลี้ยว ห้วต่อ ระหว่างการปก-
ครองที่ใช้อำนาจเด็ดขาด กับการปกครอง ประชาธิปไตยนั้น
เป็นธรรมดาที่สุดที่จะต้องมเหตุการ์ณยุ่งยากสับสนวุ่นวาย มาก
เกินไปบ้าง และ น้อยเกินไปบ้าง ที่ชวน หรือ เข้ายวน ให้หมด
ความอดทนเช่นนั้นเสมอ เป็นสิ่งที่จะต้อง เกิดขึ้นและเป็นไปได้
ทั้งนี้ เพราะทั้งรัฐบาลและ สส. และประชาชนยังขาดประ
สพการณ์ด้วยกันทั้งสิ้น

ความรู้ทางภาคทฤษฎี ของการปกครองระบอบ ประชา
ธิปไตย ไม่อาจจะช่วยได้มากนักในอัน ที่จะจัดระเบียบการ
เมืองทางด้านปฏิบัติการให้เข้ารูปที่เรียบร้อยได้ ทุกอย่างจะ
ต้องมาจากประสบการณ์ ประสบการณ์เป็นปัจจัยสำคัญที่สุดที่
จะเข้ามาจัดการปฏิบัติการทางการเมืองของบุคคลที่เกี่ยวข้อง
ให้เข้าระเบียบเข้าอยู่ในวินัย ซึ่งอาจจะต้องใช้เวลายาวนาน

แต่อย่างไรก็ตาม รู้สึกว่าประชาชน สมาชิกสภาผู้แทน
ทุกพรรค และรัฐบาล สามารถเรียนรู้ ได้เร็วพอสมควรทีเดียว

๕๕ โดยการเปรียบเทียบการเมืองระหว่างสมัยรัฐบาลจอมพล ถนอม กิตติขจร ในยุคพรรคชาติสังคม (ก่อนปฏิวัติ) กับรัฐบาลเดียวกันในยุคพรรคสหประชาไทยปัจจุบัน จะเห็นได้ว่ารัฐบาล สปท.สามารถควบคุมภาวะการเมืองทั้งภายในพรรคและ นอกพรรค และภายใน สภาผู้แทนให้อยู่ในสถานการณ์เรียบร้อย และมีคุณภาพ ต่ำกว่ารัฐบาล ของท่านเองในยุคพรรคชาติสังคม

ส่วนท่านสมาชิกสภาผู้แทนทั้งใน พรรครัฐบาลเองและพรรคฝ่ายค้านรวมทั้งฝ่ายอิสระ ก็ควบคุมตนเองได้เรียบร้อย บวกว่าเดิม และดำเนินงานทางการเมืองด้วยคุณภาพที่ดีกว่าเดิม ถึงแม้ว่าจะไม่ถึงขั้นดี แต่ก็เรียกว่าดีกว่าแต่ก่อนเป็นอันมาก

โดยเฉพาะอย่างยิ่งสิ่งที่จะ เว้นไม่กล่าวถึง เสียมิได้ก็คือ สถานการณ์ของบ้านเมืองซึ่งเกี่ยวกับ ความมั่นคง ของประเทศ ในระยะที่ถูกศัตรูภายนอก เข้าบ่อนทำลาย ด้วยวิธี พยายามให้ราษฎรเป็นศัตรูรัฐบาลและการปกครอง ซึ่งปรากฏว่าในระยะที่ปกครองด้วยรัฐบาลปฏิวัติ^๕ ได้เกิดช่องว่างขึ้นระหว่างข้าราชการซึ่งเป็นตัวแทนของรัฐบาลฝ่ายหนึ่ง กับราษฎรอีก

ฝ่ายหนึ่ง เป็นช่องให้ศัตรูแทรกเข้ามาอยู่ในระหว่างช่องว่าง
 อื่นๆ เพื่อบ่อนทำลายความสัมพันธ์ระหว่างราชฏากับการ
 ปกครองของรัฐบาล แต่ครั้นเมื่อสมาชิกสภาผู้แทนชน สมา
 ชิกสภาผู้แทนจึงเข้ามาแทนในช่องว่างอื่นๆ เมื่อราชฏรม
 ความคืบใจอย่างไรรู้ก็สามารถที่จะยึดเหนี่ยว สมาชิกสภาผู้แทน
 เป็นที่พึงได้ ซึ่งสมาชิกสภาผู้แทนทำประโยชน์เป็นอันมาก
 ในการที่จะเข้ามาเสริมช่องว่างให้เต็ม ไม่เปิดโอกาสให้ศัตรู
 บ่อนทำลายได้ฉับ

สิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่ดีทั้งนั้น อันเป็นประโยชน์แก่บ้าน-
 เมือง ซึ่งได้เกิดขึ้นในระยะที่ ได้เปลี่ยนแปลงการปกครอง
 จากระบบ รัฐบาล ปฎิวัติมาเป็นรัฐบาลซึ่งมีสภาผู้แทนทำหน้าที่
 ทนตบัญญัติซึ่งเป็นนิมิตที่ดี และอาจกล่าวได้ว่าเป็นการเริ่ม
 ต้นที่ดีสำหรับ การปกครองระบอบประชาธิปไตย ที่เราไม่ควร
 จะมองข้ามไปเสีย

อย่างไรก็ตาม ถึงอย่างไรก็ไม่เลวร้ายอย่างที่พูดๆ กัน”
 ท่านผู้ฟังที่เคารพ เหล่านักอบรรยากาศทางการเมือง
 ในสายตาของสถาบันหนังสือพิมพ์ นับว่าเป็นการมองในแง่ที่
 ให้ความหวังและกำลังใจคือยังมีใช้หรือครับ. □ □

เสถียรภาพทางการเมือง

ข่าวใหญ่ในรอบ สัปดาห์หนึ่งมีทั้ง ข่าวการเมือง ภายนอก และภายใน ข่าวภายนอกก็ได้แก่คำปราศรัยของประธานาธิบดีคนปัจจุบันเกี่ยวกับสงครามเวียดนามเมื่อวันที่ 4 น. น. เป็น การแถลงนโยบายเกี่ยวกับเวียดนามครั้งสำคัญครั้งที่ 2 นับตั้งแต่ประธานาธิบดีคนก่อนเข้ารับตำแหน่ง ครั้งแรกนั้นได้ปราศรัยเมื่อวันที่ 14 พฤษภาคมศกนี้ สำหรับข่าวการเมืองภายใน ก็มีอยู่หลายเรื่องด้วยกัน นับตั้งแต่เรื่อง ส.ส. กล่าวหารัฐมนตรี ข้าราชการกล่าวหา ส.ส. ไปจนถึงคำแถลงปฏิเสธข่าวลือเรื่อง ความแตกแยกระหว่างบุคคลสำคัญ ๆ ในคณะรัฐบาล

คำปราศรัยของประธานาธิบดีคนปัจจุบัน มีสาระสำคัญอย่างใด เราจะไม่ขอกล่าวถึงในรายการนี้ อย่างไรก็ตาม บทบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์ชาวไทยฉบับวันพุธที่ 5 น. ก็ได้ให้ คำจำกัด ความนโยบาย ของประธานาธิบดีคนปัจจุบัน ตามคำปราศรัยว่า “นโยบายถอยถอย” ซึ่งก็เข้าที่ เพราะแสดงความ

แตกต่าง อย่างสำคัญ จากข้อเรียกร้อง ของวุฒิสมาชิก อเมริกัน
 และสมัครพรรคพวกที่ต้องการให้สหรัฐใช้ “นโยบายถอย
 หน” นอกจากนกยงมคาวจาร์ณชมเชยของท่านรัฐมนตรี
 ต่างประเทศของเรา ต่อคำปราศรัยของประธานาธิบดีนิกสันที่
 รายการของเราเห็นสมควรนำมากล่าวไว้ ดังที่ปรากฏเป็นข่าว
 ในหนังสือพิมพ์บางบอกโพสต์ฉบับวันพุธที่ 5 นี้ โดยกล่าวไว้ว่า
 “ประธานาธิบดีนิกสันเป็นผู้กล้าหาญและสายตาไกล ได้หยิบ
 ยกผลประโยชน์และเกียรติภูมิ ของสหรัฐ อเมริกาขึ้น เห็นผล
 ประโยชน์ ของชนอเมริกันกลุ่มน้อย ที่กำลังพยายามจะบีบบัง-
 คับ”

ท่านผู้ฟังที่เคารพ ความกล้าหาญและสาย-
 ตาไกลของชนชนผู้นำทางการเมือง ในการ
 แสดงออกอย่างหนักแน่นและรับผิดชอบ เพื่อ
 ทลายความหวังของกลุ่มคนผู้เห็นแก่ประโยชน์
 ส่วนตัวที่จะตัดดวงเอาได้จากการขู่กรรโชกและ
 จาก สถานการณ์ อันเลวร้าย ที่พวก ตน พยายาม
 สร้างขึ้นนั้น ย่อมยังผลดีต่อเสถียรภาพและ
 ความมั่นคงอันเป็นผลประโยชน์สูงสุดของประ-
 เทศชาติอย่างไม่มีเป็นปัญหา

รายการของเราเมื่อสัปดาห์ที่แล้ว ได้กล่าวถึงว่าบรรยากาศทางการเมืองในระยะนี้เป็นบรรยากาศที่ไม่สะดวกสำหรับปอดประชาธิปไตย ทั้งนี้เพราะปรากฏมีข่าวลือและการสร้างสถานการณ์ทางการเมืองให้ดูสับสน วุ่นวาย สัปดาห์นี้ความหนักแน่นและความรับผิดชอบของผู้นำทางการเมืองของเมืองไทยก็ได้แสดงออกมาให้ปรากฏเหมือนกัน ดังจะเห็นได้จากคำแถลงปฏิเสธข่าวลือที่เราจะขอนำมาเสนอดังต่อไปนี้.—

หนังสือพิมพ์ชาวไทย ฉบับวันที่ 4 พฤศจิกายน พาดหัวข่าวว่า “ประศาสน์ยืนยันไม่คดียุบสภาเลย กับพลตำรวจเอก ประเสริฐยิ่งรักกนิษฐ์” เนื้อข่าวก็มีความว่า “ท่านรองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีมหาดไทย ยืนยันไม่มีการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับตำแหน่งอธิบดีกรมตำรวจแต่อย่างใด เป็นการปล่อยข่าวสร้างสถานการณ์”

นี่เป็นข้อความได้จากหนังสือพิมพ์หน้าครับ คงจะจำกันได้ว่า ก่อนหน้านั้น คือ เมื่อวันที่ 24 ตุลาคม ได้มีหนังสือพิมพ์สมภาษณ์ พลโท แสง เสนาณรงค์ และ พลเอก กฤษ สีวะรา เกี่ยวกับข่าวลือว่าจะมีการเปลี่ยนตัวอธิบดีตำรวจมาแล้ว ทั้งสองท่านได้ปฏิเสธว่าไม่เป็นความจริง ระ-

หว่างนั้นอธิบดีตำรวจยังไม่กลับจากดูงานในต่างประเทศ อนึ่ง หนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์และหนังสือพิมพ์อื่น ๆ ฉบับวันที่ 6 พฤศจิกายน ได้ลงคำให้สัมภาษณ์ของพลตำรวจเอก ประเสริฐ รุจิรวงศ์ อธิบดีตำรวจ เกี่ยวกับเรื่องเดียวกันหลังจากที่ได้เดินทางกลับมาแล้ว ความว่า ท่านได้ปฏิเสธหนักแน่น เช่นเดียวกัน และว่าข่าวลือนั้นต้องการสร้างสถานการณ์ให้ดู เป็นว่าเกิดความแตกแยกกัน ระหว่าง ผู้ใหญ่ในคณะรัฐบาล และในพรรค สปท. ใครจะเป็นผู้ปล่อยข่าวก็ยังไม่ทราบ แต่ที่แน่นอนนั้น เป็นการสร้างสถานการณ์ที่เป็นผลต่อฝ่ายคอมมิวนิสต์

นอกจากเรื่องตำแหน่งอธิบดีตำรวจแล้ว ก็ได้ลือกันมากในระยะ เวลาเดียวกัน ถึงเรื่อง การจะเกิด การปฏิวัติรัฐประหาร เกี่ยวกับเรื่องนอติบัติกรมประชาสัมพันธ์ ก็ได้ให้ ทรศนะตอบโต้กับการเมือง ดังข่าวในหนังสือพิมพ์ข่าวไทย ฉบับวันที่ 4 พฤศจิกายน ว่าดังนี้.—

“สืบเนื่องจากข่าวการให้สัมภาษณ์ของ ม.ร.ว. เสนีย์ ปราโมชหัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ที่ว่า ตนเองไม่ยอมเชื่อคำ ทำนายเหตุการณ์บ้านเมืองของผู้ใด นอกจากกลุ่มคนผู้ถือน

หรือพวกทหารเท่านั้น ที่เขาจะพอใจจะยุบสภาหรือล้มเลิก
 ระบบการปกครองประชาธิปไตย เสียเมื่อไหร่ ก็ยอมจะทำได้
 ต่อพรรคเนคากะว่าตัวเอง พลเอก กฤษ ปุณณกันต์ อธิบดี
 กรมประชาสัมพันธ์ ได้แถลงตอบโต้เมื่อเช้าวันที่ 3 เดือนนี้ว่า
 เมืองไทยเราหมดสมัยของทหารจะลุกขึ้นปฏิวัติรัฐประหารไป
 แล้ว ไม่มีเหตุผลหรือเรื่องราวปัญหาใดๆ ที่จะต้องใช้ปืน
 ตัดสินอีกต่อไป ทหารมีหน้าที่ป้องกันประเทศชาติเพียงอย่าง
 เดียวเท่านั้น ทุกวันนี้ก็เรียบร้อยดีไม่เห็นมีปัญหาความยุ่งยาก
 อะไรกัน ขอเพียงบรรดานักการเมืองทุกท่านทุกพรรคปฏิบัติ
 การงานให้ตรงตามหน้าที่ของตน คำนึงถึงผลประโยชน์ของ
 ประชาชนและบ้านเมืองเป็นที่ตั้ง ส่วนการยุบสภาอะไรนั้น
 ก็เป็นไปตามวิถีทางของระบอบประชาธิปไตย ขอนี้ไม่เกี่ยว
 กับทหาร” ข้อความจากหนังสือพิมพ์พิมพ์ดงนั้นนะครับ สรุปรวม
 ความแล้ว คำแถลงของบุคคลสำคัญฝ่ายรัฐบาลทั้ง 5 ท่านที่
 รายการของเรานำมากล่าวนั้นก็สอดคล้องต้องกันหมด และสอดคล้อง
 กับถ้อยแถลงของ ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี ในหลายโอกาส
 ก่อนหน้านั้นที่ว่าไม่คิดยุบสภาและรัฐบาลก็เสถียรภาพดี

ท่านผู้ฟังที่เคารพ บรรยายภาคสรุปการการเมืองที่
ก่อความวิตกกังวลให้แก่ประชาชนเมื่อสัปดาห์ที่แล้ว ๆ มา ก็
เป็นอันถูกขัดเบาให้กระจายไป บรรยายภาคใหม่ ที่สะอาดกลับ
มาแทนที่แล้วใช้ไหมครับ? ทั้งนี้ ก็ด้วยคำแถลงของบุคคล
ชั้นนำฝ่ายรัฐบาลในรอบสัปดาห์นี้

ทั้งนี้ ขอให้เรามาวิเคราะห์ดูบรรยากาศทางการเมือง
ดังกล่าวกันสักเล็กน้อย

ว่ากันไปแล้วข่าวลือต่าง ๆ อันสับสนเหล่านั้น ก่อให้
เกิดความวิตกกังวลในหมู่สาธุชนผู้หวังดีต่อระบอบประชาธิปไตย
อยู่เป็นอันมากเหมือนกันว่าจะเกิดเรื่องไม่ดีแน่ สำนักโหรา-
จารย์ทาง การเมือง ทั้งหลาย ต้อนรับ นักการเมืองกันไม่หวาด
ไหว ฟังคำพยากรณ์แล้วก็น่าอกสั่นขวัญหาย บรรยายภาค
อย่างนั้นสมัยก่อนก็เกิดเรื่องนักแล้ว ลองทบทวนความจำดูซิครับ
แต่บรรยากาศอย่างนี้ ในปัจจุบันนี้ อย่างมากก็สร้างสถาน
การณ์ให้ปรากฏอยู่ได้พักเดียว ก็ต้องสลายตัวไปไม่สามารถ
ทลายปรากฏการประชาธิปไตยที่เริ่มก่อกำเนิดขึ้นจาก รากฐาน
ซึ่งประชาชนชาวไทยได้ร่วมกันสร้างขึ้นมา จะเป็นโดย
ทางตรงหรือทางอ้อมก็ตามให้สลายไปได้ ความขัดแย้งที่

พวกสร้างสถานการณ์คิดว่า จะก่อให้เกิดความแตกแยกภายในชาติชนไตนั้น หาได้เป็นปัจจัยเกื้อกูลต่อความศรัทธาอื่นอีกต่อไปไม่ ทั้งนี้ เพราะข้อขัดแย้งในปัจจุบันนี้ ได้กลายเป็นข้อขัดแย้ง ตามปกติ ธรรมดาในระบอบประชาธิปไตยไปเสียแล้ว เป็นกระบวนการพัฒนาการของระบอบประชาธิปไตย ซึ่งกำลังก้าวหน้าขึ้นเป็นลำดับ

เหตุใดปรากฏการณ์ซึ่งดูน่ากลัวกว่าสมัยก่อน ๆ นี้ จึงเป็นเพียงข้อขัดแย้งปกติธรรมดาของระบอบประชาธิปไตยได้ ที่เป็นดังนี้ก็เพราะว่าการปฏิวัติ 20 ตุลาคม ซึ่งเกิดขึ้นเพื่อสร้างรากฐานอันมั่นคงให้แก่ประชาธิปไตยของไทยนั้น ได้สร้างรากฐานขึ้นแล้วจริง ๆ ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา

ถ้าจะสำรวจดูสถานการณ์ตั้งแต่การปฏิวัติ 20 ตุลาคม เป็นต้นมาจะเห็นได้ว่าได้เกิดมีอุปสรรค ความยุ่งยาก และความคับขันขึ้นหลายครั้งหลายหนไม่น้อยกว่าสมัยก่อน ๆ เลย บางครั้งจะยิ่งกว่าเสียด้วยซ้ำ แต่เหตุการณ์ชนิดเดียวกันนี้ สมัยก่อนทำให้เกิดเรื่องได้ สมัยนี้เกิดขึ้นแล้วก็ผ่านพ้นไป สมัยก่อนเป็นเหตุการณ์ที่ไม่ปกติธรรมดา สมัยนี้เป็นปกติธรรมดาของระบอบประชาธิปไตย

ในระยะเริ่มแรกแห่ง ธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร
 เมื่อ 10 ปีก่อน ไม่มีใครคิดว่า รัฐบาลจะอยู่ได้นาน
 และมักพยากรณ์กันว่า จะล้มเร็วกว่า รัฐบาลสมัยก่อน ๆ เสีย
 ด้วยซ้ำ แต่เมื่อไม่ล้ม ก็พยากรณ์กันต่อไปว่า ภายหลังการ
 ประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งละต้องยุ่งแน่ แต่เมื่อยังไม่ยุ่งอีก
 ก็พยากรณ์อีกว่า ภายหลังเลือกตั้งทั่วไปนี้แหละ การเมืองจะ
 กลับเข้าสู่ความอลเวงอย่างเก่าแน่นอน ข่าวกการเคลื่อนไหว
 ของพรรคการเมือง ข่าวกการเคลื่อนไหวของนักการเมือง ทั้ง
 ที่เป็น ส.ส. และมีใช่ ส.ส. ซึ่งปรากฏในหน้าหนังสือพิมพ์
 ขณะนั้นทำให้คนทั้งหลายรู้สึกเสมือนว่า เหตุการณ์จะกลับ
 เข้าย่อยเดิมเป็นแน่แล้ว แต่แล้วการจัดตั้งรัฐบาลก็ผ่านไปด้วย
 ดี ภายหลังที่รัฐบาลตามรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ ได้เข้าบริหาร
 ราชการแผ่นดินแล้ว ก็มีเรื่องยุ่ง ๆ เกิดขึ้นอีกมากมาย แต่
 ก็สงบลงได้ทุกครั้งไป จนมาถึงบรรยากาศทางการเมืองซึ่ง
 เปรียบเสมือน ไอเสีย ที่พุ่งออกมาเต็มถนน ดังที่กล่าวไว้ใน
 สัปดาห์ก่อน แต่พอมาถึงสัปดาห์นี้ ท่านผู้ใหญ่ในรัฐบาล
 และพรรค สปท. ก็ได้แถลงออกมาตามที่ยกมากล่าวแล้วข้าง
 ต้น ทำให้ ไอเสียจางหายไปจากถนนหลวงแห่งการเมือง

อย่างรวดเร็ว ผู้คนได้สูดอากาศสดชื่นเต็มปอดโล่งอกไปตาม ๆ กัน

สภาพเช่นนี้^{๕๔}เช่นเดียวกับที่ผ่านมาแล้วนับครั้งไม่ถ้วน^๕ตั้งแต่ 20 ตุลาคม 2501 ซึ่งพิสูจน์ให้เห็นว่า ทหารายแรง^๕นั้นเป็นแต่เพียงปรากฏการภายนอก แต่โดยเนื้อแท้แล้ว เป็นข้อขัดแย้ง ปกติธรรมดา ในพัฒนาการ ของระบอบประชาธิปไตย และนี่คือลักษณะพิเศษของสถานการณ์ปัจจุบัน ซึ่งแตกต่างจากสถานการณ์สมัยก่อนโดยพื้นฐาน^๕

ขอให้ลองพิจารณา ความหมายอันสำคัญ ของ ลักษณะพิเศษดังกล่าวนี้^{๕๖}กันสักหน่อยนะครับ ความหมายอันสำคัญก็คือว่า ในปัจจุบันนี้ประเทศไทยได้สร้างเสถียรภาพทางการเมืองสำเร็จในขั้นมูลฐานแล้ว

พรรคสหประชาไทย ตั้งแต่สมัยคณะปฏิวัติได้ค้นพบว่าเสถียรภาพทางการเมือง คือหัวใจของการแก้ปัญหาของชาติในยุคปัจจุบัน เราเป็นห่วงแต่ความมั่นคงปลอดภัยของชาติ เราปรารถนาจะได้เห็นความเจริญงอกงาม ของระบอบประชาธิปไตย เราต้องการความไพบูลย์ทางเศรษฐกิจ สิทธิเสรี

ภาพของประชาชนและความยุติธรรมในสังคม เราได้ทุ่มเท
 ความพยายามกันตลอดมาเพื่อแก้ปัญหาเหล่านั้น แต่เมื่อยังไม่
 เข้าถึงหัวใจของปัญหา ความพยายามอันมากมายเหล่านั้น
 แม้จะด้วยเจตนาดีอย่างที่สุด ก็ไร้ผล เพราะเราพยายามแก้
 ปัญหาเหล่านั้นโดยมองข้ามเสถียรภาพทางการเมือง เข้าใจ
 ว่าปัญหาเหล่านั้นไม่เกี่ยวข้องกับอะไรกับเสถียรภาพทางการเมือง
 แต่แท้ที่จริง ถ้ายิ่งแก้ปัญหาเสถียรภาพทางการเมืองไม่ตก
 ความมั่นคงปลอดภัยของชาติ และพัฒนาการ ของระบอบประ-
 ชาธิปไตย ก็ไม่อาจจะเป็นไปได้ ดังที่เสด็จในกรมองค์
 ประชานคณะกรรมาธิการ ยกร่างรัฐธรรมนูญ ทรงกล่าว ไว้ว่า
 “เสถียรภาพทางการเมือง เป็นสิ่งสำคัญ ยิ่งยวด สำหรับ
 พัฒนาการของระบอบประชาธิปไตย” ข้อความนี้ ได้
 จากหนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์ฉบับวันที่ 25 สิงหาคม พ.ศ.
 2507 นะครับ

เพราะเหตุที่มุ่งจะแก้ปัญหา ของชาติ โดยมองข้ามปัญ-
 หาเสถียรภาพทางการเมืองนั่นเอง ในสมัยก่อน ๆ จึงมองไม่
 เห็นความสำคัญของเสถียรภาพทางการเมืองซึ่งนอกจากจะไม่
 คิดแก้ปัญหาเสถียรภาพทางการเมืองแล้ว ยังคิดว่าปัญหา

เสถียรภาพทางการเมืองในประเทศไทย เป็นสิ่งที่แก้ไขไม่ได้ อีก
ด้วย แต่ก่อนถ้าใครมาพูดว่าจะสร้างเสถียรภาพทางการเมือง
ขึ้นในประเทศไทย ก็ดูจะเป็นเรื่องขบขันสำหรับคนเป็นอัน
มาก ทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศดูจะไม่มีใครเชื่อเอา
เสียเลยว่าเมืองไทยจะมีเสถียรภาพทางการเมืองได้ แต่ใคร
จะเชื่อหรือไม่เชื่อก็ตาม หรือบางประเทศจะต้องเผชิญกับ
ความหมดหวังในปัญหาเสถียรภาพทางการเมืองสักเพียงใดก็
ตาม ความจริงที่ไม่อาจปฏิเสธได้ก็คือว่า ประเทศไทยได้
สร้างเสถียรภาพทางการเมืองสำเร็จแล้วในขั้นมูลฐาน

เพื่อให้เห็นชัดยิ่งขึ้นว่า ประเทศไทยได้สร้างเสถียร
ภาพทางการเมืองขึ้นแล้วจริง ๆ สมควรจะได้พิจารณาถึงเหตุ
ปัจจัยถึงเรื่องนสัทน้อย ซึ่งถ้าจะกล่าวในส่วนสำคัญที่สุด
และรวบรัดที่สุด ก็คือว่า โครงสร้างของระบบรัฐตามรัฐ-
ธรรมนูญฉบับปัจจุบัน และโครงสร้างของระบบพรรค ซึ่ง
กำลังก่อรูปขึ้น โดยเฉพาะ ตามความ พยายาม ของธรรมนูญ-
พรรคสหประชาไทย เพื่อให้เป็นตัวอย่างในการสร้างระบบ
พรรค ทั้งสองสิ่งนี้ ได้ประกอบ กันเข้าเป็น โครงสร้างของ
ระบบการเมือง แห่งระบอบประชาธิปไตยที่เหมาะสมกับ

ลักษณะพิเศษและสภาวะการณ์ของประเทศไทย ตามนโยบาย
 ของชาติในยุคปัจจุบัน สิ่งเหล่านี้^๕ ขบวนการทางการเมืองตง
 แต่ 20 ตุลาคม 2501 ได้ค้นพบและได้กลายเป็นปัจจัย
 และหลักประกัน^๕ บนมูลฐานที่สุดของความสำเร็จใน การสร้าง
 เสถียรภาพในประเทศไทย

ท่านผู้ฟังที่เคารพ เม่อมเสถียรภาพก็ย่อมมีความสามัคคี^๖
 คำแถลงของบุคคลสำคัญตงทยมากกล่าวข้างต้น ย่อมแสดงถึง
 ความสามัคคี และความสามัคคีระหว่างบุคคลชนนำในรัฐ-
 บาล ย่อมเป็นปัจจัยสำคัญแห่งความสามัคคีของคนไทยใน
 ชาติ ความสามัคคีของชนภายในชาติย่อมนำมาซึ่งความสุข
 ความเจริญ ดังพุทธภาษิตว่า “สพฺพ.พลํ สงฺฆมฺภูตานํ สาม-
 คุคฺชีวทุตฺติสาธิกา” ความพร้อมเพียงของชนผู้เป็นหนึ่งกันทั้งปวง
 เป็นเหตุยัง ความเจริญให้สำเร็จ ซึ่งพระ บาทสมเด็จพระ จุล
 จอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงพระราชนิพนธ์ถอดเป็นคำโคลงไว้ว่า

บรรดาหมู่มากมั่น	เมืองใด	ก็ดี
หากร่วมสามัคคีใจ	ต่อตอง	
จักปราศอริภัย	พาลพวก	อันแฮ
เจริญสุขเพราะเสพชรื่อง	สิ่งข้อสามัคคี	

“สมเด็จพระบรมศาสดา ได้ตรัสไว้ในพระสูตร
หนึ่งทรง^๕แจ้งการพูด ของพระองค์ท่าน มีความตอน
หนึ่งว่า

...คำจริงที่เป็น ประโยชน์ แม้ผู้^๖ฟังไม่ชอบ
ก็ควรพูดได้ตามกาละ

คำจริง ที่ไม่ เป็นประโยชน์ แม้ผู้^๗ฟังจะ
ชอบ ก็ไม่ควรพูด...”

หอสมุดแห่งชาติรัชมังคลาภิเษก
จันทบุรี

โรงพิมพ์ดวงศิลป์ 163 ซอยเทศบาล ถนนราชบพิธ
พระนคร อักษร เชื้อบุญญา ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา 2512